

Pouke
iz Biblije

SIJEČANJ
VELJACA
OŽUJAK
2026.

Sjedinjenje Neba i Zemlje

Krist u poslanicama Filipljanima i Kološanima

SJEDINJENJE NEBA I ZEMLJE

Clinton Wahlen

Sjedinjenje Neba i Zemlje: Krist u poslanicama Filipljanima i Kološanima

Pouke iz Biblije

Siječanj, veljača i ožujak 2026.

Sadržaj

1. Progonjen ali ne i napušten
2. Razlozi za zahvalnost i molitvu
3. Život i smrt
4. Jedinstvo u poniznosti
5. Kao svjetiljke u noći
6. Pouzdanje samo u Krista
7. Nebesko državljanstvo
8. Kristova preuzvišenost
9. Pomirenje i nada
10. Cijeli u Kristu
11. Život s Kristom
12. Život s drugima
13. Stajanje u svemu što je po Božjoj volji

POUKE IZ BIBLIJE — izdanje za odrasle — 1/2026.

Pouke iz Biblije — izdanje za odrasle priprema Odjel za crkvene službe Generalne konferencije adventista sedmog dana. Pouke se pripremaju pod nadzorom proširenog odbora za subotnjoškolske pouke, čiji su članovi konzultativni urednici. Tiskana biblijska pouka pridonos je odbora.

Nakladnik: ZNACI VREMENA, Prilaz Gjüre Deželića 77, 10 000 Zagreb, Hrvatska • **Odgovorni urednik:** Neven Klačmer • **Urednik:** Mario Šijan • **Prijevod:** Tamara Babić • **Lektura:** Marijan Malašić • **Korektura:** Ljiljana Đidara • **Prijelom:** Brankica Vukmanić • **Tisak:** Znaci vremena, Zagreb

znaci-vremena.com • adventisti.hr

CROATIAN ADULT SSQ — 1/2026
Clinton Wahlen, Uniting Heaven and Earth

Uvod

"JA SAM S VAMA U SVE VRIJEME..."

Sjetite se najtežeg posla koji ste ikad radili. Što ga je činilo teškim? Jesu li to bila visoka očekivanja ili rok za završetak posla, ili oboje? Je li bio u pitanju vaš stav prema dodijeljenom zadatku? Ili možda ljudi s kojima ste radili? Ili vam je jednostavno izgledalo da u tome nikada nećete uspjeti?

Zamislite se nad svrhom plana spasenja — sjedinjenja Neba i Zemlje. Zvuči nemoguće? Ljudski govoreći, i jest. A opet, Isus je, neposredno prije svojeg uzašašća na Nebo, apostolima dao naizgled nemoguć zadatak: "Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta." (Matej 28,19.20)

Isus je i Pavla poslao poganima da obavi naizgled nemoguć zadatak: "Ti ćeš im otvoriti oči i okrenuti ih od tame k svjetlu, od sotonine vlasti k Bogu. Tako da im vjerom u mene grijesi budu oprošteni i da budu primljeni među one koji su sveti zbog vjere u moje ime." (Djela 26,18 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Isus nam nikad ne daje posao a da nam ne osigura silu za njegovo obavljanje.

Neki bi jednostavno digli ruke kada bi im se ponudio takav posao.

Ali Isus je, obraćajući se apostolima, dodao: "Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta." (Matej 28,20) A Pavlu je rekao: "Jer zato ti se ukazah da te postavim slugom i svjedokom kako onome što si vidio, tako onome što ću ti objavit." (Djela 26,16)

Ukratko, Isus nam, ljudski gledano, dodjeljuje nemoguće zadatke kako bismo se umjesto na sebe same, morali osloniti na Njega da bismo ih ostvariti. On nam nikad ne daje posao a da nam ne osigura silu za njegovo obavljanje. "Kad ljudska volja surađuje s Božjom voljom, postaje svemoćna. Neka sve što treba činiti po Njegovoj zapovijedi učini u Njegovoj snazi. Sve Njegove zapovijedi istodobno osposobljavaju da se zapovijed i izvrši." (Ellen G. White, *Isusove usporedbe*, str. 223; u izvorniku 333)

Zvuči nevjerovatno, ali do trenutka kad je Pavao napisao Poslanicu Kološanima, Radosna vijest je već bila "propovijedana svakom stvorenju pod nebom" (Kološanima 1,23). Naravno, nisu je svi prihvatili. Ali ako pažljivo pogledamo naloge koje je Isus dao ostalim apostolima (Matej 28,18-20) i Pavlu, vidimo da On nikad nije ni obećao da će svi postati učenici ili da će se svi obratiti. "Ova Radosna vijest o kraljevstvu propovijedat će se po svemu svijetu, svim narodima za svjedočanstvo, i

tada će doći svršetak.” (Matej 24,14) Kakvo je to svjedočanstvo? I kako se točno taj cilj postiže?

Ovog tromjesečja proučavat ćemo Pavlove poslanice Filipljanima i Kološanima. One imaju važne sličnosti. Povrh svega, one otkrivaju Krista koji može sjediniti Nebo i Zemlju. On je prikazan ljestvama koje je Jakov vidio kako se protežu od Zemlje do Neba (Postanak 28,12; usporedi Ivan 1,51). Kao Sin Čovječji On nas izbavlja od grijeha, a kao Sin Božji posreduje za nas.

Proučavajući ove poslanice, sagledat ćemo oba područja Isusovog djelovanja. Razmotrit ćemo neke od najuzvišenijih izjava koje se mogu naći u vezi s Kristovim božanstvom i Njegovim odricanjem od svega da bi nas spasio. Vidjet ćemo Pavla kako se iz zatvora hrva s problemima u jednoj crkvi koju je sam osnovao (u Filipima), i u jednoj koju on osobno čak nikada nije ni posjetio (u Kolosima). Veze koje je Pavao uspostavio u cijeloj “svjetskoj crkvi” onog vremena omogućile su mu da čak i iz rimskog zatvora rješava izazove. Bio je svjestan da je njegovo vrijeme kratko i činio je sve što je mogao kako bi pripadnike Crkve približio Nebu i jedne drugima. On nam na taj način pokazuje kako se Božja Crkva i danas može sjediniti s Nebom da bi ispunila nalog za posljednje vrijeme iz Otkrivenja 14, koji nam je poznat kao “vijest trojice anđela”.

Dr. Clinton Wahlen pomoćnik je direktora Instituta za biblijska istraživanja pri Generalnoj konferenciji. Njegovo stručno područje obuhvaća Novi zavjet, hermeneutiku i adventističku povijest. Živio je i radio u Njemačkoj, na Novom Zelandu, u Rusiji, Ujedinjenom Kraljevstvu i na Filipinima. On i njegova supruga Gina imaju dvoje odrasle djece, snahu i dvoje unučadi.

Progonjen ali ne i napušten

“Radujte se uvijek u Gospodinu! Da ponovim: radujte se!”
(Filipljanima 4,4)

Biblijski tekstovi: Efežanima 3,1; 2. Korinćanima 4,7-12; Djela 9,16; Filemonu 15.16; Kološanima 4,9; Filipljanima 1,1-3; Kološanima 1,1.2.

Jedan adventistički pastor, uhićen pod lažnim optužbama, proveo je skoro dvije godine iza rešetaka. Premda u početku vrlo zbunjen, s vremenom je shvatio da je zatvor njegovo Bogom dano misijsko polje. Kada su ostali zatvorenici saznali da je pastor, tražili su od njega da propovijeda, što je on i činio, a dijelio je i literaturu. Čak je i krštavao zatvorenike i održavao Gospodnju večeru. “Ponekad je”, priznao je, “bilo teško služiti u zatvoru, ali bilo je i radosti, pogotovo kad vidite odgovore na molitve i promijenjene živote.”

Pavao je Filipljanima i Kološanima pisao iz zatvora (vidi Filipljanima 1,7; Kološanima 4,3). U Filipima, kada su Pavao i Sila bili nepravedno optuženi, tamničar im “noge stavi u klade” (Djela 16,24). A onda, “oko ponoći Pavao i Sila molili su i pjesmom slavili Gospodina, a sužnji ih slušali” (Djela 16,25). Oni su se stvarno “uvijek” radovali.

Ovog ćemo tjedna razmotriti okolnosti s kojima se Pavao suočio. On je vidio širu svrhu u onome što mu se događalo, i možda možemo naučiti od njega kako da se i sami suočimo sa svojim kušnjama kada one dođu, što je neizbježno.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Isusov život, Znaci vremena, 2023., stranice 598—614.

PAVAO, ZATOČENIK ISUSA KRISTA

Poslanice Filipljanima i Kološanima nazvane su zatvorskim poslanicama zato što su napisane dok je Pavao bio u zatvoru (takve su još i Efežanima i Filemonu). Većina tumača smatra da su one napisane dok se Pavao nalazio u Rimu, oko 60.-62. godine (vidi Djela 28,16).

Pročitajte Efežanima 3,1 i Filemonu 1. Zašto je značajan način na koji Pavao opisuje svoje zatočeništvo?

.....

.....

.....

Pavao je svoj život predao u službu Isusu Kristu. Ako ta služba uključuje i tamnicu, on je spreman. Pavao za sebe kaže da je “poslanik u okovima” (Efežanima 6,20). U drugim prigodama on je išao na misi-onarska putovanja, osnivao crkve i pripremao radnike za Gospodina. Možda se zato sada pitao: “Zašto sam ovdje, kada bih mogao mnogo više učiniti bez ovih okova?” A bio je zatvaran i poslije, kada je pisao Drugu poslanicu Timoteju. Dakle, najmanje pet knjiga Novog zavjeta on je napisao u zatvoru.

Međutim, ni u jednoj od zatvorskih poslanica Pavao ne spominje gdje je točno zatvoren. Zato neki predlažu Efez ili Cezareju. Ali nema biblijskih dokaza da je Pavao ikad bio zatvaran u Efezu. Cezareja djeluje kao vjerojatnija mogućnost, premda u tom trenutku ne postoji izravna prijetnja Pavlovom životu. Ali do te prijetnje je sigurno došlo do trenutka kad je napisana Poslanica Filipljanima (vidi Filipljanima 1,20; 2,17).

Ta poslanica daje nam neke druge naznake o tome gdje se Pavao nalazio u vrijeme svojeg zatočeništva. Prvo, tu je postojala sudnica (pretorij), što se može odnositi na službenu palaču pokrajinskog namjesnika, kao što je bila ona u Jeruzalemu, gdje je Pilat ispitivao Isusa (Matej 27,27; Ivan 18,33), i u Cezareji, gdje je Pavao bio zatvoren (Djela 23,35). Međutim, Pavao jasno upotrebljava taj izraz ne za mjesto, već u vezi s ljudima. On kaže da se cijela dvorska straža (“u svoj sudnici”) upoznala s Evanđeljem (Filipljanima 1,13). U Rimu su to bili elitni vojnici, njih oko 9000, koji su štitili cara i čuvali njegove zatvorenike.

Pavao šalje i pozdrave od vjernika koji su “iz careve kuće” (Filipljanima 4,22). To pokazuje da je Pavao bio zatvorenik u Rimu i da je bio u kontaktu s onima koji su služili u carskom domu.

Kako možemo izvući najbolje iz bilo koje situacije u kojoj se nađemo? Zašto to nije uvijek lako?

PAVAO U OKOVIMA

Dok je bio u Makedoniji, Pavao je višeput bio zatvaran (2. Korinćanima 6,5; 11,23; 7,5). Prvi zabilježen slučaj bio je u Filipima (Djela 16,16-24). Poslije je bio zatvoren u Jeruzalemu, kratko prije nego što je premješten u zatvor u Cezareji. Na drugom mjestu, Pavao spominje da je "u okovima" (Filemonu 1,10.13). Premda se u Rimu nalazio u kućnom pritvoru, bio je lancem vezan za elitnog rimskog vojnika. Ignacije, kršćanin s početka drugog stoljeća, koji je bio vezan lancima na isti način, rekao je za te vojnike, opisujući njihovo ponašanje, da su poput "divljih zvijeri ... koje postaju samo još gore kad se prema njima lijepo ophodite" (Michael W. Holmes, ur., *The Apostolic Fathers*, Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2007., str. 231).

Pročitajte 2. Korinćanima 4,7-12. Što nam u tom odlomku otkriva kako je Pavao uspio podnijeti kušnje s kojima se suočio? Što je bilo središte njegovog života?

.....

.....

Koliko god mu je život postao težak, Pavao je bio u stanju sagledati i onu svjetliju stranu, i to mu je davalo hrabrost da podnese stres. Usprkos tome što ga je Sotona obasipao čime god je stigao, Pavao je znao da nije napušten.

Pročitajte 2. Korinćanima 6,3-7. Koje je duhovne izvore Pavao imao na raspolaganju u suočavanju s tim teškoćama?

.....

Često možemo biti u napasti da gledamo na svoje prilike, svoje slabosti ili neuspjehe iz prošlosti i da se obeshrabrimo. Upravo u takvim trenucima trebamo se sjetiti čudesnih sredstava koja je Bog osigurao za naš uspjeh u borbi protiv zla. Jedno od najvažnijih je sama Biblija, "Riječ istine", jer pomoću nje možemo učiti iz tuđih pogrešaka, a također i saznati kako su ti ljudi postigli uspjeh. Također, "Duh Sveti čini djelotvornim ono što je izvojevao Otkupitelj svijeta. Duh Sveti čisti srce. Posredovanjem Duha vjernik postaje dionikom božanske naravi. Krist je podario svojega Duha kao božansku silu u svladavanju svih naslijeđenih i stečenih sklonosti k zlu i stoga da Crkva primi pečat Njegovog karaktera." (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 557; u izvorniku 671)

Kako se mi, kao laici ili kao svećenstvo, možemo uvijek pokazati kao Božji sluga (2. Korinćanima 6,4)? Što to znači?

PAVAO U FILIPIMA

Tijekom Pavlovog drugog misionarskog putovanja, nedugo nakon što je Timotej pridružen njegovom timu, Duh Sveti im zabranjuje da nastave put preko Male Azije (Djela 16,6). A onda, u noćnom viđenju, Pavao vidi čovjeka koji ga moli: "Prijeđi u Makedoniju da nam pomogneš!" (Djela 16,9) I tako se oni odmah upućuju u morsku luku koja je najbliža Makedoniji, i plove od Troade, preko Egejskog mora do Neapola na europskom kontinentu. Ali umjesto da tu propovijedaju Evanđelje, Pavao, Sila, Timotej i Luka, koji im se pridružio u Troadi (što je naznačeno upotrebom zamjenice "mi" u Djelima 16,11), uputili su se u Filipe.

Pavao je u svojem evandeoskom djelovanju uvijek strateški razmišljao. Filipi su bili "prvi (glavni) grad onoga dijela zemlje Makedonije" (Djela 16,12). Bio je to zapravo jedan od najcjenjenijih gradova u Rimskom Carstvu s obzirom na to da mu je bio dodijeljen status *Ius italicum* — najviše moguće priznanje koje je jedan grad mogao dobiti. Njegovi stanovnici imali su iste povlastice kao da se on nalazio u Italiji, uključujući izuzeće od poreza na zemlju i poreza po glavi, a svatko tko je bio rođen u njemu, automatski je postajao rimski građanin. Bilo je to važno stajalište duž ceste *Via Ignatia*, glavnog kopnenog puta koji je povezivao Rim s Istokom. To je kršćanima omogućavalo da odnesu Evanđelje u mnoge druge obližnje gradove, uključujući Amfipol, Apoloniju, Solun i Bereju (vidi Djela 17,1.10).

Zanimljivo je da je službeni jezik u Filipima u prvom stoljeću bio latinski, što dokazuje prevladavajuća prisutnost latinskih natpisa. U Filipljanima 4,15 Pavao ih čak i oslovljava imenom koje ima latinskih prizvuk, *Philippêsi*oi, očito kao priznanje njihovog posebnog statusa kod Rimljana. Ipak, grčki je bio jezik tržnice, okolnih mjesta i gradova i na kojem se širilo Evanđelje. Luka opisuje kako su se Pavao i njegov tim pridružili ljudima na obali rijeke u molitvi, gdje se obratila Lidija i njezin dom (Djela 16,13-15). Kao poslovna žena ("prodavačica grimizne odjeće"), ona će postati jedan od glavnih financijskih podupiratelja Pavlove službe u Filipima. A vrijeme koje su Pavao i Sila proveli u tamošnjem zatvoru, dovelo je do obraćenja još jednog cijelog kućanstva — tamničarovog.

Duh Sveti je znao da će Filipi biti idealno uporište za širenje Evanđelja po Europi bez obzira na progonstva. Koliko god da je progonstvo loše, ono može u određenim okolnostima omogućiti da Evanđelje dopre do ljudi koji bi u protivnom ostali u tami.

Pročitajte Djela 9,16. Kako nam to pomaže da razumijemo neke od Pavlovihi nevolje? Kako nam može pomoći da razumijemo i naše vlastite nevolje?

PAVAO I KOLOSI

Nemamo nikakav pisani izvještaj o tome da je Pavao ikad posjetio Kolose, što nam opet nešto govori o učinkovitosti njegove evandeoske strategije. Prvo, Epafra, stanovnik Kolosa (Kološanima 4,12), donio je Evanđelje u svoj grad (Kološanima 1,7). Ali kako se on obratio? Do toga je došlo najvjerojatnije sredinom 50-ih godina, kada je Pavao boravio u obližnjem Efezu i "svi stanovnici Azije, Židovi i Grci, mogli su čuti riječ Gospodnju" (Djela 19,10; usporedi Djela 20,31).

Otkrivenje svjedoči u kojoj se mjeri Evanđelje proširilo na cijelom tom području (Otkrivenje 1,4). Taj uspjeh, uključujući i širenje Evanđelja do Kolosa, može se najvjerojatnije pripisati djelovanju Pavlovih obraćenika koji su prvi put čuli tu poruku u Efezu, najvažnijem gradu i glavnoj luci u Maloj Aziji. Epafra je slušao Pavlovo propovijedanje u Efezu i pošto je postao jedan od njegovih suradnika, odnio je Evanđelje u svoj rodni grad Kolose. Sam grad, petnaestak kilometara jugoistočno od Laodiceje, tek sada se iskopava tako da o njemu znamo manje u odnosu na znamenitije gradove u tom području. Znamo da je imao značajnu židovsku populaciju s "čak deset tisuća Židova koji su živjeli na području Frigije" (Arthur G. Patzia, *New International Biblical Commentary: Ephesians, Colossians, Philemon*, Peabody, MA: Hendrickson Publishers Inc., 1990., sv. 10, str. 3). Novčići kovani u Kolosima ukazuju da je narod tu, kao i u mnogim rimskim gradovima, obožavao razne bogove. Poganski običaji i snažni kulturološki utjecaji očito su predstavljali goleme izazove za tamošnje kršćane, ne samo kad je riječ o evangeliziranju grada, već i o tome da se jednostavno ostane odan čistoj vjeri Evanđelja. Još jedan istaknuti kršćanin u Kolosima bio je Filemon, koji se vjerojatno obratio u isto vrijeme kad i Epafra.

Pročitajte Filemonu 15.16. Vidi također Kološanima 4,9. Kako se Filemon trebao ponašati prema Onezimu, na što ga je Pavao blagim riječima odlučno poticao?

.....

Premda je rimski zakon od njega zahtijevao da mu vrati Onezima, Pavao se Filemonu obraća kao onome s kim dijeli istu vjeru, poziva se na njegovo srce i savjest i potiče ga da se prema Onezimu ne ophodi kao prema robu, već kao prema bratu (Filemonu 16).

Koliko god mi prezirali ideju ropstva u bilo kojem obliku, i priželjkivali da je Pavao osudio tu praksu, kako se možemo pomiriti s onim što Pavao tu kaže? (Zadivljujuće je da je u vrijeme ropstva u Americi Ellen G. White otvoreno govorila adventistima da se ne pokoravaju zakonu koji je od ljudi zahtijevao da vraćaju odbjegle robove.)

CRKVE U FILIPIMA I KOLOSIMA

Pročitajte Filipljanima 1,1-3 i Kološanima 1,1.2. Kako su opisane crkve u Filipima i Kolosima i kakvo je značenje tog opisa?

.....

U svojem uobičajenom pozdravu u poslanicama, Pavao naziva kršćane u tim mjestima "svetima", što podrazumijeva da su oni putem krštenja izdvojeni kao Božji poseban narod, baš kao što su Izraelci obrezanjem (Postanak 19,5,6; usporedi 1. Petrova 2,9,10) bili izdvojeni kao "sveti narod". (To nema apsolutno nikakve veze s kanoniziranjem ljudi kao "svetaca" od strane Rimske crkve.)

Zanimljiva je također i sličnost između pozdrava u ovim dvjema poslanicama. Pavao se obraća "starješinama i posebnim službenicima" (Filipljanima 1,1 — Suvremeni hrvatski prijevod) u Filipima, a "svetoj i vjernoj braći u Kristu" (Kološanima 1,2) u Kolosima. A kad se u Novom zavjetu govori o "vjernoj braći", to znači da ona imaju posebnu službu u crkvi (vidi Efežanima 6,21; Kološanima 4,7; 1. Petrova 5,12). Dakle, Pavao se po svemu sudeći obraća ne samo članovima crkve, već i crkvenim vodama u tim gradovima. Po spominjanje službi koje su konkretnije opisane na drugim mjestima (primjerice u 1. Timoteju 3,1-12; Titu 1,5-9), svjedoči o postojanju i važnosti organizacije već od najranijeg razdoblja postojanja Crkve.

Poduka suradnika kao što su bili Timotej i Epafra i osiguravanje vodstva mjesnih crkava Pavlu je bilo prioritet i to je unaprijedilo njegove evandeoske napore. Drugim riječima, postojao je strateški pristup u nalaženju i u zadržavanju vjernika. Naši adventistički pioniri slijedili su novozavjetni model crkvene organizacije, kao što pokazuju mnogi članci u časopisu *Review and Herald* iz 1850-ih godina. James White je pisao: "Novozavjetni božanski poredak dovoljan je da bi se organizirala Kristova crkva. Da je bilo potrebno nešto više, bilo bi putem nadahnuća i dano više." ("Gospel Order", *The Advent Review, and Sabbath Herald*, 6. prosinca 1853., str. 173) Mnogo prije nego što je Pavao pisao tim crkvama, apostoli su već počeli postavljati službenike u jeruzalemskoj crkvi (vidi Djela 6,1-6; 11,30); ona je trebala "služiti kao model za organizaciju crkava u svakom drugom mjestu gdje će vjernici istine zadobiti obraćenike na Evandjelje" (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 57; u izvorniku 91). Dobro je poznato da je Pavao povremeno koristio pisare kao pomoćnike u sastavljanju svojih poslanica. Timotej se na nekim mjestima također navodi kao pošiljatelj zajedno s Pavlom (vidi, primjerice, 2. Korinćanima 1,1; Filemonu 1). Činjenica da se Pavao u nastavku koristi zamjenicom "ja" umjesto "mi", pokazuje da on autoritativno stoji i iza tih poslanica.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Bog vas je izabrao za spasenje posvećenjem duha i vjerom u istinu. Zato stojte čvrsto. ... Ako budete vjerno služili Bogu, naići ćete na predrasude i protivljenje. Ali ne gnjevite se kad patite bez krivice. Ne uzvraćajte. Čvrsto se držite svojeg poziva u Isusu Kristu. Okrenite svoje lice kao kremen prema Nebu. Neka drugi izgovaraju vlastite riječi i slijede vlastiti smjer djelovanja. Na vama je da nastavite dalje u Kristovoj krotkosti i poniznosti. Obavljajte svoj posao s postojanom namjerom, s čistim srcem, svom svojom sposobnošću i snagom oslanjajući se na Božju ruku. Pravu i uzvišenu narav svojeg djela možda nikad nećete spoznati. Vrijednost svojeg bića možete mjeriti jedino životom koji je dan za vaše spasenje. ...

Za svaku dušu koja raste u Kristu nastupit će trenuci ozbiljne i dugotrajne borbe. Jer sile tame odlučne su u svojem protivljenju putu napretka. Ali kad gledamo na Kristov križ tražeći milost, ne možemo propasti. Otkupiteljevo obećanje glasi: 'Sigurno te neću ostaviti; nipošto te neću napustiti!' 'Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta.'" (Ellen G. White, *The Youth's Instructor*, 9. studenoga 1899.)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Pavao je bio utamničen višeput, uvijek nepravедno. Kako vi reagirate kad se prema vama postupa nepravédno? Na koja se biblijska obećanja možete pozvati u tim trenucima?

2. Tertulijan, jedan od ranih crkvenih vođa, rekao je o progonstvu kršćana: "Što nas više kosite, to nas više ima. Krv kršćana je sjeme." (Alexander Roberts i James Donaldson, urr., *Ante-Nicene Fathers*, Peabody, MA: Hendrickson Publishers, Inc., 1999., sv. 3, str. 55) S druge strane, progonstvo na nekim mjestima i u nekim vremenima uvelike je ometalo rad Crkve. Na koje načine možemo podržati one koji podnose progonstvo zbog svoje vjere?

3. Razmislite o ključnom retku za ovaj tjedan u svjetlu teškoća koje je Pavao doživljavao. "Radujte se uvijek"? Što to znači? Kako je to uopće moguće? Netko koga volite bolestan je ili umire. Gubite posao. Trpите jake fizičke bolove. Možda se ključ za razumijevanje krije u pitanju: "Radujte se uvijek u kome?" Odnosno, bez obzira na prilike, u kome se možemo uvijek radovati?

Razlozi za zahvalnost i molitvu

“Siguran sam u ovo isto da će onaj koji je počeo dobro djelo među vama dovršiti ga do Dana Krista Isusa.” (Filipljanima 1,6)

Biblijski tekstovi: Filipljanima 1,1-18; 1. Korinćanima 13,1-8; Jeremija 17,9; Kološanima 1,1-12; 1. Petrova 1,4; Psalam 119,105; Izaija 30,21.

Pavao vrlo promišljeno počinje svoje poslanice riječima pozdrava — i zahvalnosti. “Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista. Zahvaljujemo Bogu i Ocu Gospodina našega Isusa Krista.” (Kološanima 1,2.3 — Varaždinska Biblija)

Mi, kao i Pavao, imamo mnogo razloga za zahvalnost. Iskusili smo Božju milost tako duboko, na načine koje ni anđeli ne mogu shvatiti. Isto vrijedi i za Božji dar mira koji obuhvaća sklad s Bogom i nadu koja proistječe iz Božje ljubavi.

Na čisto ljudskoj razini, možemo pružiti i pokazati poštovanje prema ljudima i nadati se da će i drugi cijeniti to što za njih činimo. Roditelji se mole da njihova djeca zavole Boga i da jednog dana, ako ne sada, pokažu zahvalnost za istinske žrtve koje su oni podnijeli da bi im pružili najbolji mogući odgoj. Međutim, kao ljudska bića, mi činimo mnoge pogreške i učimo iz njih (ili bismo trebali).

Ovog ćemo tjedna razmotriti Pavlove uvodne riječi zahvalnosti i molitve u poslanicama Filipljanima i Kološanima, koje mogu obogatiti i ojačati naš vlastiti molitveni život.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 615—628.

ZAJEDNIČARI U EVANĐELJU

Pročitajte Filipljanima 1,3-8. Na čemu je Pavao zahvalan? Kakva ohrabrenja on upućuje Filipljanima i zašto je to važno?

Pavao je osnovao crkvu u Filipima i zato možemo vidjeti toplinu kršćanskog zajedništva koja prožima njegovu poslanicu. Premda je odvojen od nje stotinama kilometara, Pavao u okovima u zatvoru nosi crkvu i njezine članove na svojem srcu, čezne za njima, voli ih "ljubavljju Krista Isusa" (Filipljanima 1,8) i zahvaljuje Bogu za njih. Pavlova molitva zahvalnosti čak pruža uvid u Isusovo posredovanje za nas na Nebu.

U starozavjetno vrijeme na naprsniku velikog svećenika nalazilo se dvanaest kamenova koji su predstavljali dvanaest izraelskih plemena. On je trebao nositi narod "na svome srcu" dok je posredovao za njih (Izlazak 28,29). U još uzvišenijem smislu Isus, naš Veliki svećenik u nebeskom Svetišću, nosi imena svojeg naroda pred Ocem.

Zanimljivo je da redak u Filipljanima 1,3 može imati dvostruko značenje, čime se ističe blizak odnos između Pavla i Filipljana. To se obično prevodi kao da se Pavao njih sjeća u molitvi, ali moglo bi se odnositi i na to da se oni sjećaju njega. U svakom slučaju, tu se naglašava njihova bliska uzajamna povezanost, koju riječ "udio" (grč. *koinonia*) također naglašava. Kao što je Pavao imao zajednicu Kristovih muka (Filipljanima 3,10), Filipljani su "imali zajedništvo" (grč. *sunkoinōneō*) u Pavlovim nevoljama i financijski podupirali njegovu službu (Filipljanima 4,14.15). Ta uzajamnost, koja je postojala "od prvoga dana do sada" (Filipljanima 1,5), navodi ga da zahvaljuje Bogu za njih i da se moli za njih "rado" (Filipljanima 1,4). Začudo, Pavao opisuje svoje zatvorsko okruženje prilično pozitivno — kao nešto što mu pruža priliku "u utvrđivanju evanđelja" (Filipljanima 1,7 — Varaždinska Biblija). Upotreba tih dvaju pravnih izraza ukazuje da se njegovo suđenje bližilo, ali i da je Pavao aktivno upoznao vojnike i posjetitelje s Evanđeljem. I obrana Evanđelja (grč. *apologia*) od napada i utvrđivanje njegovih vječnih istina od najveće su važnosti. Pavao kao da se manje brine za vlastitu budućnost nego za obranu Evanđelja. Bez obzira na to hoće li živjeti ili umrijeti, Pavao je uvjeren da će Bog dovršiti "dobro djelo" koje je započeo u svima koji se uzdaju u Njega (Filipljanima 1,6).

Kako razumijete to obećanje da će Bog dovršiti "dobro djelo u vama" (Filipljanima 1,6 — Šarić)? Što to znači? Hoće li se to djelo završiti prije Kristovog drugog dolaska?

PAVLOVI MOLITVENI ZAHTEJEVI

Prije nekoliko godina jedan pastor je govorio o molitvama koje se vrte samo oko *mene, mene, mene* i *mojih* potreba i želja. On ih je prikladno opisao kao "sitne sebične molitve", jer Bog ima za nas nešto mnogo veće na umu.

Pročitajte Pavlovu molitvu u Filipljanima 1,9-11. Što je u njezinom središtu i koje velike zahtjeve Pavao upućuje? Što vam to govori o molitvi?

.....

.....

Ta molitva na grčkom jeziku ima samo četrdeset tri riječi, ali obuhvaća sve Pavlove misli koje će on opširnije izlagati u ostatku poslanice: ljubav, znanje, prosuđivanje, čistoću, nehimbenost i pravednost koju imamo u Isusu Kristu. U osnovi te molitve, kao i Pavlovih prethodnih izraza zahvalnosti, nalazi se naglasak na crkvi *kao cjelini*. Pavlova molitva u potpunosti je usredotočena na druge, izrečena u korist cijele crkve i za njezinu dobrobit. Pogledajmo pozornije neke elemente te molitve:

Da ljubav sve više raste. Pavao se ne moli samo za više ljubavi, već za ljubav usmjerenu u određenom smjeru: "u razumu i svakoj volji" (Filipljanima 1,9). Razum koji se tu spominje ne odnosi se samo na znanje, već podrazumijeva poznavanje onoga što je duhovno, što se može steći samo putem zajedništva s Bogom i proučavanja Njegove Riječi (vidi Efežanima 1,17; 4,13; 1. Timoteju 2,4).

Prosuđivanje. Pavao je to objasnio kao sposobnost "da možete prosuditi ono što je bolje" (razlikujući to od onoga što je štetno po moral) i "da budete čisti i besprijeekorni" (Filipljanima 1,10).

Čistoća. Ta riječ na grčkom znači "prosudeno prema sunčevoj svjetlosti" i odnosi se na neokaljanu čistoću djelovanja: "Sve što kršćanin čini mora biti jasno kao sunčeva svjetlost." (Ellen G. White, *Slični Kristu*, str. 63; u izvorniku 71)

Ne izazivati spoticanje. To znači ne biti kamen spoticanja, ne govoriti i ne činiti ništa što bi nekome otežalo da povjeruje.

Pravednost u Kristu. Pavao se naširoko bavi tom temom u Poslanici Rimljanima i Galaćanima, a nešto opširnije o tome govori i u 3. poglavlju Poslanice Filipljanima. Mi nemamo vlastitu pravednost, već samo pravednost koju primamo od Krista.

Bez obzira na sve drugo što činimo, kako naša ljubav može "sve više rasti" (Filipljanima 1,9)? Zašto je to tako važno za kršćanski život? (Vidi također 1. Korinćanima 13,1-8.)

DUHOVNO PROSUĐIVANJE

Razumljivo je što su Filipljani bili uznemireni kad su čuli da je Pavao u zatvoru. Sada je njegovo djelovanje bilo ozbiljno ograničeno. Nije mogao putovati. Nije mogao propovijedati. Nije mogao posjećivati sinagoge i poučavati ljude o Isusu kao Mesiji. Nije više mogao osnivati crkve. Zato su poslali Epafrodita da utvrdi u kakvom je apostol stanju, da ga ohrabri i pobrine se za njegove tjelesne potrebe.

Pročitajte Filipljanima 1,12-18. Kako je Pavao gledao na svoje utamničenje? Koje pouke možemo izvući iz njegovog stava, usprkos okolnostima u kojima se našao?

.....

.....

Poruka koju im je Pavao poslao preko Epafrodita, sigurno je iznenadila Filipljane. On je na svoje okolnosti gledao drugačijim očima. Njegovo duhovno prosuđivanje navelo ga je da svoje utamničenje vidi kao nešto dobro. To uopće nije spriječilo njegov rad, već je zapravo poslužilo "širenju Radosne vijesti" (Filipljanima 1,12). Dok su drugi u tome vidjeli samo lance i rešetke, Pavao je svoje rimske čuvare vidio kao potencijalne duše u Božjem kraljevstvu. On je također vidio da je njegovo utamničenje uvelike ohrabrilo druge da budu aktivniji i odlučniji u širenju Evanđelja, da neustrašivo govore o Kristu ne bojeći se posljedica.

Možda je teško zamisliti, ali neki su zapravo pomislili da će imati koristi od Pavlovog utamničenja. Po svemu sudeći, mislili su da će njegovo zatvaranje dovesti do toga da oni sami i njihovo propovijedanje Evanđelja privuku veću pozornost. Kakav snažan ali tužan primjer ljudske sebičnosti, čak i u crkvi! Kao što je Jeremija rekao mnogo prije Pavla: "Podmuklije od svega je srce. Jedva popravljivo, tko da ga pronikne?" (Jeremija 17,9)

Srećom, za razliku od toga, i neki vjerni radnici postali su gorljiviji u širenju Evanđelja. Oni su toliko voljeli Pavla da ih je patnja koju je on podnosio zbog svoje vjere navela da se još više pouzdaju u Krista i ohrabrila ih da budu još aktivniji za Gospodina. To im je ulilo snagu da idu tamo gdje su se prije plašili i navelo ih da govore tamo gdje su prije šutjeli, što je dovelo do toga da još više ljudi prihvati Krista i počne širiti Evanđelje o spasenju.

Koje ste pouke izvukli iz iskustava koja su, premda nesumnjivo loša, donijela i neke koristi? Čak i u slučajevima u kojima ta korist možda nije očita, kako možemo vjerovati Bogu bez obzira na sve?

PLOD EVANĐELJA

Pavlov odnos prema Kološanima bio je drugačiji nego prema Filipljanima, s obzirom na to da ih je ubrojio među one koji "me ne poznaju po viđenju" (Kološanima 2,1). Bez obzira na to, Pavao ih uvjerava, kao i Filipljane, da zahvaljuje Bogu i "svagda" moli za njih.

Pročitajte Kološanima 1,3-8. Za koje tri pojedinosti Pavao zahvaljuje Bogu?

Pavao povezuje tri vrline koje spominje i na drugim mjestima: vjeru, nadu i ljubav (vidi 1. Korinćanima 13,13; 1. Solunjanima 1,3; 5,8). Zapazite da Pavao ne pripisuje Kološanima zaslugu za te vrline. On zahvaljuje Ocu jer su to "dobri i savršeni" darovi koje primamo od Njega (Jakov 1,17). Kad sagledamo Božju ljubav prema nama, to u nama stvara vjeru u Krista (Efežanima 2,4-8) i mi primamo nadu u Nebo. Petar to opisuje kao "neprolaznu, neokaljanu, neuvelu baštinu koja vam stoji sačuvana u nebesima" (1. Petrova 1,4).

Pavao također naglašava da je Evanđelje pouzdano zato što je utemeljeno na "riječi istine". Ovaj izraz Pavao koristi na drugim mjestima u vezi s nadahnutom Božjom riječju (vidi 2. Korinćanima 6,7; 2. Timoteju 2,15). Za razliku od "riječi ljudske", ona "očituje svoju snagu" u onima koji vjeruju (1. Solunjanima 2,13) i ostvaruje Božju volju (Izaija 55,11). Dakle, kada se objavljuje Evanđelje, pokazuje se Božja sila djelovanjem Duha Svetoga na srca slušatelja i ljudi se odazivaju. Evanđelje samo po sebi donosi plod jer je ono "riječ života" (Filipljanima 2,16).

Možda je najčudesnije od svega širenje Evanđelja u tako kratkom vremenu. U roku od oko trideset godina nakon Kristove smrti i uskrsnuća, Pavao je već mogao reći da se ono proširilo po "svem svijetu" (Kološanima 1,6). Nešto kasnije u istom poglavlju on kaže da je Radosna vijest "propovijedana svakom stvorenju pod nebom" (Kološanima 1,23). Dobro razvijen sustav rimskih cesta omogućavao je brzu komunikaciju i putovanja, zbog čega su se Pavlove poslanice mogle tako brzo i naširoko dijeliti. Ali Božja sila koja djeluje preko te riječi zapravo rađa duhovni život u čovjeku (Jakov 1,18; 1. Petrova 1,23), čineći ga novim stvorenjem u Kristu (2. Korinćanima 5,17).

U Kološanima 1,5 Pavao piše o nadi "koja vam je pohranjena na nebesima" (Varaždinska Biblija). Kako vi razumijete tu nadu i zašto se ona odnosi i na vas osobno, premda ste je zapravo nedostojni?

SILA MOLITVE

Pročitajte Kološanima 1,9-12. Koje posebne zahtjeve nalazimo u toj Pavlovoj molitvi?

.....

.....

.....

Pavao se moli "da vas Bog napuni potpunom spoznajom svoje volje". On govori o poznavanju Božje volje kao o "svakovrsnoj mudrosti i duhovnom razumijevanju" (Kološanima 1,9). Mudrost dolazi prije svega od potpunog uzdanja u Boga, spremnosti da činimo Njegovu volju (Ivan 7,17) i neoslanjanja na vlastito prosuđivanje (Izreke 3,5). Međutim, često se postavlja pitanje: "Što je Božja volja za mene u ovoj situaciji?" Postoje tri glavna izvora iz kojih možemo spoznati Božju volju kada je tražimo s molitvom:

1. Najvažniji izvor mudrosti je Biblija. "Tvoja riječ nozi je mojoj svjetiljka i svjetlo mojoj stazi." (Psalam 119,105)

2. Božja volja i Njegovo vodstvo mogu se spoznati i u okolnostima providnosti tako što tražimo da nam Bog otvori ili zatvori neka vrata (vidi Kološanima 4,3).

3. Duh Sveti nas vodi kada naučimo prepoznati Njegov glas: "I uši će tvoje čuti riječ gdje iza tebe govori: 'To je put, njime idite, bilo da vam je krenuti nadesno ili nalijevo.'" (Izaija 30,21)

Pavao se moli da Kološani žive "dostojno Gospodina" (Kološanima 1,10). Naravno, nitko od nas nije po svojoj naravi "dostojan" pred Bogom, ali On nas u svojoj milosti smatra dostojnima i poziva nas da živimo u skladu s tim visokim pozivom (Efežanima 4,1; 1. Solunjanima 2,12). Pavao upotrebljava glagol "živjeti" još triput samo u ovoj poslanici (Kološanima 2,6; 3,7; 4,5). To znači živjeti i postupati u skladu s Božjim zakonom (Izlazak 18,20), što je moguće samo zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga (Ezekiel 36,27).

Pavao se također moli da oni (i mi) u svojem životu budu "ugodni u svemu" pred Gospodinom, a zatim navodi nekoliko načina kako to možemo ostvariti: "Da budete plodonosni svakom vrstom dobrih djela" (Kološanima 1,9,10); zatim "da napredujete u spoznaji Boga" (Kološanima 1,10); i, konačno, "zahvaljujte Ocu" (Kološanima 1,12).

Ako bi vas netko pitao: "Kako znate vodi li vas Bog u ovom ili onom smjeru?" — što biste mu odgovorili i zašto?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Mnogi ne znaju izgraditi određene planove za budućnost. Njihov je život nesređen. Oni ne mogu ocijeniti kakav će biti kraj njihovih briga i poslova, i to ih često ispunjava strahovanjem i nemirom. Ne zaboravimo da je život Božje djece u ovome svijetu život putnika. Mi nemamo mudrost kojom bismo stvarali plan za vlastiti život. Nije naše da dajemo obrise vlastitoj budućnosti. ‘Vjerom se Abraham pokori kad primi poziv da ode u zemlju koju je imao primiti u baštinu. Ode, iako nije znao kamo ide.’ (Hebrejima 11,8)

U svojem životu na Zemlji Krist nije gradio planove za sebe osobno. On je prihvatio ono što je Bog predvidio za Njega, i Njegov Mu je otac iz dana u dan otkrivao svoje planove. Mi se trebamo osloniti na Boga kako bi naš život bio isključivo izvršavanje Njegove volje. Kad Njemu povjerimo svoje putove, On će upraviti naše korake.

Prevelik je broj onih koji, planirajući sjajnu budućnost, dožive posvemašnji promašaj. Neka Bog planira za vas. Kao malo dijete, povjerite se ruci Onoga koji će ‘čuvati korake svojih vjernika’ (1. Samuelova 2,9). Bog svoju djecu nikada ne vodi drugačije nego što bi ona sama izabrala kad bi mogla vidjeti kraj od samoga početka, i shvatiti slavu plana na čijem ispunjenju ona surađuju s Njim.” (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 303,304)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmislite o proteklom tjednu i navedite sve ono na čemu ste zahvalni. Možda imate više razloga za zahvalnost nego što mislite?

2. Pozabavite se malo više posljednjom rečenicom iz navedenog citata Ellen G. White. To je vrlo snažna izjava vjere. Kako možete naučiti tako duboko vjerovati Bogu?

3. U svjetlu Kološanima 1,6.23, razgovarajte o sljedećim riječima: “Punih četrdeset godina nevjerovanje, gundanje i duh pobune odvajali su stari Izrael od kanaanske zemlje. Isti grijesi odgodili su ulazak suvremenog Izraela u nebeski Kanaan. Ni u jednom od ta dva slučaja ne možemo okriviti Božja obećanja. Nevjerovanje, svjetovnost, neposvećenost i svađe među onima koji se smatraju Božjim narodom, zadržali su nas tolike godine u ovom svijetu grijeha i patnje. Da je Kristova crkva izvršila svoje djelo onako kako joj je Gospodin naložio, cijeli svijet bi dosad bio opomenut i Gospodin Isus u sili i velikoj slavi došao bi na Zemlju.” (Ellen G. White, *Last Day Events*, str. 38) U kojem bismo smislu i mi danas mogli biti krivi za nešto takvo?

Život i smrt

“Za me je uistinu život Krist, a smrt dobitak.” (Filipljanima 1,21)

Biblijski tekstovi: Filipljanima 1,19-30; 1. Korinćanima 4,14-16; 2. Korinćanima 10,3-6; Ivan 17,17-19; Mihej 6,8; Djela 14,22.

Često se govori da je smrt samo dio života. To je laž. Smrt je suprotnost životu, neprijatelj života. Smrt nije ugrađena u život ništa više nego što je olupina ugrađena u automobil. Pavao nedvosmisleno kaže da je Krist umro “da smrću uništi onoga koji imaše moć smrti, to jest đavla, i oslobodi one koji — od straha pred smrću — kroza sav život bijahu podvrgnuti ropstvu” (Hebrejima 2,14.15 — Varaždinska Biblija).

Iako spreman umrijeti za Krista, Pavao je bio uvjeren u svoju vječnu sudbinu. Za njega je u međuvremenu bilo najvažnije da vlastitim životom ili smrću proslavi Krista i da propovijeda Evanđelje što većem broju ljudi. Možda je to jedan od razloga što imamo toliko poslanica koje nose njegovo ime. Preko svojih spisa on je mogao doprijeti do mnogih ljudi i mjesta, uključujući i mjesta koja sam nikad nije posjetio.

Život je kratak i zato je bitno da izvršimo što je moguće veći utjecaj u korist Božjeg kraljevstva u vremenu koje nam Bog dodjeljuje. Nemali dio tog utjecaja povezan je s poticanjem na “jedinstvo vjere”. Kao što ćemo vidjeti na početku ovog tjedna, ta tema bila je jedan od važnih razloga za pisanje Pavlove Poslanice Filipljanima.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 629—635.

"PROSLAVIT ĆE SE KRIST"

Pročitajte Filipljanima 1,19.20. Kakva su po svoj prilici bila Pavlova očekivanja o ishodu njegovog suđenja? Što on smatra važnijim od oslobođenja?

.....

Iako nije bio zločinac, to nije bilo prvi put da se Pavao našao u zatvoru, a ni progonstvo mu nije bilo strano. On je Korinćanima detaljno pisao o svojim stradanjima do tog trenutka: "Napornije sam radio; češće sam bio u zatvoru; previše sam batina dobio; puno sam puta bio u smrtnoj opasnosti. Pet sam puta od Židova dobio trideset i devet udaraca bičem; triput su me batinom tukli; jednom kamenovali; triput sam doživio brodolom i proveo noć i dan u vodi. Stalno sam putovao, u opasnosti od rijeka, u opasnosti od razbojnika, u opasnosti od vlastitog naroda, u opasnosti od nežidova, u opasnosti u gradovima, u opasnosti u divljini, u opasnosti na moru, u opasnosti među lažnom braćom. Naporno sam radio i mučio se. Mnogo puta nisam spavao, bio sam gladan i žedan, bez hrane, na hladnoći i bez dovoljno odjeće." (2. Korinćanima 11,23-27 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Ali da ne bismo pomislili da su te patnje najviše zaokupljale njegov um, Pavao odmah dodaje: "A da ne spominjem druge probleme, kao što je svakodnevni pritisak na mene zbog brige za sve crkve." (2. Korinćanima 11,28 — Suvremeni hrvatski prijevod)

Pročitajte 1. Korinćanima 4,14-16; 1. Solunjanima 2,10.11; Galaćanima 4,19; Filemonu 10. Kakav odnos Pavao ima prema crkvama koje je osnovao i ljudima koje je zadobio za Krista?

.....

Poput Isusa koji ni u čemu nije štedio da bi nas spasio, Pavao je bio spreman "potrošiti (sve) — utrošiti i sam sebe" za druge vjernike (2. Korinćanima 12,15). Međutim, paradoksalno, što više nečiji postupci podsjećaju na Isusove, to ih neki manje vole i cijene. "A svi koji hoće pobožno živjeti u Kristu Isusu bit će progonjeni." (2. Timoteju 3,12) Ali vjerni kršćani na najmoćniji način proslavljaju Boga i objavljuju istinu Evanđelja (usporedi Filipljanima 1,7). "Pavlova strpljivost i vedrina tijekom dugog i nepravednog sužanjstva, njegova odvažnost i vjera, bili su stalna propovijed." (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 292; u izvorniku 464)

Osvrnite se na to kako živite i kako se ophodite prema ljudima, posebno prema onima koji prema vama ne postupaju lijepo. Koju vrstu svjedocanstva za Isusa vi pružate?

SMRT JE DOBITAK

Ako niste primijetili, svi mi, posebno kao vjernici, uključeni smo u veliki sukob koji bjesni svuda oko nas, pa i u nama. Svi mi na ovaj ili onaj način doživljavamo stvarnost velikog sukoba u svemiru i doživljavat ćemo je do dana svoje smrti, kad kod i kako god da do nje dođe.

Pročitajte 2. Korinćanima 10,3-6. Što je temelj duhovnog rata koji vodimo i koje je naše oružje?

.....

.....

Najsmrtonosnije duhovno oružje su misli, bilo dobre ili loše. Sotona se koristi kriticizmom, izdajom, sramoćenjem, strahom, pritiskom sredine i čitavim mnoštvom sličnih oruđa kojima se kršćani nikad ne bi trebali služiti. Umjesto toga, mi trebamo njegovati ljubav, milost, mir, blagost, strpljenje, ljubaznost i vladanje sobom. Naše najmoćnije oružje, kada se razumno koristi, Božja je riječ kojom upravlja Duh (Efežanima 6,17), jer samo Bog može rasvijetliti istinu nečijem srcu. Mi smo samo oruđa kojima se Bog koristi da bi postigao svoje ciljeve.

Pročitajte Filipljanima 1,21.22. Kako razumijemo Pavlovu misao, posebno u kontekstu velikog sukoba?

.....

.....

Budući da je ta bitka duhovne naravi, mi smo zapravo u ratu ideja i vrijednosti. Ipak, Krist je za nas izvojevao pobjedu na križu i sve dok ostajemo povezani s Njim, nikad ne možemo biti poraženi, čak i ako nas ubiju. Pavao je predao svoj život bez obzira na to što će mu se dogoditi ovdje na zemlji, koliko god nepravedno to bilo, zato što je sebe i svoju budućnost povjerio jednom višem sudu.

Kao kršćani, mi se ne bismo trebali boriti toliko za svoja prava koliko za ono što je ispravno. Nije istina da "moć čini nešto ispravnim", već, naprotiv, "moć se sastoji u onome što je ispravno". Časno je pokoravati se Božjoj volji. To je zapravo jedini način da pobijedimo u ovom ratu u kojem smo se našli. Isus je, naravno, vrhunski primjer pokoravanja Božjoj volji, kao što će Pavao iznijeti u 2. poglavlju Poslanice Filipljanima.

Na koje načine upravo sada doživljavate veliki sukob? Kako možete crpiti utjehu i snagu iz saznanja da je Krist već izvojevao pobjedu za nas?

PUNI POUZDANJA

Pročitajte Filipljanima 1,23.24. Što Pavao misli kad kaže da je “biti s Kristom” “mnogo bolje”?

Taj tekst je tijekom vjekova u velikoj mjeri bio pogrešno shvaćen. U odlomku koji ćemo proučavati ovoga tjedna Pavao se bavi suprotnošću između života i smrti. Kršćanin živi za Krista i može čak i umrijeti za Njega. U tom smislu “smrt” je dobitak, jer naše svjedočanstvo time dobiva na snazi i uvjerenosti (Filipljanima 1,21). Nema sumnje da čovjek vjeruje kada je spreman umrijeti za svoju vjeru.

Ali isto tako moramo biti svjesni da su mrtvi doista mrtvi. Oni “ne znaju ništa”. Oni počinjavaju u grobu do uskrsnuća (vidi Propovjednik 9,5; Ivan 5,28.29). Zato je Isus rekao o Lazaru koji je umro: “Naš prijatelj Lazar spava, ali ja idem da ga probudim.” (Ivan 11,11)

Ako ljudi odmah nakon smrti odlaze na Nebo, zamislite kako bi to izgledalo u slučaju Lazara. Nakon četiri dana zabavljanja u raj, anđeo mu prilazi s “lošom” vijest: “Žao mi je, Lazare, ali Isus te zove natrag na Zemlju. Ovdje ne možeš ostati.”

Kada slijedimo zabludu do njezinog logičnog završetka, onda vidimo koliko je pogrešna. Smrt je kao san bez snova iz kojeg će Isus probuditi svoje vjerne sljedbenike o svojem drugom dolasku. Tada će oni, zajedno sa živim svetima, biti uzeti i odvedeni na Nebo da zauvijek budu s Isusom (vidi 1. Solunjanima 4,16.17).

Pavlov “odlazak” iz sadašnjeg života kako bi bio s Kristom podrazumijevao je da bude s Njim u stradanju i smrti (2. Timoteju 4,6), kako bi “postigao uskrsnuće od mrtvih” (Filipljanima 3,11). Također, on je nesumnjivo bio svjestan da će kada umre, zatvoriti svoje oči i da će već u sljedećem trenutku, “u trenuću oka”, ugledati Isusa koji će ga povesti, zajedno s cijelim Božjim narodom, na mjesto koje je Isus pripremio za sve koji Ga ljube (Ivan 14,3; 1. Korinćanima 2,9).

Premda je bio spreman umrijeti za Krista, Pavao je znao da je “ostati u tijelu” bolje za Filipljane (Filipljanima 1,24). Zanimljivo je da kršćaninu nije uvijek lako odgovoriti je li bolje živjeti ili umrijeti za Krista. Pavao je bio “pritisnut, i to s dvije strane” (Filipljanima 1,23), između ostajanja u životu ili počinjanja u grobu.

I opet, premda nitko ne želi umrijeti, jeste li ikada razmišljali o tome da će u trenutku kad umrete, sljedeće čega ćete postati svjesni biti Kristov povratak? Kako vam ta misao može pomoći da razumijete Pavlov način razmišljanja?

STOJTE ČVRSTO U JEDINSTVU

U Isusovoj posljednjoj molitvi za Njegove učenike prevladavala je jedna ključna tema — jedinstvo. Isus je gledao dalje od križa, prema ponovnom sjedinjenju s Ocem i s nama: "Oče, htio bih da oni koje si mi dao budu gdje sam ja, zajedno sa mnom, da promatraju slavu koju si mi dao." (Ivan 17,24) Isus se molio da Otac sačuva svoju djecu "da budu jedno kao mi" (Ivan 17,11). Naglasio je također i kobne posljedice nejedinstva — to za mnoge postaje razlog za nevjerovanje. Dvaput u toj kratkoj molitvi Isus naglašava da naše jedinstvo s Njim i s Ocem doprinosi da "svijet vjeruje da si me ti poslao" (Ivan 17,21.23).

Pročitajte Filipljanima 1,27 i usporedite Ivan 17,17-19. Što je prema Isusu i Pavlu nužno za jedinstvo crkve?

Grčka riječ u Filipljanima 1,27, *politeuomai*, prevedena izrazom "živite kao što se pristoji", znači "živjeti kao građanin" — ne bilo kojeg zemaljskog kraljevstva, već kao građanin nebeskog kraljevstva. Govor na gori na prelijepljen način oslikava kakva su djeca nebeskog Oca i stanovnici Njegovog kraljevstva: siromašni duhom, krotki, gladni i žedni pravednosti, milostivi, čistog srca, graditelji mira, okreću drugi obraz, ljube svoje neprijatelje, blagoslivljaju one koji ih proklinju, čine dobro onima koji ih mrze. Ukratko, to znači "samo činiti pravicu, milosrđe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi" (Mihej 6,8).

Teško je uznemiriti se ili razljutiti na nekog takvog, zar ne? Ponekad zamjeramo ljudima koji su naizgled predobri. Možemo čak biti u napasti da ih ponižavamo ili da im tražimo slabu točku kako bismo dokazali da nisu tako dobri kao što izgledaju, a sve samo zato da bismo se mi osjećali bolje u vlastitoj koži. Zašto se umjesto toga ne bismo potrudili da saznamo koliko više mi možemo voljeti, koliko smo u stanju biti velikodušniji, milostiviji, ponizniji?

Ellen G. White je govorila o onima koji "vole svijet i njegov dobitak više nego što vole Boga ili istinu" (*Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 233; u izvorniku 277).

Nejedinstvo u crkvi često potječe od oholosti. "Kada su bile njegovane ponositost i svjetovne ambicije, Kristov duh se povukao i ušlo je oponašanje, nesloga i sukobi, što je uznemirilo i oslabilo Crkvu." (*Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 207; u izvorniku 240,241)

Koliko je važno da se svatko od nas nauči poniznosti i krotkošću po uzoru na Isusa! Koliko bismo drugačiju crkvu imali, zar ne?

UJEDINJENI I NEUSTRAŠIVI

Pročitajte Filipljanima 1,27-30. Kako je naše jedinstvo i nastojanje da živimo "dostojno Kristove Radosne vijesti" povezano s neustrašivošću?

Sotonina je strategija da unese podjelu i da zavlada. Nejedinstvo je smrtonosno. Isus je rekao: "Postane li jedna kuća u sebi nesložna, ta kuća neće moći opstati." (Marko 3,25) To je jednostavno načelo koje Sotona priželjkuje da zaboravimo. Jedinstvo nas osposobljava da ispunimo svoju proročku ulogu kao ostatak iz biblijskog proročanstva (Otkrivenje 12,17) tako što ćemo objaviti "neprolaznu radosnu vijest ... svakom narodu i plemenu, jeziku i puku" (Otkrivenje 14,6). Budući da je jedinstvo presudno za ispunjenje naše misije da objavimo tu Bogom danu poruku, a Isus u svojoj molitvi u Ivanu 17 naglašava "istinu" iz Božje riječi kao jedan od najvažnijih ključeva za jedinstvo (Ivan 17,17.19), naša se poruka ne može odvojiti od naše misije ili našeg jedinstva. Sve to troje stoji ili pada zajedno. Ako jedan od tih ključeva nedostaje, ne možemo uspjeti. Međutim, ako su sva tri na svom mjestu, nemamo se čega plašiti. Ne trebamo "ni u čemu da se ... plašimo od protivnika" (Filipljanima 1,28 — Šarić). Sotona je pobijeđeni neprijatelj. Čak i ako biste bili pogubljeni zbog svoje vjere, ništa vam ne može nauditi ako "revnujete za dobro" (1. Petrova 3,13). Đavao je nemoćan pred napredovanjem Božje istine.

Pročitajte sljedeće biblijske odlomke i ukratko sažmite njihovu zajedničku temu: Matej 10,38; Djela 14,22; Rimljanima 8,17; 2. Timoteju 3,12.

Na ovom palom svijetu život je sam po sebi težak, čak i za "najbolje" od nas. Job je bio neporočan i pravedan: "bojao se Boga i klonio zla" (Job 1,1). Pa ipak, nesreća je preko noći pogodila njega i njegovu obitelj. Tko od nas nije shvatio iz osobnog iskustva ili promatrajući ono što se drugima događalo, da se život ovdje, po svemu sudeći, vodi na samom rubu provalije i nikad ne znate kada ćete prijeći preko nje. Patnja je u izvjesnoj mjeri sudbina svih nas. Na kraju krajeva, ipak je bolje patiti zbog Krista nego zbog bilo čega drugog.

Kakvu bismo nadu, kakvu utjehu mi kao kršćani trebali imati usred svojih patnji?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Sa sprava za mučenje, s lomača, iz tamnica, iz brloga i špilja do Njegovih ušiju dopiru pobjednički poklici mučenika. On (Spasitelj) čuje svjedočenje nepokolebljivih duša koje, premda bijedne, napaćene i mučene, neustrašivo i ozbiljno svjedoče za vjeru izjavljujući: ‘Znam komu sam vjerovao.’ Ovi, dajući svoj život za vjeru, naviještaju svijetu da Onaj u koga su se pouzdali može zauvijek spasiti.” (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 323; u izvorniku 512)

“Nikad u kršćanstvu nije bilo toliko različitih vjera kao danas. Ako su darovi bili potrebni da se sačuva jedinstvo prve Crkve, koliko su potrebni danas da ga obnove! A da je Božja namjera da u posljednje dane obnovi njezino jedinstvo, posebno se vidi iz proročanstava. Rečeno nam je da će stražari na svoje oči vidjeti kako se Gospodin vraća na Sion kao i to da će u vrijeme svršetka mudri razumjeti. Kad se to ispuni, doći će do jedinstva u vjeri sa svima koje Bog smatra mudrima jer oni koji ispravno razumiju svakako moraju razumjeti jednako. ... Na osnovi takvih razmatranja očito je da je ovdje prorečeno savršeno stanje Crkve u budućnosti; prema tomu, ovi darovi još nisu ostvarili cilj.” (R. F. Cotrel, “Uvod”, Ellen G. White, *Rani spisi*, str. 126; u izvorniku 140)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. U svjetlu navedenog citata R. F. Cotrela, što je potrebno da bi Duh Sveti unio jedinstvo u Božju crkvu danas? Koliko je za crkveno jedinstvo važno da se savjeti Duha proroštva provedu u djelo?

2. Kako biste objasnili biblijski nauk o smrti nekom prijatelju koji vjeruje da su Pavao i drugi kršćani koji su umrli sada “s Kristom” na Nebu?

3. Kako razumjeti strašnu stvarnost patnje na ovom svijetu? Zašto nam je motiv velikog sukoba toliko koristan za njezino razumijevanje? Zašto moramo gledati u Isusa na križu kao u najpotpuniji izraz Očeve ljubavi i vjerovati Mu čak i u najgorim vremenima?

Jedinstvo u poniznosti

“Učinite potpunom moju radost: budite složni, imajte istu ljubav, isto srce i jednu te istu misao!” (Filipljanima 2,2)

Biblijski tekstovi: Filipljanima 2,1-8; Jeremija 17,9; Filipljanima 4,8; 1. Korinćanima 8,2; Rimljanima 8,3; Hebrejima 2,14-18.

U jedinstvu je snaga. Međutim, znati što je ispravno, nije isto što i činiti to. Svi mi ponekad doživljavamo neuspjeh usprkos našim najboljim naporima da postignemo jedinstvo. Ipak, to nije isto što i namjerno potkopavanje jedinstva. Zato ne čudi što Pavao u nastavku Poslanice Filipljanima izražava želju da oni imaju “isto srce i jednu te istu misao”.

Potrebu za jedinstvom Pavao zasniva na Isusovom nauku i Njegovom primjeru. To je tema koju nalazimo u cijelom Novom zavjetu, a posebno u poslanicama. Podrijetlo nejedinstva u svemiru vodi do jednog anđela na Nebu, iz čije je oholosti i žedi za položajem i moći proisteklo. Taj osjećaj se brzo širio, čak i u savršenom okruženju (vidi Izaija 14,12-14). Potom je stekao uporište u Edenu sličnim nezadovoljstvom pravilima koja je Bog uspostavio i željom za uzdizanjem u višu sferu od one koju je Bog predvidio (Postanak 3,1-6).

Ovog ćemo tjedna razmotriti biblijski temelj za jedinstvo u crkvi usredotočujući se posebno na Isusovo čudesno dragovoljno poniženje, na pouke koje možemo izvući promatranjem Njega i na to kako možemo rasti da bismo bili sličniji Njemu.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 636—645.

NEJEDINSTVO U FILIPIMA

Pročitajte Filipljanima 2,1-3. Koji su razlozi po svoj prilici doveli do razjedinjenosti unutar crkve? Što Pavao predlaže kao lijek?

Za Pavla je bilo golemo razočaranje da crkvu koju je osnovao i toliko volio vidi mučenu suparništvom i obuzetu svađom i nadmetanjem. On vrlo snažnim jezikom opisuje te probleme. "Zavist" ili "natjecanje" prijevod je riječi (grč. *eritheia*) korištene ranije u Filipljanima 1,15, gdje se odnosi na Pavlove suparnike u Rimu, koji su gledali samo na osobne probitke i veličali sebe umjesto da unapreduju Kristovo djelo.

"Zavist" ili "natjecanje" spada u tjelesna djela (Galaćanima 5,20), a kao što naglašava Jakov, "gdje je zavist i sebičnost, ondje je javni nered i svaka vrsta zla" (Jakov 3,16). Grčka riječ za "zavist i sebičnost" koristi se samo ovdje u Novom zavjetu, ali se pojavljuje u izvanbiblijskoj književnosti u smislu bahatosti, isprazne oholosti i preuveličanog osjećaja vlastite vrijednosti. Pavao se koristi srodnom riječju kad opominje Galaćane: "Ne izazivajmo jedan drugoga! Ne zavidimo jedan drugomu!" (Galaćanima 5,26)

Zapazite rješenja za te probleme koja Pavao navodi:

1. **Učenje od Krista.** U nastavku Pavao koristi Kristov osobni primjer kao snažnu motivaciju.

2. **Utjeha ljubavi.** Isus otkriva božansku ljubav i zapovijeda nam: "Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas!" (Ivan 15,12)

3. **Zajednica Duha.** Prisutnost Duha Svetoga uspostavlja bliske kršćanske odnose poput onih koji su prožimali prvu Crkvu (Djela 2,42; usporedi 2. Korinćanima 13,14).

4. **Žalostivo srce.** Vidimo da se ta božanska vrlina često očitovala u Kristovom životu (vidi Matej 9,36; 20,34; Marko 1,41), a opisana je i u usporedbama o milosrdnom Samarijancu (Luka 10,33) i izgubljenom sinu (Luka 15,20).

5. **Milost.** Ta osobina, koju je Isus pokazivao osobnim primjerom, treba se vidjeti i u životu Njegovih sljedbenika (Luka 6,36).

6. **Biti jedno u namjeri i ljubavi, usuglašavati se u mišljenju i djelovanju.** Kakva slika! Teško je zamisliti kako bi snažnije Pavao mogao naglasiti važnost jedinstva. Kao što će on potom istaknuti, trebamo imati um koji se bavi onim što je "u Kristu Isusu" (Filipljanima 2,5).

IZVOR JEDINSTVA

Razmišljajte više o Pavlovom naglasku na jedinstvu u Filipljanima 2,2, gdje on u biti kaže istu stvar na četiri različita načina. Zapazite također naglasak koji on stavlja na um, misli i osjećaje. Dok su vjerski vođe naglašavali izvanjsko ponašanje, Isus se usredotočivao na misli i osjećaje. Na primjer, bogati mladi poglavar tvrdio je da je uvijek držao Zakon. Međutim, rekavši mu da proda sve što ima, da to razdjeli siromasima i da Ga slijedi, Isus je ispitivao koliko je on vezan za svjetovne stvari. Također je rekao da je ono što dolazi iz srca (uma) zapravo prlja čovjeka: "Jer iz srca dolaze zle misli, ubojstva, preljubi, bludnost, krađe, lažna svjedočanstva, psovke" (Matej 15,19), i "usta govore onim čega je srce prepuno" (Matej 12,34).

Pročitajte Filipljanima 2,3.4. Na koje ih praktične korake Pavao potiče kako bi se postiglo jedinstvo u crkvi?

.....

.....

.....

Pavlove riječi dočaravaju sliku poniznosti: krotak um, smatranje drugih boljim od sebe, briga za interese drugih a ne samo za svoje. To je lakše reći nego učiniti, zar ne? Međutim, ova je načela važno imati na umu u svim našim odnosima s drugima. Često se u razgovoru više usredotočimo na vlastiti odgovor na nešto što je rečeno, nego na slušanje da bismo razumjeli što druga osoba govori i pokušaj da problem sagledamo iz njezinog gledišta. Do sukoba često dolazi zbog običnih nesporazuma koji bi se mogli izbjeći jednostavno aktivnim slušanjem. Možda se nećemo složiti, ali slušanje i nastojanje da razumijemo gledište druge osobe prvi je korak u njegovanju zdrave komunikacije i povjerenja.

Pavao govori o jedinstvu "Duha" (Efežanima 4,3c), što dovodi do toga da su vjernici "povezani mirom" (Efežanima 4,3). Ako postoji sukob u crkvi, Duh Sveti može smiriti situaciju i dovesti nas do jedinstva stvarajući sklad. U istom poglavlju Pavao poziva na "jedinstvo u vjeri i u pravoj spoznaji Sina Božjeg" (Efežanima 4,13). To dvoje je povezano. To što imamo istu vjeru, isto razumijevanje Svetog pisma koje proizlazi iz poznavanja Krista i Njegovog nauka, presudno je za jedinstvo među nama.

Kakvo je to "umiranje sebi" kako bismo počeli cijeniti druge više nego sebe? Kako to možemo postići? Koliko bi drugačiji bili naši odnosi kad bismo svi tako živjeli?

PRESAĐIVANJE ILI OPERACIJA MOZGA?

Sve veći broj kompanija širom svijeta radi na tehnologijama koje kombiniraju procesorsku snagu (sposobnost obrade podataka) računala s ljudskim mozgom. Drugim riječima, znanstvenici se nadaju da će spajanjem ljudskog uma s računalom moći utjecati na naše misli preko tih računala. Premda upotreba takvih moždanih implantata kod ljudi obećava pozitivne ishode, koji uključuju pomoć u nadziranju epilepsije, depresije i Parkinsonove bolesti, nije teško zamisliti ni mnogo zločudniju upotrebu. Po svemu sudeći, nismo daleko od kontrole uma (tzv. "ispiranja mozga"). U izvjesnom smislu, to već postoji. Naš um je kao računalo, samo daleko nadmoćnije. Stalni protok informacija kojima smo svakodnevno izloženi "programira" naš um, uvjetuje naše misli i upravlja našim postupcima. Kada se udubimo u medijske sadržaje, svjetovni način razmišljanja drugih ljudi utiskuje se u naš um i mi počinjemo razmišljati na isti način. To je isto kao da su umovi drugih ljudi usađeni u naš, ili da su stopljeni s našim umom.

Ali mi, poput Isusa, trebamo razviti "duhovno mudrovanje" (Rimljanima 8,6). "Tako nitko ne zna Božjih tajna, osim Božjega Duha", kojem Pavao suprotstavlja "duh ovoga svijeta" (1. Korinćanima 2,11.12). Tko je naš učitelj? I što učimo?

Pročitajte Filipljanima 2,5. Što znači imati Kristov "um"?

.....

.....

Mi možda i možemo promijeniti svoj um, svoj način razmišljanja, ali ne i svoje srce. To može samo Bog. Duh Sveti treba izvršiti operaciju našeg srca koristeći se "mačem Duha" (Efežanima 6,17), "živom" i "djelotvornom" Božjom riječju koja "prodire do rastavljanja duše i duha, zglobova i moždine, i može suditi nakane i misli srca" (Hebrejima 4,12). Jedino pomoću Duha Svetog možemo upoznati sebe jer nas, po naravi stvari, naše srce zavarava (Jeremija 17,9 — Varaždinska Biblija). Hebrejska riječ za "prijevarno" (*akvov*) odnosi se na neravno, kvrgavo tlo na kojem se spotičemo. U širem značenju to se odnosi na misli koje su mučne, uvrnute, izvitoperene. Mi se moramo preobraziti "obnovom" svojeg uma da bismo mogli "uočavati što je volja Božja: što je dobro, ugodno i savršeno" (Rimljanima 12,2).

Zašto je tako važno da slijedimo ono što nam Pavao ovdje kaže: "Uostalom, braćo, što je god istinito, što je god časno, što je god pravedno, što je god čisto, što je god ljubazno, što je god na dobru glasu, je li što krjepost i je li što pohvala — o tome promišljajte!"? (Filipljanima 4,8 — Varaždinska Biblija)

KRISTOV UM

Muhammad Ali jednom je rekao: "Ja sam najveći." U kolovozu 1963. godine, šest mjeseci prije nego što je osvojio svjetski boksački naslov u teškoj kategoriji, on je čak izdao glazbeni album pod naslovom "Ja sam najveći". Muhammad Ali je, nesumnjivo, bio veliki sportaš, ali on nije primjer koji trebamo slijediti ako želimo imati Kristov um.

Za razliku od njega, Isus je bio savršeno bezgrešan. Premda je bio kušan "u svemu, kao i mi" (Hebrejima 4,15 — Suvremeni hrvatski prijevod), nikad nije sagriješio, čak ni u mislima. Povrh toga, u Hebrejima 5,8 stoji: "I premda je bio Sin, iskustveno nauči poslušnost od onoga što je pretrpio." Isusovo pokoravanje Očevoj volji bilo je uvijek savršeno. Ni u jednom trenutku nije provodio svoju volju premda to, nesumnjivo, često nije bilo lako.

Pročitajte Filipljanima 2,5-8, ulomak koji neki smatraju najznačajnijim i najljepšim tekstom u Svetom pismu. Što nam Pavao tu govori? Koje je značenje tih riječi? Što je najvažnije, kako u vlastitom životu možemo primijeniti načela koja su tu izložena?

.....

Isus, koji je jednak s Bogom, koji je Bog, ne samo da je uzeo ljudsku narav, već je postao i "sluga" (*doulou*, sluga, rob), a onda je prinio sebe na žrtvu za naše grijeh! Na drugom mjestu Pavao kaže da je On postao "mjesto nas proklet" (Galaćanima 3,13). Bog, naš Stvoritelj, umro je na križu kako bi bio i naš Otkupitelj, a to je zahtijevalo da On postane i kletva za nas. Kako naš um uopće može shvatiti i prihvatiti ovo o čemu je ovdje riječ? Štoviše, kako možemo činiti ono na što nas se u tim tekstovima poziva, da imamo istu spremnost da se ponizimo i žrtvujemo za dobrobit drugih?

Na drugom mjestu Isus je rekao: "Tko je najveći među vama, neka vam bude sluga! Tko se uzvisi, bit će ponižen; a tko se ponizi, bit će uzvišen." (Matej 23,11.12) To na mnogo načina odražava ono na što nas Pavao poziva u Filipljanima 2,5-8.

Jasnije rečeno, Pavao ovdje govori ono što je rekao prije, da "ne činimo ništa iz sebičnosti ili tašte slave" (Filipljanima 2,3).

Kako bismo trebali odgovoriti na ono što je Krist učinio za nas, kao što je opisano u Filipljanima 2,5-8? Koji bi odgovor uopće mogao biti "prikladan" ili dostojan onoga što je Krist učinio za nas, osim možda da padnemo na svoja koljena i da Mu se poklonimo? Zašto je tako pogrešno misliti da naša djela mogu išta dodati onome što je Krist već učinio za nas?

TAJNA POBOŽNOSTI

Poznati biblijski redak glasi: "Ako tko umišlja da zna nešto, još ne zna kako treba znati!" (1. Korinćanima 8,2) Ne postoji tema o kojoj mi sve znamo. Uvijek možemo naučiti nešto više o bilo čemu. A koliko je to tek istina kada je riječ o vječnim stvarnostima povezanim s Božanstvom i utjelovljenjem! Pavao često spominje Kristovu nevjerojatnu spremnost da se ponizi, koja se ogleda u tome što je postao ljudsko biće. To je tema koja čak ni u vječnosti neće biti iscrpljena.

Pročitajte Rimljanima 8,3; Hebrejima 2,14-18; 4,15. Što je karakteriziralo Kristovo dragovoljno poniženje i uzimanje ljudske naravi?

Kako je bilo moguće da vječni Božji Sin, pod utjecajem Duha Svetoga (vidi Luka 1,35), postane božansko-ljudsko biće u Marijinoj utrobi? Zapanjujuće je kako je Vječni i Beskonačni iznenada postao ljudsko biće podložno smrti. To je srž onoga što Pavao naziva "tajna pobožnosti" (1. Timoteju 3,16 — Varaždinska Biblija).

U prelijepom hvalospjevu u Filipljanima 2, Pavao u izvjesnom pogledu razrađuje to dragovoljno poniženje potpunije nego bilo gdje drugdje u Svetom pismu.

- "Premda u obličju Božjem" (Filipljanima 2,6 — Varaždinska Biblija). Riječ *morfê* (obličje) odnosi se na Njegovu božansku narav, da je Isus bio jednak Ocu (usporedi Ivan 1,1).

- "Nego je sebe poništio" (Filipljanima 2,7 — Šarić). Tajanstvena narav Isusovog poništavanja svojih božanskih osobina — kako bi mogao postati čovjek i biti kušan kao i mi — upravo je zapanjujuća.

- "Ponizio sam sebe" (Filipljanima 2,8). Uzimanjem ljudske naravi, Isus je prešao put od nekoga tko posjeduje sveopću vlast do posljednjeg sluga, što je suprotno Luciferovom cilju.

- "Do smrti, i to smrti na križu" (Filipljanima 2,8). Nije bilo sramotnijeg načina umiranja od onog koji je Isus izabrao nakon što je to isplanirao zajedno s Ocem u savršenom skladu (Zaharija 6,13). Ilustrirao je to unaprijed preko Mojsija koji je podigao zmiyu (Brojevi 21,9; Ivan 3,14) i tako postao Onaj "koji je bio bez ikakva grijeha", a koji je za nas učinjen grijehom, "da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom" (2. Korinćanima 5,21).

Kako bi nas razmišljanje o onome što je Isus učinio za nas na križu — sagledavanje križa kao našeg uzora predaje i poniznosti — trebalo i moglo učiniti poniznijima i pokornijima Bogu?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Sva roditeljska ljubav koja izlazi iz naraštaja u naraštaj dolazi iz ljudskih srca, svi izvori nježnosti koji su se otvorili u dušama ljudi samo su mali potočić u usporedbi s bezgraničnim morem beskonačne, neiscrpane Božje ljubavi. Jezik to ne može iskazati, pero ne može opisati. Možete razmišljati o njoj svakog dana u životu, možete marljivo istraživati Pisma da biste je razumjeli, možete zapregnuti svaku silu i sposobnost koju vam je Bog dao da biste shvatili ljubav i sažaljenje nebeskog Oca, a ipak je ona beskonačno daleka. Možete tu ljubav proučavati vjekovima, a ipak nećete potpuno shvatiti dužinu i širinu, dubinu i visinu Božje ljubavi kad je dao svojega Sina da umre za svijet. Ni vječnost je ne može potpuno otkriti. Ali dok budemo proučavali Bibliju i razmišljali o Kristovom životu i o planu otkupljenja, ove će se velike teme sve više i više otvarati našem razumijevanju.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 645; u izvorniku 740)

“Kada se odgajamo, kao Mojsije u Kristovoj školi, što učimo? Da budemo uobraženi? Da imamo uzvišeno mišljenje o sebi? Ne, naprotiv, što više učimo u toj školi, to više napredujemo u krotkosti i poniznosti uma. Ne trebamo misliti da smo naučili sve što je vrijedno znati. Talente koje nam je Bog dao trebamo upotrijebiti na najbolji način, pa kad se preobrazimo iz smrtnosti u besmrtnost, da ne ostavimo za sobom to što smo postigli, već da to poneseimo na drugu stranu. Kroz sve beskrajne eone vječnosti, Krist i Njegovo djelo otkupljenja bit će tema našeg proučavanja.” (Ellen G. White, *Manuscript* 36, 1885.)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Na koje ste načine vi doživjeli Božju ljubav? Razgovarajte u razredu o različitim načinima na koje ste spoznali i doživjeli Njegovu ljubav.

2. Što točno znači da je Isus “postao sličan ljudima” (Filipljanima 2,7)? Usporedite to s Rimljanima 8,3. Razgovarajte o tim redcima uzimajući u obzir kako se oni međusobno rasvjetljavaju.

3. S kojim se izazovima o jedinstvu suočava vaša mjesna crkva? Bez obzira na probleme, zašto bi spremnost da se ponizimo i da ništa ne činimo “iz sebičnosti ili tašte slave” (Filipljanima 2,3) bila sjajan način da makar počnemo rješavati te probleme?

Svijetlite kao svjetiljke u noći

“Činite sve bez mrmljanja i oklijevanja, da budete besprije-korni i čisti, neporočna djeca Božja usred nastranog i po-kvarenog naraštaja u kojem svijetlite kao zvijezde u svemiru.” (Filipljanima 2,14.15)

Biblijski tekstovi: Filipljanima 2,12-30; Rimljanima 3,23.24; Rimljanima 5,8; 2. Timoteju 4,6; 1. Korinćanima 4,17; 2. Timoteju 4,21; 13; Luka 7,2.

Bog je rekao Hebrejima da budu poslušni jer “to će u očima narodâ biti vaša mudrost i vaša razboritost. Kad oni čuju za sve ove zakone, reći će: ‘Samo je jedan narod mudar i pametan.’” (Ponovljeni zakon 4,6)

Stoljećima poslije, On je rekao: “Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, sigurno neće ići po tami, nego će imati svjetlo koje vodi u život.” (Ivan 8,12) Također je rekao: “Vi ste svjetlo svijetu. Nije moguće sakriti grad koji leži na gori.” (Matej 5,14) Kako mi možemo biti to svjetlo? Samo ako smo blisko povezani s Isusom koji je “Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakoga čovjeka” (Ivan 1,9). U Filipljanima 2,9-11 stoji: “[Bog ga] uzdiže na najvišu visinu i dade mu jedincato ime koje je iznad svakoga drugog imena, da se Isusovu imenu pokloni svako koljeno ... i da svaki jezik prizna — na slavu Boga Oca: Gospodar je Isus Krist.”

Nebesko svjetlo i sila stoje na raspolaganju svakome tko je predao svoj život Isusu. Ali mi često očekujemo da Bog sve učini, ili nam vlastite ideje i planovi stanu na put. Upravo zato su Pavlove riječi upućene Filipljanima tako važne za nas danas.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 646—651.

NAŠA DJELA POKAZUJU ŠTO BOG RADI U NAMA

Pošto je upravo predstavio Krista kao savršeni primjer poniznosti i poslušnosti Božjoj volji, Pavao se sad okreće samim Filipljanima. On uvažava poslušnost Gospodinu koju su oni pokazali nakon što su primili evangeosku poruku (vidi Djela 16,13-15.32.33) i potiče ih da ostanu tako poslušni. Ukazavši na Kristov život i križ kao put spasenja, Pavao sad izravnije pokazuje kako sve to djeluje u praksi.

Pročitajte Filipljanima 2,12.13. Što Pavao misli kad kaže: “Radite oko svoga spasenja”? Kako biste opisali odnos između vjere i djela?

.....

.....

U ta dva retka Pavao ne iznosi neko drugačije Evanđelje od onoga koje u glavnim crtama iznosi u Poslanici Rimljanima i drugim poslanicama. Možemo biti sigurni da je njegova poruka ovdje u skladu s Evanđeljem o opravdanju vjerom koje je on propovijedao u Filipima i na drugim mjestima. Ali važno je također uzeti u obzir sve što Biblija kaže na određenu temu, pogotovo o spasenju, koja može biti itekako pogrešno shvaćena.

Pročitajte Rimljanima 3,23.24; 5,8; Efežanima 2,8-10. Što nas ti odlomci uče spasenju?

.....

.....

Bez ikakve sumnje, spasenje je Božje djelo i mi ne možemo sebi pripisati apsolutno nikakve zasluge za to. Čak i sama vjera je dar potaknut djelovanjem Duha Svetoga. Naša vlastita djela ne mogu nas spasiti. Međutim, Bog nas preko novorođenja u duhovnom smislu iznova stvara osposobljavajući nas da činimo dobra djela. Božji Duh radi u nama osnažujući našu volju da bira ono što je ispravno, da se odupre kušnji i da donosi ispravne odluke. Mi svojim djelima javno pokazujemo ono što Bog radi u nama i činimo to “sa strahom i drhtanjem”. Znači li to da se trebamo plašiti Božjeg suda nad našim često slabašnim naporima da poslušamo? Naravno da ne. Taj se izraz odnosi na svijest o Božjoj prisutnosti (vidi Psalam 2,11) i našoj potrebi da Mu budemo poslušni.

Na koje ste načine iskusili Kristovo djelovanje u vama? Kako se, nažalost, vaša pala narav bori protiv onoga što Bog radi u vama, i kako se možete oduprijeti toj težnji?

SVJETLO U MRAČNOM SVIJETU

U Filipljanima 2,14 Pavao potiče Filipljane: "Činite sve bez mrmljanja i oklijevanja." Izazovi crkvenom jedinstvu tako su ozbiljni da se ono ne može održati bez značajnog napora s naše strane. Jedinstvo unutar crkve posljedica je naše veze s Kristom i poslušnosti Njegovoj Riječi, a od presudnog je značenja za naše svjedočenje, kao što Pavao ističe u nastavku, pozivajući nas da svijetlimo "kao zvijezde u svijetu" (Filipljanima 2,15 — Šarić).

U noći bez mjesečine, daleko od gradskog sjaja i uličnih svjetala, može se vidjeti više zvijezda i stječe se dojam da one mnogo jače svijetle. Kontrast stvara razliku. Što je nebo mračnije, zvijezde se jasnije ističu. Isto je tako i s našim svjedočenjem. Što je veća moralna tama oko nas, to je oštriji kontrast između života iskrenih Božjih sljedbenika i svjetovnih ljudi. Koliko je, dakle, važno da ne dopustimo da umjetno svjetlo svjetovnih ideja, pritisaka i praksi dovede do toga da naše svjedočenje izbljedi u odnosu na pozadinu ili da sasvim nestane.

Pročitajte Filipljanima 2,15.16. Kako Pavao opisuje kakvi mi trebamo biti i što trebamo raditi kao Božja djeca?

.....

"Besprijekorni" znači "bez mane, bezazleni". Tim je izrazom opisan Job i njegov neporočni karakter (vidi Job 1,1.8; 2,3; 11,4; 33,9). Grčka riječ prevedena kao "čisti" (u nekim prijevodima "bezazleni") doslovno znači "nepomiješani, čisti". Imajući u vidu žestoke napade s kojima će se Njegovi sljedbenici suočiti, Isus nas ohrabruje da budemo "bezazleni kao golubovi" (Matej 10,16). Pavao nas, slično tome, potiče da budemo "bezazleni s obzirom na zlo" (Rimljanima 16,19). Nasuprot tome, naši suvremeni medijski kanali nisu poznati po čistom, neporočnom i nadahnjujućem sadržaju. U vremenima poput ovih, Davidov običaj odlično je pravilo za nas: "Neću stavljati pred oči svoje ništa opako." (Psalmi 101,3) Ne trebamo se plašiti da budemo drugačiji — naša vjera treba nas sve više izdvajati. Cilj je da "svijetlite kao zvijezde u svijetu" (Filipljanima 2,15 — Šarić). To možemo postići jedino tako da se ne prilagođavamo ovome svijetu (Rimljanima 12,2) "čvrsto držeći riječ života" (Filipljanima 2,16). Naši izbori i odluke određuju živimo li imajući u vidu "Dan Kristov" ili nam je "uzalud trčanje" (Filipljanima 2,16; usporedi 1. Korinćanima 9,24-27).

Ako neko područje svojeg života smatrate "svjetovnim" (a vjerojatno ga ima), kako se možete očistiti?

ŽIVA ŽRTVA

**Pročitajte Filipljanima 2,17; 2. Timoteju 4,6; Rimljanima 12,1.2;
1. Korinćanima 11,1. Što Pavao tu govori?**

Pavao je već izrazio iznenađujuće neodlučan stav o tome je li bolje živjeti ili umrijeti u službi za Krista (Filipljanima 1,20-23). Sada on iznosi vrlo stvarnu mogućnost da se njegov "život mora izliti kao žrtva" (Filipljanima 2,17 — Suvremeni hrvatski prijevod). Ta slika zasniva se na starom običaju prinošenja žrtava ljevanica, *libacija*, koji je podrazumijevao izlivanje tekućine (poput ulja, vina ili vode) kao žrtve Bogu (vidi, primjerice, Postanak 35,14; Izlazak 29,40; 2. Samuelova 23,15-17). To prividno "rasipanje" dragocjene tekućine u činu obožavanja može nas podsjetiti na Marijin čin izlivanja "prave pravcate skupocjene nardove pomasti" (Marko 14,3-9; Ivan 12,3) kojom je pomazala Isusovu glavu i noge. Premda to nije bila žrtva ljevanica u pravom smislu, nesumnjivo je predstavljala golemu žrtvu koja je prikladno ilustrirala Kristovu beskraju žrtvu za naše spasenje.

Ako bi bio pogubljen zbog svojeg djela širenja Evandolja, Pavao bi se tome radovao jer bi njegov život bio "izliven" kao žrtva Bogu. Budući da se žrtve ljevanice u hebrejskoj Bibliji uglavnom nisu prinosile same, već kao dodatak drugoj žrtvi (vidi Brojevi 15,1-10; 28,1-15), Pavao bi davanje svojeg života smatrao odgovarajućim dodatkom "žrtvi i službi" vjernika u Filipima koji su vjerom odlučili posvetiti svoj život Bogu kao "žrtvu živu" (Rimljanima 12,1).

Prvi kršćani, uključujući vjernike u Filipima (Filipljanima 1,27-29), bili su aktivni u objavljivanju svoje vjere. Širili su Evandjelje idući od kuće do kuće (Djela 5,42). Otvarali su svoje domove za proučavanje Svetog pisma (Djela 12,12; 1. Korinćanima 16,19; Kološanima 4,15; Filemonu 1,2), i znali su navesti razloge iz Svetog pisma za svoje vjerovanje (Djela 17,11; 18,26; 1. Petrova 3,15). Naši adventistički pioniri činili su isto. Umjesto da se oslanjaju na propovjednike koji bi objavljivali poruku njihovim susjedima, oni su objavljivali svoju vjeru, držali biblijske satove i pripremali ljude kako bi bili spremni za krštenje kad se propovjednik vrati.

Ukratko, po cijenu velike osobne žrtve, to jest, "žrtve žive", oni su radili na širenju Evandolja. Trebamo li mi činiti išta manje od toga?

Razmislite što bi u vašem životu značilo da postanete "žrtva živa". Koliko se žrtvujete za Božje kraljevstvo i što vam odgovor na to pitanje govori o vama?

DOKAZANI KARAKTER

Timotejeva uloga kao pridruženog pošiljatelja ove poslanice već je bila spomenuta (Filipljanima 1,1). Sada Pavao počinje detaljno izlagati koliko je Timotej dragocjen kao jedan od njegovih suradnika. On je opisan kao evanđelist (2. Timoteju 4,5) kojega je Pavao poslao u Makedoniju (1. Solunjanima 3,2; usporedi Djela 18,5; 19,22) i u nekoliko navrata u Korint (1. Korinćanima 4,17; 16,10). Prethodno je radio s Pavlom i Silom u Korintu (1. Solunjanima 1,1; 2. Solunjanima 1,1), a poslije u Efezu (1. Timoteju 1,2,3; usporedi Djela 19,22). Pavao opisuje Timoteja kao "istomišljenika" (Filipljanima 2,2 — Suvremeni hrvatski prijevod). Grčka riječ (doslovno: "jednak u duši") upućuje da je on bio sličan Pavlu u mnogočemu, uključujući posvećenje Kristu, energične napore u širenju Evanđelja i posebno njegovu brigu za Filipljane.

Zašto Pavao ovdje tako pozitivno i tako nadugačko govori o Timoteju (vidi Filipljanima 2,19-23)? Što još Pavao kaže o njemu (vidi 1. Korinćanima 4,17; 2. Timoteju 1,5)?

Još jedna od Timotejevih vrlina koju Pavao spominje njegovo je poštenje ("dokazani karakter") (Filipljanima 2,22). Ovdje upotrijebljena grčka riječ opisuje osobu koja je temeljito iskušana u raznim kušnjama (Rimljanima 5,4) i čiji su se karakter i služba pokazali iskrenima (2. Korinćanima 2,9; 9,13). Pavao zna da je Timotej takav jer se u to uvjerio u mnogim prigodama kada su zajedno radili na širenju Evanđelja.

Upravo teška iskustva u životu ispituju naš karakter i pokazuju kakvi smo iznutra. Ellen G. White to ovako objašnjava: "Život je neprekidna škola. ... Bit će pokušaja da se ispita čud i ako ih riješimo u pravome duhu, razvit će se kršćanske vrline. Ako krotko podnesemo povrede i uvrede, ako na uvredljive riječi odgovorimo blago i na okrutne postupke ljubazno, to će biti dokaz da u nama prebiva Kristov Duh." (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 300; u izvorniku 344) U nastavku ona kaže: "Sve teškoće i muke koje smo morali podnijeti, bile su praktične pouke u primjeni načela kršćanskog života. Ako smo ih dobro podnijeli, razvili smo karakter sličan Kristovom i pokazali razliku između kršćana i svjetovnih ljudi." (*Isto*, sv. 5, str. 300; u izvorniku 344)

Razmislite o izazovima i protivljenjima s kojima ste se nedavno suočili. Jeste li ih "krotko podnijeli" i "riješili u pravome duhu"? Kako vam takva iskustva mogu pomoći da postanete otporniji?

“TAKVE POŠTUJTE”

Pročitajte Filipljanima 2,25-30. Kako Pavao opisuje Epafrodita? Koji konkretni stavovi i postupci tog kršćanskog radnika otkrivaju njegov karakter?

Epafrodit se spominje samo u ovoj poslanici, ali saznajemo dosta toga o njemu iz tih nekoliko kratkih napomena. Sudeći po njegovom imenu (koje upućuje na kult Afrodite), on je bio obraćenik iz poganstva. Nazivajući ga svojim “suradnikom”, Pavao želi reći da je on bio aktivan u službi, možda čak i da je radio zajedno s njim u Filipima. A to što je bio i njegov “suborac” (usporedi Filipljanima 1,27) vjerojatno se odnosi na sukob s kojim se Epafrodit suočio u širenju Evanđelja, spreman čak riskirati svoj život (Filipljanima 2,30).

Kao “poslanik” (grč. *apostolos*) imenovan od crkve u Filipima, Epafrodit je poslan da posluži Pavlu u zatvoru i da se pobrine za sve druge njegove potrebe (Filipljanima 2,25). Njemu su Filipljani povjerili svoje darove za Pavla (Filipljanima 4,18). Ti su prilozi bili presudni jer sve što je rimskim zatvorenicima moglo biti potrebno, hrana, odjeća, posteljina i druge potrepštine, morali su kupiti o svojem trošku, ili su im to morali donijeti članovi obitelji i prijatelji (usporedi Djela 24,23). Pred kraj svojeg drugog utamničenja u Rimu, Pavao traži od Timoteja da učini sve što može kako bi došao “prije zime”, i da mu donese “kabanicu” koju je ostavio u Troadi (2. Timoteju 4,21.13). Pavlu je očito bio potreban taj debeli, vuneni ogrtač u njegovoj hladnoj, kamenoj ćeliji. I opet je Epafroditu bilo povjereno da odnese tu poslanicu natrag u Filipe (vidi Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 301; u izvorniku 479).

Možda zbog problema u Filipima (vidi Pouku 4), Pavao je “našao za potrebno” da pošalje Epafrodita natrag ranije nego što se očekivalo i stoga potiče Filipljane da ga prime “u Gospodinu sa svom radošću” (Filipljanima 2,29). Pavao ih želi uvjeriti da se ne trebaju brinuti o njegovim prilikama u zatvoru. On također naglašava da Epafrodit spada u osobe kakve kršćani trebaju visoko cijeniti, ne zbog njihovog bogatstva ili društvenog položaja, već zbog požrtvornog duha u kojem slijede Isusov primjer (Filipljanima 2,6-11; usporedi Luka 22,25-27). Grčka riječ koja se ovdje koristi za “poštovanje” ili “čast”, pojavljuje se samo nekoliko puta u Novom zavjetu: za slugu koji rimskom stotniku “bijaše vrlo drag” (Luka 7,2), za one kojima je ukazana čast mjestom na svadbenoj gozbi (Luka 14,8) i za Isusa kao ugaoni kamen, “izbran, dragocjen” (1. Petrova 2,4.6). Da bi Epafrodit bio uključen u tu skupinu, morao je biti istinski vjeran čovjek.

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Najbliže Kristu stajat će onaj koji je na Zemlji najdublje zahvatio i pio od duha Njegove samopožrtvovne ljubavi — ljubavi koja se ‘ne hvasta ... ne oholi se. ... Ne traži svoje, ne razdražuje se, zaboravlja i prašta zlo’ (1. Korinćanima 13,4.5) — ljubavi koja pokreće učenike, kao što je pokretala našega Gospodina da daruje sve, da živi i mukotrpno radi, da se žrtvuje do same smrti kako bi spasio čovječanstvo. Ovaj duh pokazao se i u Pavlovom životu. On je rekao: ‘Za me je uistinu život Krist’, jer je njegov život otkrivao Krista ljudima; ‘a smrt dobitak’ — dobitak za Krista; sama smrt će učiniti da se izrazi sila Njegove milosti i prikupe ljudi za Njega. Jer ‘proslavit će se Krist u mom tijelu’, kaže on, ‘bilo da živim, bilo da umrem’ (Filipljanima 1,21.20).” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 447; u izvorniku 549)

“Nije daleko vrijeme kad će kušnja doći na svaku dušu. Nametat će nam se žig Zvijeri. Onima koji su korak po korak popuštali svjetovnim zahtjevima i pristajali uz svjetovne običaje, neće biti teško pokoriti se tim silama, radije nego da budu predmet ruganja, uvreda, prijetnji zatvorom i smrću. ...

Kad se mnoštvo lažne braće bude razlikovalo od prave braće, tada će se pokazati oni koji su sakriveni i klicanjem stupiti pod Kristovu zastavu. Oni koji su bili povučeni i nepovjerljivi, otvoreno će se odlučiti za Krista i Njegovu istinu. Najslabiji i neodlučni u Crkvi bit će kao David — voljan da učini i da se usudi učiniti. Što je za Božji narod dublja noć, to su zvijezde sjajnije. Sotona će stalno napadati vjerne, ali u Isusovo ime oni će biti više od pobjednika.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 5, str. 71; u izvorniku 81,82)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmislite o opomeni iz prethodnog citata o “onima koji su korak po korak popuštali svjetovnim zahtjevima i pristajali uz svjetovne običaje”. Što bi sve moglo spadati u to? Razmotrite u razredu kako bi se to moglo primijeniti ne samo na pojedince, već i na Crkvu kao cjelinu.

2. Bog kaže: “Jer ja častim one koji mene časte.” (1. Samuelova 2,30) Na koje načine mi štujeemo Boga? Je li to isto što i “dati mu slavu” (vidi Otkrivenje 14,7)? Zašto jest ili zašto nije?

3. Kako možemo razumjeti misao o nastojanju da postignemo spasenje a da ne padnemo u zamku legalizma?

Pouzdanje samo u Krista

“Da upoznam njega i silu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim, suobličujući se sa smrću njegovom, ne bih li kako dospio do uskrsnuća od mrtvih.” (Filipljanima 3,10.11 — Varaždinska Biblija)

Biblijski tekstovi: Filipljanima 3,1-16; Rimljanima 2,25-29; Ivan 9,1-39; Efežanima 1,4.10; 1. Korinćanima 9,24-27.

Ima nečeg u nama što ostaje sumnjičavo kada je riječ o spasenju samo vjerom, bez djela Zakona. To jest, iz nekog razloga svi smo skloni oslanjati se na svoja djela, kao da bi ona mogla doprinijeti našem spasenju. Pavao se tom temom bavi na prilično dojmljiv način u energičnoj raspravi, u kojoj se suprotstavlja onima koji tvrde da je obrezanje nužno za spasenje.

Da bi isključio svaku mogućnost da vlastita djela, kao što je obrezanje, mogu doprinijeti nečijem spasenju, Pavao razjašnjava da pravednost potječe od Krista, kao dar koji dolazi putem vjere, a ne putem Zakona. Premda obrezanje danas možda nije toliko sporno pitanje, načelo na koje se ono odnosi svakako jest.

I sama protestantska reformacija otpočela je upravo u vezi s tim spornim pitanjem — ulogom vjere i djela u iskustvu Kristovog sljedbenika. Na kraju krajeva, Krist je nama sve, “začetnik i završitelj” naše vjere (Hebrejima 12,2). Ako su naši vrijednosti pravilno postavljene, živjet ćemo sa sigurnošću koju nam pruža Kristova ljubav i uživati, čak i sada, u obećanom spasenju, dok u isto vrijeme uopće “ne stavljamo svoga pouzdanja u tijelo” (Filipljanima 3,3).

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 652—656.

RADUJTE SE U GOSPODINU

Pročitajte Filipljanima 3,1-3. Koje pozitivne i negativne pojave Pavao tu iznosi i kako su one povezane? Kako on opisuje vjernike?

Pavao počinje u vrlo pozitivnom tonu i zvuči skoro kao da završava svoju poslanicu. Ali, još nije završio. On se vraća na jednu od glavnih tema poslanice — radovanje u Gospodinu. I navodi niz razloga za to. Najvažnije je da se uzdamo u Krista, a ne u sebe: “koji se ponosimo Kristom Isusom, a ne stavljamo svoga pouzdanja u tijelo” (Filipljanima 3,3). Tko od nas nije, na ovaj ili onaj način, naučio iz osobnog iskustva da ne stavlja svoje pouzdanje u tijelo?

Snažno upozorenje “čuvajte se” (ponovljeno triput) ne nalazi se nigdje drugdje u Svetom pismu. Filipljani su očito dobro znali na koju opasnost Pavao misli. Umjesto na tri različita problema, to se upozorenje po svoj prilici odnosi na skupinu lažnih učitelja opisanih na tri različita načina.

O zlim i bezbožnim ljudima u Izraelu se ponekad govorilo kao o “psima” (Filipljanima 3,2; usporedi Psalam 22,17; Izaija 56,10; Matej 7,6; 2. Petrova 2,21.22). Lažni učitelji prikladno su opisani kao “opaki radnici”. A to što ih naziva “sakaćenjem” (Filipljanima 3,2 — Varaždinska Biblija), ili onima koji sakate tijelo, pokazuje da su oni, kao u Galaciji i drugim mjestima, nastojali nametnuti obrezanje vjernicima iz poganstva, suprotno odluci apostolskog sabora (vidi Djela 15).

Što je posebno zanimljivo, izgleda da je jedno od rješenja za duhovne izazove, uključujući i širenje lažnih učenja, upravo “radovanje u Gospodinu” (Filipljanima 3,1; usporedi Filipljanima 4,4).

Sve čemu se radujemo donosi nam **radost** (na grčkom su to dvije riječi za dva različita pojma, ali u našem jeziku one su srodne). Bog želi da budemo radosni, a Njegova Riječ je neka vrsta uputa za istinsku sreću i trajnu radost. To obuhvaća primanje Božje milosti (Psalam 31,8); polaganje povjerenja u Njega (Psalam 5,12); primanje blagoslova spasenja (Psalam 9,15); usvajanje Božjeg zakona kao našeg načina života (Psalam 19,15) uključujući subotu (Izaija 58,13.14); vjeru u Njegovu Riječ (Psalam 119,162) i odgajanje pobožne djece (Izreke 23,24.25).

Život može biti vrlo težak za sve nas, koliko god nam dobro išlo u ovom trenutku. Ali čak i ako nam trenutačno ne ide dobro, čemu bismo se mogli i čemu bismo se trebali radovati? Što nas sprečava u tome?

PAVLOV "PROŠLI ŽIVOT"

Kršćanski obraćenici o svojem životu obično razmišljaju kao o vremenu "prije" nego što su prihvatili Krista i "poslije", kao što i Pavao čini u Filipljanima 3. Ponekad, bilo to ispravno ili ne, i za one koji nisu kršćani kažemo da su "dobri ljudi", a makar prema mjerilima ovoga svijeta, mnogi to doista i jesu. Međutim, prema Božjim mjerilima nitko nije dobar, čak ni kršćani.

U Filipljanima 3,4-6, Pavao ukazuje na mnogo toga u svojem životu na što je nekad bio ponosan. O čemu je riječ? Kako biste opisali ono što je "dobro" u vašem životu (bilo u prošlosti ili sadašnjosti)?

.....

.....

Pavao pravi potpunu suprotnost između vjerujućih Židova koji šire lažna učenja i neobrezanih vjernika koji se za svoje spasenje oslanjaju u potpunosti na Krista, a ne uzdaju se u čisto ljudska djela kao što je obrezanje (vidi Hebrejima 6,1; 9,14; usporedi Rimljanima 2,25-29). Premda su Pavlov prošli život i ugled mogli izvršiti snažan dojam na njegove sunarodnjake Židove, ništa od toga nije doprinijelo njegovom spasenju. To ga je zapravo čak i ometalo, jer ga je neko vrijeme činilo slijepim za njegovu potrebu za Kristom.

Pavao nije bio samo obrezan — bio je obrezan osmog dana, što je značilo da je on, kao Izraelac i pripadnik naroda Saveza, obrezan strogo po Zakonu. Štoviše, bio je iz Benjaminovog plemena, čije je područje obuhvaćalo neke od najvažnijih izraelskih gradova. Ne samo da je znao hebrejski, već je kao Gamalielov učenik (Djela 22,3; 26,4,5) i farizej, bio prepun znanja o Zakonu i načinima na koji ga, bar prema predaji, treba primjenjivati. Toliko je revnovao za Zakon da je progonio Crkvu zbog navodne opasnosti koju je ona predstavljala za hebrejski način života, kakav je po njegovom mišljenju Zakon propisivao. Ali, začudo, premda je bio "besprijekoran" prema ljudskom shvaćanju "pravednosti", ipak je shvatio da je Zakon zapravo mnogo dublji i zahtjevniji nego što je mogao zamisliti i da bez Krista stoji pred njim osuđen.

Usporedite Rimljanima 7,7-12 i Matej 5,21.22.27.28. Koju ključnu misao u vezi sa Zakonom i Isus i Pavao ističu i zašto je pravednost "koja se dobiva po vjeri u Krista" (Filipljanima 3,9), a ne Zakon, jedini izvor istinske pravednosti? Gledajte na to ovako: Koliko dobro držite Zakon, pogotovo kad se uzme u obzir smisao u kojem je Isus rekao da bi ga trebalo držati?

ONO ŠTO JE BITNO

Kao što smo istaknuli u jučerašnjem proučavanju, ono što je Pavla prije činilo ponosnim bilo je zapravo prepreka za vjeru, jer ga je zaslijepljivalo za njegovu potrebu za Kristom. Pavao se koristi jezikom trgovine, dobitkom i gubitkom, kad opisuje svoj duhovnu bilancu iz razdoblja koje je prethodilo vjeri. Premda ne volimo mnogo o tome razmišljati, svako ljudsko biće ima "duhovnu bilancu". Pavlova bilanca prethodno se mjerila hebrejskim vrijednostima onog vremena, a ne biblijskim vrijednostima kojima je Isus poučavao.

Nakon obraćenja njegova duhovna bilanca izgledala je mnogo drugačije jer se njegova ljestvica vrijednosti dramatično promijenila, iz "valute" judaizma u "valutu Neba".

"Onaj tko je sišao s Neba može govoriti o Nebu i pravilno predstaviti ono što čini nebesku valutu, na koju je On utisnuo svoj lik i natpis. On zna u kakvoj se opasnosti nalaze oni koje je došao uzdići iz poniženja, i postaviti pokraj sebe na prijestolje. Predočava im koliko je opasno da svojom naklonošću tako izdašno obasipaju beskorisne i opasne stvari. On nastoji odvratiti um od onoga što je zemaljsko i privući ga onome što je nebesko, da ne bismo tratili svoje vrijeme, talente i prilike na nešto što je puka ispraznost." (Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 1. srpnja 1890.)

U judaizmu prvog stoljeća Pavao je bio zvijezda u naglom usponu, sve dok se njegov duhovni vid, pošto je bio zaslijepljen prizorom proslavljenog Isusa na putu u Damask (Djela 9), nije popravio i dok nije jasno vidio.

U Ivanu 9 nalazimo izvještaj o drugom čovjeku koji je bio slijep, a onda je jasno vidio Isusa. A Isus za sebe kaže da je došao na ovaj svijet "da vide koji ne vide, da oslijepe koji vide" (Ivan 9,39). Kako bi se to načelo moglo primijeniti na vaš život?

.....

.....

Što može biti vrednije od vječnog života na Nebu i na novoj Zemlji? Pa ipak, svjetovne vrijednosti čine tako mnogo ljudi slijepim za tu stvarnost. Postoji stalno nadmetanje između onoga što se ovdje cijeni (vidi Matej 13,22; Luka 4,5,6; 1. Ivanova 2,16) i onoga što Nebo cijeni — primjerice sličnost s Kristom i spašene duše.

Svijet nas može učiniti slijepima za duhovne istine i ono što je istinski važno. Što je istinski važno da bismo svoj pogled čvrsto u to uprli?

KRISTOVA VJERA

Ne smijemo promašiti glavni smisao Pavlovih riječi. Došlo je do čudesne razmjene koju je on doživio na putu u Damask, kad je svoj stari život, zasnovan na Zakonu, zamijenio za Kristovu prisutnost — “da Krista dobijem, i da budem u njemu” (Filipijanima 3,8.9).

Naći se “u Njemu”, u Kristu, svakako je zanimljiv izraz. Pročitajte Efežanima 1,4; 2. Korinćanima 5,21; Kološanima 2,9; Galaćanima 2,20. Na osnovi tih redaka, što nam Pavao tom tvrdnjom želi reći?

.....

O Pavlovom izrazu “biti u Kristu” naširoko se raspravljalo, ali ne treba nas iznenaditi što najbolje objašnjenje tog izraza potječe od samog Pavla: “Kad dođe pravo vrijeme; da se sve što postoji, na Nebu i na Zemlji, poveže u Kristu kao glavi svega.” (Efežanima 1,10 — Suvremeni hrvatski prijevod) To je bio Božji cilj od početka. A Pavao razjašnjava kako do toga dolazi: “Po njemu ste vi u Kristu Isusu, koji nam postade mudrost od Boga, pravednost, posvećenje i otkupljenje.” (1. Korinćanima 1,30)

Biti “u Kristu” podrazumijeva sve ono što plan spasenja obuhvaća, od naše duhovne inteligencije (mudrosti), do opravdanja vjerom (pravednost), pripreme za Nebo (posvećenje) i, konačno, do proslavljenja prigodom drugog dolaska (otkupljenje). Spasenje je Kristovo djelo od početka do kraja — za nas i u nama. Stoga kad imamo Krista, imamo sve što nam je potrebno.

Pročitajte Filipijanima 3,9. Koja dva pojma Pavao suprotstavlja i zašto je važno uvijek imati na umu tu razliku?

.....

Kao što je Pavao uvidio, imati “svoju pravednost” nije istinska pravednost, jer nam Zakon ne može dati život (vidi Galaćanima 3,21.22). To može samo Krist putem vjere. I to ne bilo kakve vjere. Na kraju krajeva, i davli vjeruju i dršću (Jakov 2,19). Jedina spasonosna vjera je “vjera Kristova”. Jedino *Njegova* vjera u potpunosti je poslušala i može poslušati. (Grčka riječ za vjeru, *pistis*, znači i *vjernost*.) Dakle, ako smo u Kristu i ako On živi u nama (Galaćanima 2,20), onda živimo *Njegovom* vjerom.

SAMO JEDNO — POZNAVATI KRISTA

Pročitajte Filipljanima 3,10-16. Koje misli Pavao iznosi u ovom odlomku?

Nema ničega važnijeg od poznavanja Krista, što nam jamči da će na kraju On poznati nas i priznati nas pred Ocem (vidi Matej 7,21-23; 10,32.33). A kako Ga mi upoznajemo? Preko Njegove pisane Riječi — čitajući i provodeći je u život. Mi Ga ne možemo poznavati licem k licu kao Njegovi učenici. Ali začudo, usprkos tako bliskom poznanstvu, oni ipak nisu razumjeli Njegove riječi, što naglašava našu potrebu da nas vodi Duh Sveti (vidi Ivan 16,13). Što Ga više upoznajemo, to smo Mu bliži jer doživljavamo “silu njegova uskrsnuća” (Filipljanima 3,10) koja nas uzdiže da bismo živjeli “novim životom” (Rimljanima 6,4).

Isusu se približavamo i kad imamo “udio u njegovim patnjama” (Filipljanima 3,10). Svaka kušnja s kojom se suočimo, svako bolno iskustvo koje podnesemo pomaže nam da shvatimo i više cijenimo ono što je Isus prošao zbog nas, a i da jasnije razumijemo Njega i Njegovu volju. Treći način da Mu se približimo jest da se “ispružamo prema cilju” (Filipljanima 3,14). Koji je to cilj? To je prijevod riječi upotrijebljene samo ovdje u cijelom Novom zavjetu (*skopos*). Ona se odnosi na ciljnu crtu utrke i nagradu koja se dodjeljuje pobjedniku. Pavao je naziva “nebeskim stanjem u koje nas je Bog pozvao” (Filipljanima 3,14). Kao što se Krist svojom smrću i uskrsnućem uznio na Nebo, Bog i nas poziva da primimo istu nebesku nagradu — vječni život.

Mi to očito još uvijek nismo postigli. Nećemo biti savršeni u punom smislu sve dok se naše “bijedno tijelo” ne preobrazi i Krist ga “učini jednakim svome slavnom tijelu” (Filipljanima 3,21). Ali poznavanjem Njega i prizivanjem Njega u naš život svakog dana, mi se ispružamo prema cilju na način da već sada želimo biti slični Kristu na svaki mogući način. To je to “jedno” na što se Pavao usredotočio. Kao kad trčimo utrku (vidi 1. Korinćanima 9,24-27), ne gledamo dokle smo stigli ni tko nas prati. Naša je jedina misao na onome što je pred nama — na toj nebeskoj nagradi koja nas čeka. Tu nam je predložena živa slika: trkač je u potpunosti usredotočen na cilj naprežući svaki mišić u težnji da što prije stigne do ciljne crte.

Zašto je važno da se u svojem hodu s Gospodinom ne osvrćete stalno unatrag, bar ne na svoje grijehe i neuspjehe, već da radije gledate naprijed u ono što vam je obećano u Kristu upravo sada?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Onaj tko želi izgraditi snažan, skladan karakter, tko želi biti uravnoteženi kršćanin, mora dati i učiniti sve za Krista jer Otkupitelj neće priznati polovičnu službu. On mora svakodnevno učiti značenje osobne predaje. Mora proučavati Božju riječ, učiti iz nje i slušati njezine propise. Tako može dosegnuti mjerilo kršćanskog savršenstva. Bog s njim radi iz dana u dan usavršavajući karakter da može opstati u vrijeme konačnog ispita. A vjernik iz dana u dan pred ljudima i anđelima zorno pokazuje na djelu što Evanđelje može učiniti za pala ljudska bića.” (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 303; u izvorniku 483)

“Oni koji čekaju Zaručnikov dolazak, trebaju reći narodu: ‘Evo Boga vašega!’ Posljednja zraka milosrdne svjetlosti, posljednja poruka milosti koja će se objaviti svijetu, bit će objava Njegovog karaktera punog ljubavi. Božja djeca trebaju objaviti Njegovu slavu. U svojem životu i karakteru trebaju pokazati što je za njih učinila Božja milost.

Svjetlo Sunca Pravednosti treba se pokazati dobrim djelima — riječima istine i djelima svetosti.” (Ellen G. White, *Isusove usporedbe*, str. 286; u izvorniku 415,416)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Zadržite se više na toj temi o radovanju u Gospodinu. Zapazite da se tu ne kaže da se radujete u svojim nevoljama (premda je i to biblijski ispravno), već u Gospodinu. Zašto je važno uvijek imati pred sobom Gospodina, Njegovu dobrotu, Njegovu silu, Njegovu ljubav i Njegovo spasenje? Kako nam to može uvelike pomoći usred neizbježnih životnih kušnji?

2. Zapazite kako navedeni citati opisuju ulogu milosti u činjenju “dobrih djela” nas kao kršćana. Zašto je ta uloga milosti tako važna dok iščekujemo Kristov skori dolazak? Odnosno, iako se ne spašavamo djelima, jesmo li doista spašeni ako ih ne činimo?

3. Zadržite se više na misli da se ne treba uzdati u tijelo. Što to znači? Zašto ne bismo trebali imati povjerenja u tijelo? Zar naše tijelo nije dar od Boga?

Nebesko državljanstvo

“Ne brinite se tjeskobno ni za što, već u svemu iznesite svoje potrebe Bogu prošnjom i molitvom, sve u zahvalnosti!” (Filipljanima 4,6)

Biblijski tekstovi: Filipljanima 3,17-4,23; 1. Korinćanima 15,42-44; Ivan 14,27; Psalam 119,165; Job 1,21; 1. Timoteju 6,7.

Pouka za ovaj tjedan zaključuje naše proučavanje Poslanice Filipljanima i puna je vrijednih pouka i uputa za svakodnevni život. Izgleda da se mnoge od visokih moralnih vrijednosti kojima se apostol Pavao rukovodio u svojem životu nalaze u završnim redcima ove poslanice. Slično Isusovom nauku koji se usredotočuju na unutarnje biće, Pavao dijeli s nama tajne radosnoga kršćanskog života.

Čak i kad se događaji ne odvijaju onako kako bismo željeli, što se događa češće nego što bismo željeli, ne trebamo se brinuti, biti uznemireni ili obeshrabreni. Umjesto toga, postoje načela koja će nam pomoći da nađemo unutarnju snagu kako bismo se suočili s izazovima koje život donosi i tako mogli iskusiti trajan i postojan mir koji samo Bog može pružiti. Sadašnjost i budućnost u Njegovim su rukama i On će se pobrinuti za sve što nam treba.

Što je najvažnije, ne trebamo polagati svoje nade u zemaljske sustave vladavine koji nas redovno razočaravaju. Kao kršćani mi smo državljani Božjeg nebeskog kraljevstva. A uz to državljanstvo dolaze predivne prednosti. A i odgovornosti.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 657—661.

UZORI

Svi mi, prije ili poslije, naidemo na ljude kojima se divimo i koje želimo oponašati. Za djecu je posebno važno da imaju dobre uzore. U idealnom slučaju to su njihovi otac i majka. Kako odrastaju, ona će nalaziti druge uzore, možda u vezi sa zanimanjem koje su izabrala, ili čak u književnim djelima koja su čitala. Također mogu saznavati kako su se različite biblijske osobe suočavale s izazovima i uspoređivati ih s vlastitim životnim iskustvima.

Nažalost, u današnjim društvenim medijima postoji obilje loših uzora. Zasipani smo senzacionalističkim naslovima — pričama koje se detaljno bave raskalašenim i zbrkanim životom poznatih osoba. I Pavlovi čitatelji u Filipima, premda, naravno, nisu imali internet, suočavali su se sa sličnim izazovima.

Činjenica je da je svijet u kojem je Pavao živio bio vrlo pokvaren, nemoralan i zao, kao i naš danas. Uvijek je bilo — i uvijek će biti, sve do kraja — više nego dovoljno zla. Nama se postavlja pitanje: Kako na to odgovoriti?

Pročitajte Filipljanima 3,17-19. Kako su dobri i loši uzori opisani u tom odlomku? Koji su ključevi dani za njihovo razlikovanje?

.....

.....

Ne smijemo propustiti Pavlovu ljubav prema onima s kojima se ne slaže — on plače nad njima! Zapazite također da ih on ne naziva *svojim* neprijateljima, već neprijateljima “križa Kristova” (Filipljanima 3,18). Pavao je shvatio da su u pitanju mnogo veće stvari, naime, prepoznao je način na koji križ ruši prepreke i dovodi nas sve na istu razinu, kao grešnike kojima je potreban Spasitelj (vidi Efežanima 2,11-14).

Također ne treba zanemariti ni kako Pavao potiče Filipljane da se usredotoče na dobre primjere, a ne na loše, da pažljivo promatraju one čiji je način života umnogome sličan njegovom. Zanimljivo je da se Pavao koristi sličnim jezikom kada upozorava Rimljane da se čuvaju “onih koji prave razmirice i sablazni suprotno nauci koju vi primiste! Klonite se njih!” (Rimljanima 16,17) Obmanjivači u Rimu opisani su kao oni koji “ne služe našem Gospodinu Kristu, nego svom trbuhu” (Rimljanima 16,18).

Premda je, naravno, Isus jedini savršeni uzor, ima i drugih koji bi nam, makar u nekim područjima, mogli biti dobar primjer. U isto vrijeme, kakav ste vi uzor drugima?

“OSTANITE U GOSPODINU”

Pročitajte Filipljanima 4,1. Na koji slikovit način Pavao opisuje kršćansko “življenje”?

.....

Za razliku od neprijatelja križa, koji “zemaljski misle” i nemaju većeg dobra od vlastitog trbuha (Filipljanima 3,19), kršćansko življenje je na nebesima, a naš vladar je Isus Krist. Da bi istaknuo tu misao, Pavao naglašava potrebu da “naše bijedno tijelo” (Filipljanima 3,21), podložno bolesti, propadanju i smrti, bude preobraženo i da bude poput Kristovog slavnog uskrslog tijela.

Kako sljedeći odlomci opisuju to proslavljeno stanje?

Job 19,25-27 .....

Luka 24,39 .....

1. Korinćanima 15,42-44 .....

1. Korinćanima 15,50-54 .....

Kološanima 3,4 .....

Na kraju će zahvaljujući Isusu, smrt kao “posljednji neprijatelj” biti uništena (1. Korinćanima 15,26). I to je naša najveća nada, konačno obećanje koje nam je dano u Isusu — ne samo nestanak smrti, već i potpuno novo, “slavno tijelo” (Filipljanima 3,21).

U knjizi koja govori o tome kako naći “spasenje” bez Boga, gdje se tvrdi, dosta naivno, da nadvladavanje straha od smrti predstavlja “spasenje”, pri čemu autor Luc Ferry ipak priznaje da nas “kršćanstvo osposobljava ne samo da nadvladamo strah od smrti, već i da pobijedimo samu smrt. A pošto se to čini na planu osobnog identiteta, a ne anonimnosti ili apstrakcije, to je po svemu sudeći jedina verzija koja nudi konačnu pobjedu besmrtnosti nad našim stanjem kao smrtnika.” (Luc Ferry, *A Brief History of Thought*, New York: HarperCollins, 2011., Kindle edition, str. 90) To je prilično značajno priznanje budući da dolazi od jednog ateista. Tako za Pavla naše nebesko državljanstvo obuhvaća obećanje o uskrsnuću i vječnom životu kao potpuno novom postojanju koje sad jedva možemo i zamisliti.

Zašto je obećanje o vječnom životu presudno za sve u što vjerujemo? Što nam ovaj svijet uopće može pružiti zbog čega bi vrijedilo izgubiti ono što nam Krist nudi?

RADUJTE SE U GOSPODINU — UVIJEK

Pročitajte Filipljanima 4,4-7. Kako možemo doživjeti “mir Božji”?

Pošto se ponovno dotaknuo potrebe za jedinstvom (Filipljanima 4,1-3), Pavao prelazi na drugu temu: radovanje u Gospodinu (Filipljanima 4,4-7).

Koliko puta ste bili pod stresom zbog nečega što je na kraju samo od sebe nestalo isto tako brzo kao što se i pojavilo? Isus je s razlogom višeput naglasio da se ne trebamo brinuti (vidi Matej 6,25-34; 10,19), a Petar nas poziva da sve svoje brige i strepnje bacimo na Gospodina “jer se on brine za vas” (1. Petrova 5,7). Sve veći problemi širom svijeta trebali bi nas, zapravo, nadahnuti nadom da je Gospodnji dolazak blizu (usporedi Matej 24,33; Luka 21,28; Jakov 5,8).

Protuotrov za brigu i uznemirenost u *svemu*, u svakoj situaciji, jest upućivanje molitava vjere (Filipljanima 4,6,7). Mi trebamo vjerovati i postupati u skladu sa svojim molitvama kao da su već uslišane, čak i prije nego što vidimo njihovo ostvarenje, jer se trebamo moliti “u zahvalnosti”. Dodana je i riječ “moljenje” (grč. *deêsis*), što označava trenutke krajnje potrebe i žurnosti (vidi, primjerice, Luka 1,13; Filipljanima 1,19; 1. Timoteju 5,5; Jakov 5,16). Naše molitve su još uvijek “molbe”, ali možemo zasigurno znati da su nam one prihvaćene sve dok se molimo “po njegovoj volji” (1. Ivanova 5,14). Tada možemo počivati u miru znajući da su sva naša htjenja u Božjim rukama.

Kako sljedeći redci proširuju naše razumijevanje Božjeg mira? Psalam 29,11; Izaija 9,6; Luka 2,14; Ivan 14,27; 1. Korinćanima 14,33.

Božji mir nam svijet nikada ne može dati jer on dolazi od sigurnosti da imamo dar vječnog života po Isusu, našem Spasitelju (Rimljanima 5,1; 6,23). Taj mir utječe na svako područje života i “nadilazi svaki razum” (Filipljanima 4,7). On se ne može shvatiti samo umom, kao što pokazuje grčka riječ *nous* (um) koja se ovdje koristi.

Kako biste opisali nekome što znači doživjeti “mir Božji”?

MISLITE O OVOME...

Mir koji nadilazi svaki um moći će “čuvati srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu” (Filipljanima 4,7). Našem nutarnjem životu potrebna je zaštita. Zanimljivo je što se u Filipljanima 4,7 koristi vojna metafora u vezi s Božjim mirom. Grčki glagol (*froueô*) opisuje vojnu posadu koja štiti grad od napada (2. Korinćanima 11,32; usporedi Djela 9,24).

Još jedan vrlo važan čimbenik nutarnjeg mira obuhvaća življenje u skladu s Božjom voljom. “Koji tvoj Zakon ljube, velik mir uživaju, ni o što se oni ne spotiču.” (Psalam 119,165)

Pročitajte Filipljanima 4,8.9. Koja nam se konkretna djela snažno preporučuju?

.....

Ulomak u Filipljanima 4,8.9 Pavao počinje riječima “a dalje” i listom od šest vrlina praćenih njihovim sažetim opisom i ohrabrenjem da se ugledamo u Pavlov primjer. Taj završni međukulturalni poticaj dobro se uklapa u grčko-rimsku sredinu Filipa s dvostrukim naglaskom na vrlini i uzoru. Zanimljivo je, međutim, da je naglasak na biblijskim vrlinama, što je prilično jasno na osnovi toga što Pavao izostavlja četiri glavne grčke vrline (razboritost, pravednost, umjerenost i hrabrost).

1. *Istinito* — nije slučajno što ta lista počinje glavnom biblijskom vrlinom, istinitošću, koju Isus (“zaista vam kažem...”) i cijeli Novi zavjet često naglašavaju (vidi, primjerice, Djela 26,25; Rimljanima 1,18; 1. Korinćanima 13,6; 2. Korinćanima 4,2; Efežanima 4,15; 1. Timoteju 3,15; Jakov 1,18; 1. Petrova 1,22; 1. Ivanova 2,21).

2. *Plemenito* — grčka riječ odnosi se na osobnu vrlinu (u nekim prijevodima “časno”; usporedi 1. Timoteju 3,8.11; Titu 2,2).

3. *Pravedno* — ta se vrlina definira u odnosu na Božji pravedni karakter (usporedi Filipljanima 1,7).

4. *Čisto* — misao i djelovanje koji proizlaze iz Božje pravednosti koja opravdava i prima se vjerom (vidi 1. Ivanova 3,3).

5. *Ljubazno* (ili “lijepo”) — estetska ljepota koja je široko zastupljena u djelima Božjeg stvaranja.

6. *Hvale vrijedno* (“na dobrom glasu” — Suvremeni hrvatski prijevod).

Kako se nijednoj od tih osobina ne bi pripisalo pogansko značenje, Pavao navodi još dvije smjernice za razmišljanje o tim nebeskim vrlinama: “Je li što krepost, je li što pohvala — to nek vam je na srcu!” (Filipljanima 4,8) A zatim, da bi otklonio svaku sumnju i mogući nesporazum, poziva nas da prakticiramo ono što smo primili, čuli, vidjeli i naučili iz njegovog osobnog primjera (Filipljanima 4,9).

KLJUČEVI ZADOVOLJSTVA

Pročitajte Filipljanima 4,10-13.19. Koje ključeve Pavao navodi da bi se živjelo zadovoljno i sretno?

.....

.....

Kada se nađe u krajnje teškim okolnostima (kao što su glad, bolest, gubitak), čovjek počinje razmišljati o onome što je istinski bitno i obraćati pozornost na blagoslove koji se obično olako shvaćaju. Kada smo "poniženi" (Filipljanima 4,12), kad "oskudijevamo", to je prilika da se uzdignemo u vjeri. I obrnuto, kada "obilujemo", uvijek trebamo biti svjesni da sve to može nestati u trenutku (vidi Izreke 23,5). Kao što nas Job i Pavao podsjećaju, ništa nismo donijeli na ovaj svijet kada smo rođeni, i ništa nećemo ponijeti sa sobom u grob (Job 1,21; 1. Timoteju 6,7). Zapazite sljedeća biblijska obećanja:

- Psalam 23,1 — "Jahve je pastir moj: ni u čem ja ne oskudijevam."
- Matej 6,32 — "Jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno."
- 1. Petrova 5,7 — "Svu svoju brigu bacite na njega, jer se on brine za vas!"

• Filipljanima 4,19 — "A moj će Bog ispuniti u Kristu Isusu svaku vašu potrebu raskošno prema svom bogatstvu."

I najljepše od svih: "Sve mogu u Kristu, zbog snage koju mi daje." (Filipljanima 4,13 — Suvremeni hrvatski prijevod) Vjerojatno nitko od nas ne može u potpunosti shvatiti što to "sve" podrazumijeva. Svakako, kao u slučaju bilo kojeg zahtjeva za Božjom pomoći i snagom, moramo tražiti u skladu s Njegovom voljom. Ali mi često čak ne tražimo ni to što znamo da je u skladu s Njegovom voljom. Zato Jakov kaže: "Nemate, jer ne molite." (Jakov 4,2)

Evo što možemo tražiti s povjerenjem jer znamo da je u skladu s Božjom voljom:

- Spasenje naših najmilijih ili nekog prijatelja (1. Timoteju 2,3.4)
- Hrabrost da govorimo o svojoj vjeri (Otkrivenje 22,17)
- Oprost kad priznamo i napustimo ono što je pogrešno (1. Ivanova 1,9)
- Snagu da poslušamo Božje zapovijedi (Hebrejima 13,20.21)
- Ljubav prema onima koji nas mrze i zlostavljaju (Matej 5,44)
- Mudrost u izazovnim prilikama (Jakov 1,5)
- Razumijevanje istine u Božjoj riječi (Ivan 8,32)

Kako se nosite s tim kada se za nešto molite, a to se ne ostvaruje, ili se možda nikad neće ni ostvariti?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Samo oni koji stalno primaju nove zalihe milosti imat će snagu koja odgovara njihovim svakidašnjim potrebama i sposobnost da je upotrijebe. Umjesto da očekuju neko buduće vrijeme kad će posebnim izlivanjem duhovne snage biti čudom osposobljeni za zadobivanje duša, oni se svakodnevno pokoravaju Bogu da od njih načini posude za svoju uporabu. Oni svakodnevno koriste prigode za službu koja im je nadohvat ruke. Svakodnevno svjedoče za Učitelja gdje god se nalazili, bilo nekim skromnim radom kod kuće, bilo na poslu.

Za posvećenog radnika predivna je utjeha spoznaja da je čak i Krist tijekom svojeg života na Zemlji svakodnevno molio Oca za svježu zalihu milosti i da je iz te zajednice s Bogom odlazio jačati i blagoslivljati druge. ...

Svaki radnik koji slijedi Kristov primjer bit će pripravljen da primi i uporabi snagu koju je Bog obećao svojoj Crkvi za sazrijevanje zemaljske žetve.” (Ellen G. White, *Božja zadivljujuća milost*, str. 117)

“Bog zna naše potrebe i brine se za njih. Gospodin ima riznicu zaliha za svoju djecu i može im pružiti ono što im je potrebno u svim okolnostima. Zašto Mu onda ne vjerujemo? On je dao precizna obećanja svojoj djeci pod uvjetom istinske poslušnosti Njegovim zapovijedima. Nema tereta koji On ne može ukloniti, nema tame koju On ne može raspršiti, nema slabosti koju On ne može pretvoriti u snagu, nema straha koji On ne može umiriti, nema dragocjenih težnji koje On ne može usmjeravati i opravdati.

Mi ne trebamo gledati na sebe. Što se više bavimo svojim nesavršenostima, manje ćemo imati snage nadvladati ih.” (Ellen G. White, *That I May Know Him*, str. 224)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Sjetite se nekih primjera svojih molitava koje su uslišane. Kako vam to pomaže da iskusite Božji mir koji nadilazi svaki um? A što je s onim molitvama koje nisu uslišane? Kako ipak možete doživjeti obećani mir?

2. U kontekstu Filipljanima 4,8, kojim mislimo posvećujete svoje vrijeme? U kojoj mjeri to o čemu razmišljate jača vašu vjeru i hod s Gospodinom?

3. Razgovarajte o posljednjem navedenom citatu. Što znači tvrdnja: “Što se više bavimo svojim nesavršenostima, manje ćemo imati snage nadvladati ih.”? Što je, prema tome, ključ za njihovo nadvladavanje?

Kristova preuzvišenost

“On je savršena slika Boga nevidljivoga, prvorodenac svakoga stvorenja, jer je u njemu sve stvoreno — sve na nebu i na zemlji; vidljivo i nevidljivo, bilo prijestolja, bilo gospodstva, bilo poglavarstva, bilo vlasti; sve je stvoreno po njemu i za njega. On je prije svega, i sve se u njemu drži u redu.” (Kološanima 1,15-17)

Biblijski tekstovi: Postanak 1,26.27; Kološanima 1,15-20; Ivan 1,1-3; Efežanima 1,22; 1. Korinćanima 12,12-27; 1. Korinćanima 4,9; Rimljanima 6,3.4.

Poukom za ovaj tjedan nastavljamo s našim proučavanjem Poslanice Kološanima (vidi pouke 1 i 2). U Pouci 2, u odsjeku za četvrtak, vidjeli smo da se u Kološanima 1,9-12 Pavao moli za kršćane u Kolosima, izražavajući želju da oni žive na način koji je ugodan Bogu. U redcima 12 i 13 on uspoređuje dva kraljevstva: “svjetla” (Kološanima 1,12) i “tame” (Kološanima 1,13). Bog Otac nas je osposobio da imamo udjela u vječnoj baštini u kraljevstvu svjetla, oslobodio nas od vlasti i sile tame i prenio “u kraljevstvo svoga ljubljenog Sina, u kome imamo otkupljenje, oprostjenje grijeha” (Kološanima 1,13.14). Drugim riječima, u Isusu, u Onome koji je također naš Bog i Stvoritelj, imamo otkupljenje. On nas je otkupio i vjerom u Njega preneseni smo iz kraljevstva tame u kraljevstvo Njegovog ljubljenog Sina.

Ovog ćemo tjedna razmotriti jednu od najopsežnijih i najuzvišenijih izjava o Isusu u Novom zavjetu. Što znači da je Isus “slika Boga nevidljivoga”, a ipak je “prvorodenac svakoga stvorenja” (Kološanima 1,15)?

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 662—667.

SLIKA NEVIDLJIVOG BOGA

Kad pogledamo u ogledalo ili fotografiju, vidimo svoj lik, ali to je plošni, dvodimenzionalni prikaz. U izvjesnom pogledu skulptura daje jasniju predodžbu, ali je ipak daleko od žive, pokretljive stvarnosti. Biblijski pojam slike, premda se ponekad odnosi i na te slabije predodžbe, ipak ukazuje na nešto mnogo šire.

Pročitajte Postanak 1,26.27; 5,3; 1. Korinćanima 15,49; 2. Korinćanima 3,18; Hebrejima 10,1. Ukratko navedite različita značenja "slike" u tim redcima. Koliko se one mogu razlikovati od opisa Isusa kao Božje slike?

Ljudska bića stvorena su tako da budu što sličnija Bogu — u fizičkom, duhovnom, odnosnom i funkcionalnom smislu. Ipak, ljudi odražavaju Božju sliku samo u nekim područjima, a grijeh je ošteti čak i to. Ali Isus nam je omogućio da "vidimo" nevidljivog Boga. "Tko je vidio mene," kazao je Isus, "vidio je i Oca" (Ivan 14,9). On je "otisak njegove biti", Božje naravi (Hebrejima 1,3). On je Božja misao koja se čuje i Božji karakter koji se vidi.

Pročitajte Matej 11,27; Ivan 1,1.2.14.18. Zašto Isus u jedinstvenom smislu otkriva Oca?

Evo na koje je još načine Isus opisao svoj odnos s Bogom Ocem:

- "Otac moj neprestano radi, zato i ja radim." (Ivan 5,17)
- "Ja i Otac jedno smo." (Ivan 10,30)
- "Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni." (Ivan 14,6)

Isus je također u više navrata opisao sebe pozivajući se, u apsolutnom smislu, na Božje ime: "Ja sam koji jesam" (vidi Izlazak 3,14); "Ja sam kruh života" (Ivan 6,35); "Ja sam svjetlo svijeta" (Ivan 8,12); "Ja sam pastir dobri" (Ivan 10,11.14); "Ja sam uskrsnuće i život" (Ivan 11,25); "Ja sam u Ocu i Otac je u meni" (Ivan 14,11); "Prije nego je Abraham bio, Ja Jesam" (Ivan 8,58).

Kada bi Isus bio bilo tko drugi osim Bog osobno, ne bi li to značilo da je Otac poslao neko stvoreno biće da umre za nas? Zašto je to tako radikalno, tako bitno različito od činjenice da je sam Bog u Osobi Isusa Krista umro za nas?

PRVOROĐENAC SVEGA ŠTO JE STVORENO

U Novom zavjetu izrazi "prvorodenac" i "jedinorođeni" skoro uvijek se odnose na Isusa (vidi Luka 2,7; Rimljanima 8,29; Hebrejima 1,6; Otkrivenje 1,5), uključujući oba mjesta u Poslanici Kološanima. Ali čak i kad se odnosi na nekog drugog, to ne znači nužno da je taj netko u kronološkom smislu rođen prvi. Biblijski pojam "prvorodenca" naglašava poseban odnos koji sin ima sa svojim ocem, bez obzira na redoslijed rađanja. Ima slučajeva da su mlađi sinovi bili istaknutiji — Izak, Jakov i Josip, navedimo samo neke. David, premda najmlađi od osmorice sinova, bio je pomazani kralj (1. Samuelova 16,10-13), a preko psalmista Bog je rekao: "A ja ću ga prvorodencem učiniti, najvišim među kraljevima svijeta." (Psalam 89,28) On je također rekao Mojsiju: "Izrael je moj prvorodenac." (Izlazak 4,22) U tom smislu, dakle, taj izraz označava "prvorodenca" kao nekoga tko je najistaknutiji.

Pročitajte Kološanima 1,15-17. Zašto Pavao za Isusa kaže da je "rođen prije svega"?

Pavao očito ne namjerava reći da je Isus prvo stvoreno biće. On zapravo kategorički isključuje tu mogućnost. Dvaput, na dva različita načina, on kaže da je Isus sve stvorio. Sve je stvoreno *po* Njemu i za Njega (Kološanima 1,16). U oba slučaja Isus je naznačen kao Biće preko kojeg je Bog proveo proces stvaranja (vidi također Efežanima 3,9; Ivan 1,1-3; Otkrivenje 4,11). Pavlova izjava je sveobuhvatna do krajnjih granica. "Sve" znači *sve* — u prostornom (Nebo i Zemlja), ontološkom (vidljivo i nevidljivo) i funkcionalnom smislu (prijestolja, gospodstva, vrhovništva, vlasti). Ovi potonji izrazi uglavnom se odnose na andeoska bića (vidi Efežanima 3,10; 6,12). Kao se htio osigurati da neće biti pogrešno shvaćen, Pavao također ukazuje da je Isus postojao "prije svega" (Kološanima 1,17). Grčki izraz koji je tu upotrijebljen može označavati prvenstvo po hijerarhiji kao i u vremenskom smislu, ali u svakom drugom primjeru u Pavlovim spisima on se odnosi na vrijeme (vidi, primjerice, 1. Korinćanima 2,7; Galaćanima 1,17; Efežanima 1,4).

Još jedan razlog koji Pavao navodi za Isusovo prvenstvo jest što se u Njemu "sve drži u redu" (Kološanima 1,17). Grčka riječ *sinistêmi* doslovno znači "spojiti, okupiti" ili "ujediniti". Isus je ujedinjujući čimbenik svemira ne samo zbog Njegove uloge kao Stvoritelja, već i zato što je Otkupitelj.

Bog Stvoritelj umro je za nas. Što bi naša djela mogla tome pridodati? Zašto je pomisao da bi naša djela mogla nešto dodati onome što je Krist već učinio za nas zapravo bogohulna?

GLAVA TIJELA (CRKVE)

Pročitajte Efežanima 1,22; Kološanima 2,10. Što "glava" označava u tim redcima? Na što Pavao misli kada Isusa naziva "Glavom Crkve" (Efežanima 5,23)?

Prirodno je govoriti o glavi, u metaforičkom smislu, u vezi s vodstvom, kao što pokazuju bezbrojni jezici širom planeta. Sličnu upotrebu nalazimo u cijelom Starom i Novom zavjetu. Obratite pozornost kako se riječ "glava" koristi u sljedećim tekstovima:

1. Izlazak 18,25 — Mojsije "probere sposobnih ljudi od svih Izraelaca pa ih postavi za glavare narodu: tisućnike, stotnike, pedesetnike i desetnike".

2. Brojevi 31,26 — "plemenski glavari zajednice" (Šarić).

3. Ponovljeni zakon 28,13 — Bog će učiniti da Izrael bude "uvijek na vrhu, nikad na dnu" ako Mu budu poslušni.

4. Izaija 7,8 — "Damask je glava Aramcima, a Damasku je glava Rason."

5. Hošea 1,11 — "I sabrat će se zajedno snovi Judini i sinovi Izraelovi, i postaviti će sebi jednoga poglavara." (Varaždinska Biblija)

6. Mihej 3,9 — "... glavari kuće Jakovljeve, suci doma Izraelova."

7. 1. Korinćanima 11,3 — "Svakom [je] mužu glava Krist."

Prema tome, Krist, kao Glava Crkve osigurava vodstvo, smjernice i hranu za rast i jedinstvo Crkve (vidi Kološanima 2,19).

Pročitajte 1. Korinćanima 12,12-27. Ovdje Pavao također opisuje Crkvu kao "tijelo". Koje još odlike Crkve u prenesenom smislu oslikava ta usporedba?

Kao što tijelo ne može živjeti bez glave, tako i kada se dio tijela izgubi ili ozlijedi, život postaje mnogo teži. Često nismo ni svjesni koliko je nešto važno dok to ne izgubimo.

Ako biste se morali odreći oka ili nekog od udova, čega biste se radije odrekli? Što vam to govori o važnosti svakog člana crkve?

"POČETAK" (I ZAČETNIK)

Pročitajte Kološanima 1,18. Kako je misao o Kristu kao glavi povezana s misli o Njemu kao "početku"?

.....

.....

.....

U hebrejskom jeziku riječi *roš*, "glava", i *rêšît*, "početak", su srodne. Ta druga riječ prvi put se pojavljuje u Svetom pismu već u Postanku 1,1: "U početku [*rêšît*] stvori Bog nebo i zemlju." Isus je Glava čovječanstva i Crkve ne samo zbog utjelovljenja, već i zato što je Stvoritelj.

U grčkom jeziku riječ *arhê*, "početak", ima široko značenje. Ovdje se "početak" odnosi na Isusa kao na izvor ili začetnika Crkve (Kološanima 1,18), koji je samim tim i njezina Glava, baš kao što je i "početak" ili začetnik stvaranja.

Isus nije samo začetnik u pogledu stvaranja i Crkve, već je također — svojim uskrsnućem iz mrtvih (Rimljanima 6,3.4) — začetnik novog stvaranja. Budući da je plaća grijeha smrt, Njegova pobjeda nad smrću također ukazuje na Njegovu pobjedu nad grijehom i moć koju On ima da nas ponovno stvori na svoju sliku. Sve to jasno pokazuje zašto je On "prvorodenac od mrtvih" (o značenju riječi "prvorodenac" vidi u odsjeku od ponedjeljka). Njegovo uskrsnuće je primarno, rodonačelno, iako nije prvo (Mojsije je bio prvi, zbog čega je uslijedio spor s đavlom oko njegovog tijela — Juda 9). Bez Kristovog uskrsnuća nitko ne bi mogao biti podignut iz mrtvih.

Korisno je u ovom trenutku osvrnuti se ukratko na sve razloge koje Pavao navodi za preuzvišenost koja pripada Isusu:

1. On je savršeni odraz nevidljivog Boga.
2. Po Njemu je sve stvoreno.
3. On je postojao prije svega i sve je sastavljeno u Njemu.
4. On je Glava Crkve, koja je Njegovo Tijelo.
5. On je začetnik stvaranja i ponovnog stvaranja.
6. On je pobijedio grijeh i smrt i time stekao pravo da uskrisi sve koji polažu svoje povjerenje u Njega kao Spasitelja.
7. Isus je oduvijek postojao, ali sada, zahvaljujući svemu ovome, On je postao preuzvišen kao Glava čovječanstva i Glava Crkve.

Što morate promijeniti da biste mogli potpunije iskusiti Kristovu preuzvišenost u vlastitom životu?

DA SVE POMIRI SA SOBOM

Pročitajte Kološanima 1,19.20. Kakvo je to pomirenje koje dolazi preko križa i koliko je ono sveobuhvatno?

Pavao se koristi vrlo zanimljivim izrazom na grčkom jeziku kako bi zaokružio svoj opis Isusa Krista ukazujući posredno na Oca, koji je spomenut u Kološanima 1,12. Otac je želio da Njegova punina prebiva u Isusu (usporedi Kološanima 2,9). Kakva je to "punina"? Ivan govori o njoj kao o Očevoj slavi, koji je "pun milosti i istine" (Ivan 1,14).

A na osnovi ovog odlomka, ta "punina" obuhvaća mnogo. Ona obuhvaća Božju vječnost i samopostojanje, i Njegovu moć da stvara i nanovo stvara. Što je najvažnije, ona naglašava Njegovu mudrost, što se ogleda u pobjeđivanju grijeha i smrti na najne očekivaniji način — putem križa. I time je najsramočniji predmet preobrazio u svjedočanstvo o svojoj vječnoj ljubavi prema svakom stvorenom biću. "Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni." (Ivan 3,16)

Jedini način da grijeh bude zauvijek pobijeđen i da se pomiri sve što se moglo pomiriti, sažet je u toj jednoj slavnoj istini: Bog je zavolio — On je zavolio čitav svemir i zavolio je nas, čak toliko da je riskirao sve kako bi nas spasio Kristovom smrću na križu. Grčka riječ *kosmos*, "svijet", obuhvaća čitav svemir. Pavao se poziva na to pokazivanje pred svemirom u kontekstu slijeđenja Krista: "Postali smo prizorom svijetu [*kosmos*, svemir], anđelima i ljudima." (1. Korinćanima 4,9)

"Nebo je s boli i divljenjem promatralo Krista kako visi na križu. ... Životom pobune Sotona i svi koji se sjedinjuju s njim postavljaju sebe u takav nesklad s Bogom da je već i Njegova prisutnost za njih vatra koja sažiže. Slava Onoga koji je ljubav uništiti će ih. Na početku velike borbe anđeli ovo nisu razumjeli. ... Ali to neće biti tako kad se završi velika borba. Budući da će biti dovršen plan spasenja, Božji će se karakter otkriti svim razumnim bićima. ...

U takvim prilikama anđeli su se mogli radovati promatrajući Spasiteljev križ. ... Sâm je Krist u cijelosti shvaćao ishod te Žrtve koja je prinesena na Golgoti. Sve je ovo gledao pred sobom kad je na križu uzviknuo: 'Svršeno je.'" (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 631—635; u izvorniku 760—764)

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Netko tko bi bio samo čovjek i govorio ono što je Isus govorio, ne bi bio veliki moralni učitelj. On bi bio ili luđak — na razini nekoga tko tvrdi da je meko kuhano jaje — ili bi bio sam davao iz pakla. Morate se odlučiti. Taj čovjek je bio, i jest, ili Sin Božji, ili luđak, ili nešto još gore. Možete Ga nazvati budalom, možete Ga pljunuti i ubiti kao demona; ili možete pasti na koljena i nazvati Ga Gospodinom i Bogom. Ali nemojte dolaziti s nekakvim nadobudnim besmislicama o tome kako je On veliki ljudski učitelj. On nam tu mogućnost nije ostavio. Nije to ni namjeravao.” (C. S. Lewis, *Elementarno kršćanstvo*, Zagreb, Verbum, 2022., str. 41)

“Otac je sva punina Božanstva tjelesno i nevidljiv za smrtno oko. Sin je otkrivena sva punina Božanstva. Božja riječ kaže za Njega da je ‘obličje bića njegova’.” (Hebrejima 1,3) ... “Krist je prapostojeći, samopostojeći Božji Sin. ... Kad govori o svojem prapostojanju, Krist vraća naše misli unazad kroz beskrajna razdoblja. On nas uvjerava da nikada nije postojalo vrijeme kad On nije bio u uskoj zajednici s vječnim Bogom. ... On je jedno s Bogom, neograničen i svemoćan. ... On je vječni, samopostojeći Sin.” (Ellen G. White, *Evangelism*, str. 614,615)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Zadržite se više na pitanju Isusovog vječnog božanstva. Razmislite dobro o smislu cijelog plana spasenja i značenju žrtve na križu ako Isus nije bio vječni Bog, Onaj koji nikad nije stvoren, već postoji oduvijek. Zašto je to učenje toliko važno? Razgovarajte u razredu o tome što bi značilo da Isus zapravo nije bio vječan, već da je na neki način i On sam stvoren. I ponovno, što se gubi takvim načinom razmišljanja?

2. Kada razmišljamo o Isusu, Evandelju i planu spasenja, zašto moramo uvijek imati na umu umiješanost i zanimanje čitavog svemira za ono što je Isus ovdje učinio? Što je stanovnicima svemira prolazilo kroz glavu kad su promatrali svojeg Stvoritelja, svojeg vječnog Stvoritelja na križu? Jedno je što smo mi time zadivljeni, ali svjetovi koji nisu pali poznavali su Ga u Njegovoj vječnoj slavi. O čemu su razmišljali dok su svjedočili kako Onaj koga su obožavali na Nebu umire na križu?

3. Što biste rekli nekome tko ne vjeruje da Otac i Sin oduvijek istodobno postoje? Zašto je to tako važna istina? Kako biste objasnili da nikad nije postojalo vrijeme kada je Otac bio bez Sina, osim na križu, kada je privremeno došlo do “razdvajanja božanskih sila” (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, sv. 7, str. 924)?

Pomirenje i nada

“Njega koji je bio bez ikakva grijeha Bog učini mjesto nas grijehom, da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom.” (2. Korinćanima 5,21)

Biblijski tekstovi: Kološanima 1,21-29; Efežanima 5,27; Efežanima 3,17; Rimljanima 8,18; Efežanima 1,7-10; Efežanima 3,3-6; Izreke 14,12.

Pavao nastavlja s temom o pomirenju koju je tako živo istaknuo u Kološanima 1,20 (vidi Pouku 8, odsjek od četvrtka). Tamo je opisao njezin kozmički opseg, dok ovo što slijedi postaje osobno i pojedinačno. Svojom smrću na križu Isus je ostvario pomirenje za sve i svakoga, posebno za ljudska bića koja su zbog grijeha bila otuđena od Božjeg života, ali su sada u Isusu pomirena s Njim po vjeri.

Proces pojedinačnog, individualnog pomirenja otkriven je u ključnom retku za ovaj tjedan. Kao i u kozmičkoj sferi, do njega dolazi zahvaljujući Kristovoj smrti. Na toj individualnoj razini križ, koji je daleko od toga da bude pasivni simbol, postaje aktivna stvarnost, pri čemu Božja ljubav preobražava ljude dok oni slušaju Evanđelje i prima-ju samog Krista, nadu slave.

Pavao također spominje “tajnu koja je bila sakrivena kroz vjekove i pokoljenja” (Kološanima 1,26). Kakva je to tajna i što sve ona uključuje za pojedinca i cijeli svemir? Kako se ta “tajna” dovodi u vezu s Evanđeljem koje je Pavao tako gorljivo objavljivao?

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 668—674.

POMIRENJE NAKON ODBACIVANJA ZLIH DJELA

Pročitajte Kološanima 1,21.22. Na što Pavao misli kad govori o “otuđenosti” i “neprijateljstvu”? I što se očekuje kao krajnji ishod Kristove smrti (vidi također Efežanima 5,27)?

.....

.....

Pavao je uvijek stvarao mračnu sliku čovječanstva, ili bar čovječanstva odvojenog od Kristove pravednosti. I tko bi danas, nakon skoro dvije tisuće godina, mogao osporiti takvo viđenje stvari? Netko je rekao da jedini kršćanski nauk koji nije potrebno prihvatiti vjerom upravo nauk o grešnosti čovječanstva. Međutim, već pri pojavi grijeha Bog je preuzeo inicijativu da nas, koliko god bili loši, pomiri sa sobom. On je od početka radio na rješavanju problema grijeha bez obzira na to što se rješenje moglo naći jedino u Njegovoj vlastitoj smrti na križu.

Bog je u Edenu pozvao Adama, remek-djelo svojeg stvaranja: “Gdje si?” (Postanak 3,9) A i danas On nastavlja tražiti svoje izgubljene ovce — nas. On nas traži jednog po jednog, i ima savršeni plan kako da nas pronade primjenjujući evanđeosko obećanje iz Postanka 3,15, da će “zametnuti” neprijateljstvo između nas i Sotone.

Ponekad se Evanđelje izlaže tako komplicirano i teoretski da ima malo praktičnog značenja za život u dvadeset prvom stoljeću. Ali ono je zapravo prilično jednostavno i jasno.

Evanđelje se sastoji iz tri dijela:

Prvo, budući da ne možemo spasiti sami sebe, Isus je došao i umro za naše grijeha. (Vidi Rimljanima 5,6-8.)

Drugo, kada putem vjere pokajanja i krštenja prihvatimo Njegovu smrt kao svoju, mi bivamo opravdani i oslobođeni osude za grijeh. (Vidi Rimljanima 5,9-11; 6,6.7.)

Treće, naš sadašnji život ishod je našeg sjedinjenja s Kristom, doživljaja Njegove sile koja mijenja i Njegovog života u nama. (Vidi 2. Korinćanima 5,17-21; Galaćanima 2,20.)

To nisu nužno odvojeni koraci ili događaji. Sve se to može dogoditi odjednom, onog trenutka kada smo spremni primiti Isusa u svoj život. I to se može obnavljati svakog dana ako Mu se predajemo svakog jutra. Bez obzira na to kako je svatko od nas doživio spasonosno djelovanje Krista u svojem životu, temelj na kojem sve počiva Isusova je smrt. Tome se moramo uvijek vraćati.

Kada se zagledate u sebe, svoj karakter i dubinu svojeg bića, što vam taj prizor govori o vašoj potrebi za križem?

AKO OSTANETE U VJERI

Pročitajte Kološanima 1,23. Što Pavao misli kad kaže da trebamo ostati “utemeljeni i postojani” u vjeri? Vidi također Kološanima 2,5; Efežanima 3,17.

.....

.....

U grčkom jeziku postoje četiri različite vrste rečenica koje počinju s “ako”, pri čemu svaka od njih ima neke posebne tonove. Ona koju nalazimo u Kološanima 1,23 podrazumijeva da je uvjet još uvijek na snazi. Drugim riječima, Pavao ohrabruje Kološane misliti da će oni ostati u vjeri jer, kao što ubrzo potom ističe, on je već vidio dokaz njihove vjere i postojanosti (Kološanima 2,5). Međutim, njihova nada još uvijek ovisi o njihovom ustrajavanju na stazi vjere na koju su stupili.

Ta misao o ustrajavanju prenosi pravo značenje grčke riječi prevedene kao “utemeljeni” (Kološanima 1,23). Ona je upotrijebljena u vezi s književnicima i farizejima koji su uporno tražili od Isusa odgovor što treba učiniti sa ženom uhvaćenom u preljubu (Ivan 8,7), a također i u vezi s Petrovim upornim kucanjem na vrata nakon što je Roda prepoznala njegov glas, ali ih je ostavila zaključanim i utrčala u kuću da to kaže ostalima (Djela 12,16). Tu riječ Pavao upotrebljava i kada ohrabruje Timoteja da ostane vjeran nauku i praktičnim uputama koje je primio (1. Timoteju 4,16). Njzino je značenje slično i ovdje (u Poslanici Kološanima), s tim što se primjenjuje na sve vjernike.

Kao što ćemo vidjeti u pouci za sljedeći tjedan, Pavao je zabrinut da bi Kološani mogli potražiti putove spasenja zasnovane na ljudskim zaslugama, umjesto da se čvrsto drže nade koju im pruža Evanđelje (vidi, primjerice, Kološanima 2,8.20-22). Riječ “utemeljeni” odnosi se na postavljanje čvrstog temelja vjere i ljubavi, oslonjenog na Božju riječ (vidi Matej 7,25; Efežanima 2,20; 3,17).

S tim pojmom povezana je i grčka riječ prevedena kao “postojani”, koja se odnosi na neku nepomičnu strukturu, a u širem smislu na kršćane koji su “neodjeljivi od nade Radosne vijesti” (Kološanima 1,23). Ista riječ upotrijebljena je i u 1. Korinćanima 15,58: “Budite čvrsti, nepokolebljivi, uvijek napređujte u djelu Gospodnjem, svjesni da vaš trud u Gospodinu nije uzaludan.” Nasuprot uobičajenom vjerovanju “jednom spašen, zauvijek spašen”, Pavao govori nešto sasvim drugo.

Kakvo je vaše iskustvo o tome koliko je važno stalno pokazivati vjeru? Odnosno, zašto moramo uvijek donositi svjesnu odluku da to činimo? Što bi se dogodilo ako to ne bismo činili?

BOŽJI VJEČNI PLAN

Pročitajte Kološanima 1,24.25. Što Pavao kaže o svojim patnjama za Krista?

Premda je Pavao pisao Kološanima dok se nalazio u kućnom pritvoru u Rimu, njegova možda najveća muka proizlazila je iz toga što više nije mogao intenzivno raditi od mjesta do mjesta i od kuće do kuće kao prije (Djela 20,20). Te patnje (ili nevolje) na koje je Krist unaprijed upozorio (Matej 24,9; Ivan 16,33), "nisu dostojne usporedbe sa slavom koja će se objaviti u nama" (Rimljanima 8,18). To je šira slika. Kao što je pisao i kršćanima u Filipima, tako se Pavao i sada, obraćajući se Kološanima, raduje svojim patnjama koje su njima na korist (Kološanima 1,24).

Pavao možda jest u lancima, "ali riječ Božja nije okovana" (2. Timoteju 2,9). Dok se on nalazio u zatvoru, napisane su i poslanice Filipljanima, Efežanima i Filemonu. Nakon što je oslobođen, Bog ga je nadahnuo da zapiše važne savjete koje nalazimo u Prvoj poslanici Timoteju i Poslanici Titu. A onda, tijekom svojeg posljednjeg zatočeništva u rimskom zatvoru, napisao je Drugu poslanicu Timoteju. Ukratko, te posljednje godine pružile su Pavlu priliku da napiše značajan dio Novog zavjeta, što je vjerojatno uključivalo i Poslanicu Hebrejima.

Božji vječni plan predvidio je sve to i više. Grčka riječ *oikonomia*, koju Pavao upotrebljava u Kološanima 1,25, uglavnom se prevodi kao "sluga", "službenik", "poslužitelj". Upotrijebljena u užem smislu (kao, primjerice, u 1. Timoteju 1,4), ona se odnosi na "Božji način uređivanja stvari" (Luke Timothy Johanson, *The First and Second Letters to Timothy*, New York: Doubleday, 2001., str. 164). To bi uključivalo i Pavlovo apostolstvo. Ali u širem smislu, to obuhvaća sve ono što je Bog osigurao u sklopu plana spasenja. Pavlova služba, služba drugih apostola, pa čak i starozavjetnih proroka (Efežanima 2,20; 3,5), uključujući Mojsija, bila je uspostavljena "da potpuno navijestim riječ Božju" (Kološanima 1,25), u vezi s tim božanskim planom.

Premda ćemo tu temu opširnije razmotriti u sutrašnjem proučavanju, ovdje je korisno napomenuti da je Pavao svoju službu shvaćao kao mali dio mnogo većeg, dugoročnog božanskog plana, koji se počeo provoditi još "prije stvaranja svijeta" (Matej 13,35; Efežanima 1,4).

Razmislite o vlastitom životu. Kako bi se odluke koje donosite (krupne i sitne) mogle uklopiti u Božji širi plan? Možemo li uopće znati je li neka naša odluka "sitna"? U kojem bi smislu ona mogla imati veće posljedice koje će se tek poslije vidjeti?

OTKRIVENA BOŽJA TAJNA

Pročitajte Kološanima 1,26.27. Pavao dvaput govori o “tajni”. Kakva je to tajna?

.....

Na drugom mjestu Pavao govori o Božjoj mudrosti “tajanstvenoj i sakrivenoj”, “onoj koju Bog od vječnosti predodredi na našu slavu” (1. Korinćanima 2,7) i koja se otkriva preko plana spasenja. Petar govori o toj istini kao o nečemu što su proroci iščekivali i u što “anđeli žele zaviriti” (1. Petrova 1,10-12 — Varaždinska Biblija). Ona je nastala “prije postanka svijeta” (1. Petrova 1,20) i “sakrivena je od vječnosti” (Rimljanima 16,25). Međutim, u Kristovom životu, smrti i uskrsnuću ta je tajna otkrivena (2. Korinćanima 3,14).

Na koji način sljedeći osvrti na Božju tajnu rasvjetljavaju različita područja plana spasenja?

1. Efežanima 1,7-10 .....

2. Efežanima 3,3-6 .....

.....

Na kraju će “sve” što je na Nebu i na Zemlji biti dovedeno u potpuno jedinstvo u Kristu. To je bio naglasak Kristove molitve u Ivanu 17. Kako će se točno to dogoditi bilo je tajna, koja je sada otkrivena preko Evanđelja. Zašto nas je Bog toliko zavolio da je dao Isusa, neprocjenjivo blago Neba, za naše spasenje — to će biti tema našeg proučavanja kroz svu vječnost. Ali ovo znamo: Krist “je umro mjesto sviju, da živi ne žive više za same sebe, nego za onoga koji je umro i uskrsnuo za njih” (2. Korinćanima 5,15). Kao ishod, svi koji vjeruju u Krista, i Židovi i obraćeni pogani, imaju podjednak udio u Božjim obećanjima preko Evanđelja, i spojeni su u jedno tijelo, Crkvu.

Izraz “Krist u vama” (Kološanima 1,27 — Varaždinska Biblija) odnosi se na Kristovo prebivanje u srcu vjerom (Efežanima 3,17; usporedi Galaćanima 2,20). Ta duhovna veza s Kristom osposobljava vjernike da već sada sjede “na nebesima, u Kristu Isusu” (Efežanima 2,6) i okuse “čudesa budućeg svijeta” (Hebrejima 6,5). Svojom prisutnošću u našem životu, On nas već počinje sjedinjavati s Nebom. Evanđelje koje djeluje u srcu vjernika osposobljava nas da budemo “dostojni sudioništva u baštini svetih u svjetlu” (Kološanima 1,12).

SILA EVANĐELJA

Pročitajte Kološanima 1,28.29. Što je za Pavla najbitnije? Zašto se, po vašem mišljenju, riječ "svatko" u različitim oblicima ponavlja triput?

.....

Središte Pavlovog propovijedanja bio je Krist i to raspeti (1. Korinćanima 1,23). Prema Efežanima 5,27, svrha je Kristove žrtve "da sam sebi privede Crkvu krasnu, bez ljage, bez bore bez ičega tomu slična, da bude sveta i bez mane". Stoga je cilj Pavlovog propovijedanja Evanđelja "da učinimo zrelim svakog čovjeka u Kristu" (Kološanima 1,28). On to čini tako što poučava i upozorava — poučava različitim pojedinostima kršćanske doktrine i prakse (2. Solunjanima 2,15; 1. Timoteju 4,11; 5,7; Titu 1,9), a upozorava na posljedice odbacivanja Evanđelja i na opasnost od lažnih učitelja (Djela 20,29-31; Rimljanima 16,17).

Tako mi odrastamo u zrele kršćane — prihvaćajući nauk i poštujući upozorenja Svetog pisma. Zrelost je važan pojam. Roditelji novorođenčeta proslavljaju svaki prijelomni trenutak — kada dijete progovori, kad nauči hodati, kad nauči čitati. Koji roditelj ne bi bio uznemiren ako njegovo dijete nakon nekoliko godina još uvijek ne bi bilo u stanju hodati ili govoriti? Rast i razvoj normalni su i očekivani. Isto vrijedi i za kršćanski život.

Grčka riječ *teleios*, prevedena kao "zreli", "savršeni", označava nešto što je bez mane. U procesu kršćanskog odrastanja mi postajemo živo svjesni dubine Božjeg zakona i činjenice da su njegovi zahtjevi bez "granica" (Psalam 119,96). Uvidamo da on prodiere dotle da "prosuduje nakane i misli srca" (Hebrejima 4,12).

Ali trebamo biti oprezni, zbog čega Pavao u Kološanima 1,28 upotrebljava riječ "opomena". Ponekad put koji se "učini čovjeku prav", zapravo "vodi k smrti" (Izreke 14,12). Duhovno prosuđivanje proizlazi iz Duhom vođenog poznavanja Božje riječi. U lažnim učenjima obično ima nešto istine, ali se nešto dodaje ili oduzima od onoga što kaže Biblija (vidi Izaija 8,20). To drugo često dovodi ako ne do otvorene sumnje u ono što Bog kaže, onda makar do preispitivanja je li to doista moguće i je li primjenjivo u naše vrijeme. Moramo biti mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi kada je riječ o razlikovanju doktrinarne istine od zablude.

Kako razumijete što znači biti "savršen u Kristu Isusu" (Kološanima 1,28 — Varaždinska Biblija)? Kako nam razumijevanje onoga što je Isus postigao za nas na križu pomaže da spoznamo što znači biti "savršen u Kristu Isusu"?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Mi nemamo neke svoje pravednosti kojom bismo mogli zadovoljiti zahtjeve Božjeg zakona. Međutim, Krist nam je omogućio rješenje. ... Ako se predate Njemu i prihvatite Ga za svojega Spasitelja, bit ćete zbog Njega proglašeni pravednima, bez obzira na svu grešnost u starom životu. Kristov će karakter stati na mjesto vašeg karaktera, i vi ćete biti prihvaćeni pred Bogom kao da nikada niste griješili.

I više od toga: Krist mijenja srce. On vjerom boravi u vašem srcu. Vjerom i stalnim pokoravanjem svoje volje Kristu vi trebate održavati tu vezu s Njime; i dokle god to budete činili, On će djelovati u vama da želite i činite ono što Mu je ugodno. ...

Prema tome, mi nemamo u sebi ničega čime bismo se mogli hvaliti. Nemamo nikakvog razloga da sebe uzdizemo. Jedini temelj naše nade jest Kristova pravednost koja nam je darovana, i ono što Njegov Duh čini u nama i preko nas.” (Ellen G. White, *Put Kristu*, str. 64,65 u izvorniku 62, 63)

“Vrlo snažna je bila svjetlost koja mi je otkrila da će iz naše sredine izići mnogi koji će slušati lažne duhove i nauke đavolske. Gospodin želi da svaka duša koja tvrdi da vjeruje u istinu istinski poznaje što je istina.” (Ellen G. White, *Evangelism*, str. 363)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Pročitajte ponovno ključni redak: “Njega koji je bio bez ikakva grijeha Bog učini mjesto nas grijehom, da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom.” (2. Korinćanima 5,21) Što to znači? Što znači da je Krist postao grijehom umjesto nas, i kako bi nam to trebalo pomoći da razumijemo narav križa kao zamjene? Također, što znači “da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom”?

2. Zadržite se na tvrdnji “jednom spašen, zauvijek spašen” u koju mnogi kršćani vjeruju. Zašto mi smatramo da je to lažna doktrina? U koje opasnosti ona dovodi onoga tko u nju vjeruje? Kako mi možemo, iako ne vjerujemo u to učenje, ipak imati sigurnost spasenja?

3. Koliko ste “utemeljeni i postojani” (Kološanima 1,23) u svojoj vjeri? Koliko ste dobro upoznati s onim u što vjerujete i zašto u to vjerujete? Što možete učiniti kako biste se bolje upoznali s onim u što vjerujete? I zašto je toliko važno da budete “utemeljeni i postojani” u vjeri?

Cijeli u Kristu

“Prema tome, neka vas nitko ne osuđuje zbog jela ili pića, ili zbog godišnjih blagdana, ili mladakâ, ili subotâ! To je samo šjena stvarnosti koja je imala doći, a stvarnost je Krist.” (Kološanima 2,16.17)

Biblijski tekstovi: Kološanima 2; Hebrejima 7,11; Izaija 61,3; 1. Korinćanima 3,6; Ponovljeni zakon 31,24-26; Rimljanima 2,28.29; Rimljanima 7,7.

Jesu li vas ikad pitali zašto svetkujete subotu? Možda je čak i ključni redak za ovaj tjedan korišten kao “dokaz” protiv toga. Međutim, on nije napisan u vezi s četvrtom zapovijedu, već kao odgovor na zablude koje su zastupali neki lažni učitelji u crkvi. Koje su to zablude?

Za početak, lažni nauk opisan je kao “filozofija”, “ljudska predaja”. “Takva učenja ne dolaze od Krista, već dolaze od sila koje djeluju u svijetu.” (Kološanima 2,8 — Suvremeni hrvatski prijevod) To je obuhvaćalo obrezanje i svetkovanje hebrejskih blagdana (Kološanima 2,11.16), zajedno s hebrejskim obredima očišćenja i odredbama u vezi s hranom (Kološanima 2,16.21). A uključivalo je i obožavanje anđela ili pokušaje oponašanja anđeoskog bogoslužja (Kološanima 2,18).

I, konačno, zasnivalo se na “zapovijedima i naukama ljudskim”, a možda je uključivalo i neke asketske običaje (Kološanima 2,22.23).

Ti lažni učitelji očito su bili pobožni i iskreni, ali su pogrešno shvaćali Evanđelje. Ovog ćemo tjedna vidjeti zašto. A vidjet ćemo i zašto naš ključni redak nema nikakve veze sa svetkovanjem sedmog dana subote.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 675—685.

MUDROST I ZNANJE O BOGU

Job postavlja pitanje: “Ali otkuda nam mudrost dolazi? Na kojemu mjestu razum prebiva?” (Job 28,12) Pavao odgovara: u Kristu “se nalazi sakriveno sve blago mudrosti i znanja” (Kološanima 2,3; usporedi 1. Korinćanima 1,30). Ako imamo Krista, imamo sve, “bogat i pun uvid u pravu spoznaju” svrhe života (Kološanima 2,2). Preko Njega je otkrivena Božja tajna koja obuhvaća čitav plan spasenja.

Pročitajte Kološanima 2,1-7. S kojim je ciljem Pavao napisao ovu poslanicu?

.....

.....

.....

Grčka riječ *paraklêthôsin* znači “ohrabreni” ili “udruženi” (Kološanima 2,2 — Suvremeni hrvatski prijevod). Pavlova je želja ne samo da pomogne vjernicima u Kolosima da prepoznaju lažna učenja, već i da ih ujedini u kršćanskoj ljubavi. Glagolsko vrijeme u oba slučaja pokazuje da je Pavao uvjeren da će njegova poslanica postići svoj cilj.

S druge strane, on ih pohvaljuje za “red i postojanost ... vjere u Krista” (Kološanima 2,5 — Suvremeni hrvatski prijevod).

Grčki izraz *taksis*, “red”, koristi se u Novom zavjetu u vezi sa svećeničkim redovima po Aronu (Luka 1,8; Hebrejima 7,11) i Melkisedeku (Hebrejima 5,6.10; 6,20; 7,11.17), ali Pavao ga obično primjenjuje na red u crkvi (1. Korinćanima 14,40), što je i ovdje slučaj. Postoji sklonost da se na crkveni red i organizaciju gleda samo kao na dio jedne vjerske ustanove i nema neko posebno teološko značenje.

Međutim, Pavao se, propisujući odgovarajuće, pristojno ponašanje na bogoslužju (vidi, primjerice, 1. Korinćanima 11) i precizno navodeći kako treba birati starješine i đakone (1. Timoteju 3; Titu 1), pobrinuo da sačuva red u crkvi. Takvim se mjerama Božja mudrost i biblijski nauk čuvaju i šire.

Kao ishod pravilnog nauka koji su Kološani primili od Pavlovih suradnika, oni su imali “postojanost” (čvrstinu) vjere. Takva vjera se ne može pokolebati zato što počiva na čvrstom biblijskom temelju koji će ih, ako ga se budu držali, štititi od zabluda koje su širili lažni učitelji.

Kakvo je vaše iskustvo kada je riječ o potrebi za “redom” u vašem vlastitom duhovnom životu?

UKORIJENJENOST I RAST U KRISTU

Tema kojom se Poslanica Kološanima bavi jedno je od najjasnijih načela kršćanskog življenja: "Kako ste primili Gospodina Krista Isusa, tako nastavite u njemu živjeti." (Kološanima 2,6) Spasenje primamo primajući Osobu, a ne samo skup nekakvih doktrina. Međutim, prihvaćanje Isusa podrazumijeva i prihvaćanje svih Njegovih učenja onako kako su dana preko apostola i biblijskih proroka (vidi Efežanima 2,20).

Ipak, više od bilo čega drugog, prihvaćanje Krista podrazumijeva umiranje sebi i potpunu predaju sebe živom Kristu.

Živa Riječ (Isus) ne može se odvojiti od pisane Riječi (Biblije). To su dvije strane istog novčića. Zapravo, jedino u Svetom pismu možemo spoznati Isusa. Mi "hodimo", odnosno živimo "u Njemu", što znači da dopuštamo Njegovoj Riječi i Njegovom Duhu da nas vode u svim našim odlukama i postupcima.

U Kološanima 2,7 Pavao se koristi uobičajenom biblijskom metaforom koja uspoređuje kršćane s biljkama. Mi postajemo ukorijenjeni u Kristu kad Ga prihvatimo kao svojeg Spasitelja i uređujemo svoj život u skladu s Njegovom Riječju. Upravo tako stječemo "postojanost vjere", čvrstinu vjere u Krista.

Kako sljedeći redci rasvjetljavaju metaforu biljke kao simbola vjernika? Izaija 61,3; Matej 3,10; Luka 8,11-15; 1. Korinćanima 3,6.

Pavao jasno predočava dvije mogućnosti koje se otvaraju pred vjernicima. Jedna je da ostanu "nasadom Jahvinim" (Izaija 61,3) i budu cijeli u Kristu tako što će se držati Njega i Njegovog nauka. Druga se može usporediti s umjetnom biljkom koja može izgledati kao prava, ali je zapravo neživotna. Usvajanjem ljudske mudrosti i običaja, bivamo "zarobljeni" (Kološanima 2,8). I bez obzira na to što nas je Krist oslobodio, možemo ponovno biti uhvaćeni u jaram ropstva (Galaćanima 5,1; usporedi Djela 15,10).

Ukratko, prihvatiti nebiblijski nauk znači odbaciti Krista, jer oni koji povjeruju u taj lažni nauk, nažalost, usvajaju drugačije evanđelje i daju prednost ljudskim autoritetima u odnosu na autoritet Svetog pisma (vidi Galaćanima 1,6-9). Ta je opasnost postojala u prvoj Crkvi, i tako je ostalo do danas.

Što znači umrijeti sebi da bismo primili Krista? Zašto to mora biti trajan proces?

PRIKOVANO NA KRIŽ

Pročitajte Kološanima 2,11-15. S kojim se spornim pitanjima Pavao ovdje hvata u koštac?

Koliko često vidamo da se ti tekstovi, posebno Kološanima 2,14, zloupotrebljavaju kao argument protiv sedmog dana subote?

Da bi se ti tekstovi lakše razumjeli, adventisti sedmoga dana imaju dva glavna tumačenja. Prema prvom, “zadužnica” koja je prikovana na križ lista je optužbi “protiv nas”, slično natpisu koji je Pilat pričvrstio na Isusov križ (Matej 27,37; Ivan 19,19.20). Prema drugom, obredni zakon koji je napisao Mojsije (vidi Ponovljeni zakon 31,24-26) bio je prikovan na križ. Kada promatramo taj redak u njegovom širem kontekstu, možemo vidjeti da on jasno govori o obrednom zakonu.

Pavao također suprotstavlja “obrezanje obavljeno rukom” (Kološanima 2,11) “obrezanju koje je u srcu” (Rimljanima 2,28.29; usporedi Ponovljeni zakon 30,16), koje je u jasnoj suprotnosti s tjelesnim obrezanjem koje je bilo jedna od najvažnijih odredbi obrednog zakona (Levitski zakonik 12,3; usporedi Izlazak 12,48).

Pavao zatim povezuje tu unutarnju promjenu s odbacivanjem tijela “koje služi grijehu” i s krštenjem putem uronjavanja. Takvim krštenjem mi se poistovjećujemo s Kristovom smrću i uskrsnućem (Kološanima 2,11.12). To iskustvo obraćenja znači da smo bili “mrtvi zbog svojih grijeha” i da nas je Bog “oživio” s Kristom, “oprostio nam sve naše grijeha” (Kološanima 2,13 — Suvremeni hrvatski prijevod).

Riječ “zadužnica” (Kološanima 2,14) odnosi se na zakonske propise, bilo svjetovne (Luka 2,1; Djela 17,7) ili crkvene (Djela 16,4). Na drugom mjestu gdje se ta riječ pojavljuje u Pavlovim spisima, odnosi se na obredni zakon koji je predstavljao zid razdvajanja između Židova i pogana (Efežanima 2,14.15).

Budući da je Pavao već govorio o oprostima grijeha i unutarnjoj promjeni koju simbolizira krštenje, malo je vjerojatno da bi se ponovno vratio na tu temu koristeći se drugačijom usporedbom koja se ne pojavljuje nigdje drugdje u Svetom pismu. Prije bi se moglo zaključiti da Pavao naglašava sličnu misao koju je iznio u Poslanici Efežanima — da se vjernici u Kolosima, obraćenici iz poganstva, ne trebaju brinuti o držanju obrednog zakona, uključujući obrezanje, niti o zakonima o čistoći koji su išli uz takvu predaju (usporedi Djela 10,28.34.35).

U svakom slučaju, jasno je da Pavao ne tvrdi da je Deset zapovijedi prikovano na križ, pogotovo što na drugom mjestu definira grijeh kao kršenje Deset zapovijedi (Rimljanima 7,7).

SJENA ILI BIT?

Pročitajte Kološanima 2,16-19. Koje judeokršćanske prakse Pavao ovdje naglašava?

.....

.....

Do današnjeg dana stručnjaci se nisu složili oko toga koja točno pitanja Pavao ovdje obrađuje. Ali možemo biti sigurni da sama Pavlova poslanica pruža dosta informacija o nečemu što je po svojoj prilici bilo judeokršćanski razjedinjujući utjecaj na tu crkvu, pretežno sastavljenu od obraćenika iz poganstva (Kološanima 2,13). To jest, židovski vjernici nametali su nešto što članovi crkve nisu morali slijediti.

U Kološanima 2,16 jasno se navodi određeni broj židovskih običaja koji su se očito nastavili prakticirati među židovskim obraćenicima na kršćanstvo. Čak i neki elementi u Kološanima 2,18 uklapaju se u isti kontekst. Isus je kritizirao izigravanje poniznosti među vjerskim vođama (primjerice Matej 6,1.5.7.16). Iz Kumranskih svitaka saznajemo da su anđeli imali istaknutu ulogu u nekim židovskim shvaćanjima bogoslužja. Dakle, problemi s kojima se Pavao uhvatio u koštac u Kolosima bili su najvjerojatnije slični onima s kojima se suočavao i na drugim mjestima.

Budući da se redak u Kološanima 2,16 tako često pogrešno razumije, važno je da ga detaljnije razmotrimo. Zapazite sljedeće pojedinosti:

To što Pavao ovdje upotrebljava veznik “dakle”, označava da je taj zaključak izvučen iz nečega što je već rečeno. A prethodno je bilo riječi o tome da više nema potrebe za doslovnim obrezanjem zato što je unutarnja promjena srca ono što je istinski bitno (Kološanima 2,11-15).

Izraz “jelo i piće” odnosi se na priloge u hrani i piću koje su Izraelci donosili u hram. Navođenje konkretno “mladakâ, ili subotâ” (Kološanima 2,16) očito ukazuje na Hošea 2,11, gdje se spominje isti redoslijed blagdana koji obuhvaćaju obredne subote (vidi, primjerice, Levitski zakonik 23,11.24.32).

Od ključne je važnosti za naše razumijevanje tog retka tumačenje samog Pavla — da je sve to samo “sjena stvarnosti koja je imala doći, a stvarnost je Krist” (Kološanima 2,17). Ti obredni dani, poput žrtava, upućivali su na Kristovo djelo (vidi 1. Korinćanima 5,7; 15,23). Za razliku od toga, sedmi dan subota uspostavljen je u Edenu, prije grijeha i mnogo prije nego što je usvojeno obredno prinošenje žrtava u Svetišću. Dakle, subota nije sjena koja je trebala biti ukinuta nakon križa.

Premda sedmi dan subota ovdje nije sporno pitanje, kako biste mogli primijeniti Pavlov savjet o neosuđivanju drugih?

LJUDSKE ZAPOVIJEDI

Pročitajte Kološanima 2,20-23. Kako razumijete Pavlove opomene u svjetlu drugih pojedinosti koji se spominju u tom poglavlju?

Kao i u Poslanici Galaćanima, Pavao brigu za očuvanje židovskih obreda ocjenjuje kao pokoravanje "silama svijeta" (Kološanima 2,8.20; usporedi Galaćanima 4,3.9). Drugim riječima, kao i zemaljski hram, to je nešto što pripada Zemlji, ali naše življenje, naše državljanstvo je na Nebu. Ne trebamo se opterećivati obrednim zakonom jer je on samo ukazivao na stvarnost u kojoj sada uživamo u Kristu. Odnosno, bez obzira na to što ih je Bog prvobitno dao, ti obredi su poslužili svojoj svrsi i više nisu potrebni.

Pošto su sve te odredbe ukinute na križu, što je naznačeno božanskom rukom koja je razderala hramski zastor (Matej 27,51; usporedi Daniel 9,27), kršćani (uključujući kršćane iz judaizma) nisu podložni tim odredbama. Pokoravajući se njima, mi bismo se zapravo poistovjetili sa svijetom koji prolazi, nasuprot novom svijetu koji nam je obećan u Kristu. Uostalom, mi radosno iščekujemo "nova nebesa i novu zemlju, gdje prebiva pravednost" (2. Petrova 3,13), a ne samo obnovu ovog starog svijeta.

S obzirom na činjenicu da su farizeji i književnici dodali neke ljudske zakone Mojsijevim propisima (vidi Marko 7,1-13), uvijekvječnije starozavjetnih obreda, koje je Krist ispunio, nije se više moglo smatrati božanskim zahtjevom, već samo ljudski nametnutim dužnostima. Doista, one su počele opterećivati vjeru umjesto da je unapređuju. Tako je lako da na vršenje svih tih obreda počnemo gledati kao na nešto što nas čini ne samo nadmoćnijim u odnosu na one koji ih ne vrše, što je već dovoljno loše, nego nas možda na neki način, makar i neznatno, čini zaslužnim za vlastito spasenje, što je zamka u koju svakako ne želimo upasti.

Kroz čitavu povijest kršćanstva poznavatelji Biblije bili su u kušnji da iznose raznorazne religijske tvrdnje umanjujući ulogu Duha Svetog u vođenju vjernika kada je riječ o značenju određenog teksta. Sam Krist je izvor iz kojeg potječe istina Svetog pisma kakvu su naučavali Pavao i drugi biblijski pisci.

Kako možemo biti sigurni da smo dobro razumjeli činjenicu da je jedini temelj našeg spasenja ono što je Isus učinio za nas, izvan nas i umjesto nas — bez obzira na ono što sada čini u nama?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Kao što su u vrijeme apostola ljudi pokušali predajom i filozofijom uništiti vjeru u Pisma, tako i danas dopadljivim mišljenjima visoke kritike, evolucije, spiritizma, teozofije i panteizma, neprijatelj pravednosti nastoji odvesti duše na zabranjene staze. Za mnoge je Biblija svjetiljka bez ulja jer su svoje misli usmjerili kanalima spekulativnog vjerovanja koje dovodi do pogrešnih zaključaka i zabune. Visoka kritika seciranjem, nagađanjima i rekonstruiranjem biblijskog teksta razara vjeru u Bibliju kao božansku objavu. Ona otima Božjoj riječi snagu da upravlja ljudskim životom, uzdiže ga i nadahnjuje. Spiritizam naučava mnoštvo da vjeruje kako je želja najviši zakon, razuzdanost sloboda, a čovjek odgovoran samo sebi.

Kristov sljedbenik srest će se sa ‘zavodljivim riječima’ na koje je apostol upozorio vjernike u Kolosima. On će se sresti sa spiritističkim tumačenjima Pisma, ali ih ne smije prihvatiti. Svoj glas treba jasno podići u prilog vječnim istinama Svetoga pisma. Držeći pogled usmjeren u Krista, on treba stalno napredovati označenim putem i odbaciti sva mišljenja koja nisu u skladu s Njegovim naukom. Predmet njegovog razmišljanja treba biti Božja istina. Bibliju treba smatrati Božjim glasom koji se obraća izravno njemu. Tako će naći božansku mudrost.” (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 298; u izvorniku 474,475)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Što znači da u Kristu “stanuje stvarno sva punina božanstva” i da je On “glava svakog Poglavarstva i Vlasti” (Kološanima 2,9.10)? Vidi također Ivan 1,1; Hebrejima 1,3; 1. Petrova 3,22.

2. Svi smo vjerojatno čuli da se ulomak u Kološanima 2,14-16 koristi kao argument protiv svetkovanja sedmog dana subote. Koji još problemi, osim onih koje smo iznijeli u pouci za ovaj tjedan, nastaju zbog upotrebe tih redaka da bi se dokazalo da ne moramo više držati četvrtu zapovijed?

3. Kako izlazite na kraj s onima koji tvrde da moramo držati i obredni zakon? Premda bi se možda mogli naći neki duhovni ili teološki blagoslovi u njihovom držanju, koji se problemi javljaju kada se zahtijeva njihovo držanje?

4. U ulomku koji smo naveli, Ellen G. White je pisala da Kristov sljedbenik treba smatrati Bibliju “Božjim glasom koji se obraća izravno njemu”. Zašto se, dakle, moramo marljivo čuvati bilo koga ili bilo čega što bi moglo oslabiti našu vjeru u autoritet i nadahnuće cijelog Svetog pisma, čak i onih dijelova koji bi nas na pojedinim mjestima mogli dovesti u nezgodan položaj?

Život s Kristom

“A povrh svega toga zaodjenite se u ljubav, koja je veza savršene skladnosti!” (Kološanima 3,14)

Biblijski tekstovi: Kološanima 3,1-17; Rimljanima 1,18; Rimljanima 6,1-7; Efežanima 4,22-24; Ponovljeni zakon 7,6-8; 1. Samuelova 16,23.

Obično nam se savjetuje da ne budemo previše nebeski usmjereni, jer u suprotnom nećemo biti ni od kakve koristi na Zemlji. Premda je to točno u određenom smislu, podjednako je važna misao koju Pavao naglašava u Kološanima 3 — ako smo previše usmjereni na zemaljsko, nećemo biti ni od kakve nebeske koristi Gospodinu.

Pavao nam skreće pozornost na mnoga praktična, životna načela koja su nebeskog podrijetla i mogu ih razumjeti samo oni koji su “uskrsnuli s Kristom” (Kološanima 3,1).

Pavlovi savjeti sadrže zdravorazumska načela koja će unaprijediti sve naše odnose, a ne samo one unutar crkve.

Isus je rekao: “Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone, kako biste postali sinovi svoga Oca nebeskog, koji čini da njegovo sunce izlazi nad zlima i dobrima, i da kiša pada pravednima i nepravednima.” (Matej 5,44.45)

Zvuči nemoguće? I jest, ljudski govoreći. Mi moramo umrijeti da bismo mogli živjeti za Boga. Zato moramo biti usmjereni na nebesko ako želimo biti od bilo kakve zemaljske koristi za našega nebeskog Oca.

Ovog ćemo tjedna vidjeti na koje načine život s Kristom donosi promjenu za sadašnjost i za vječnost.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Isusov život, Znaci vremena*, 2023., stranice 686—691.

BAVLJENJE ONIM ŠTO JE NEBESKO

Pročitajte Kološanima 3,1-4. Prema Pavlovom mišljenju, koji je uvjet nužan da bismo imali misli usmjerene na ono što je nebesko? Što to znači?

S planinskog vrha moguće je razgledati prostrani krajolik koji nas okružuje sa svih strana. Planine su još od pamtivijeka često posjećivali oni koji su tragali za bližim iskustvom s Bogom (vidi Psalam 121,1.2). Čak i planine načinjene ljudskom rukom, nazvane zigurati, gradili su pogani sa sličnim ciljem — da se sretnu s bogovima. Zanimljivo je da je grad Ur, iz kojeg je Abraham bio pozvan da izide, imao iznimno veliki zigurat, vidljiv iz velike daljine. Međutim, promjena visine na kojoj se nalazimo, sama po sebi nikad nas neće približiti Nebu u duhovnom smislu. To se ne može postići ljudskim naporima.

Umjesto toga, jedino čudom milosti kojim smo umrli s Kristom i uskrsli s Njim (što je slikovito prikazano krštenjem — Kološanima 2,12.13), moguće je približiti se Nebu. Zapazite da se od početka 3. poglavlja Poslanice Kološanima višeput naglašava ono što je gore, to jest nebesko: “ono što je gore”, “gdje se nalazi Krist”, “što je gore”, “s Kristom u Bogu”, “s njim ... zaodjenuti slavom” (Kološanima 3,1-4).

Doduše, mnogo toga u kršćanskom životu prkosi logičnom objašnjenju. Kako netko može doista “umrijeti” i “uskrsnuti” kada je, po svemu sudeći, još uvijek ista osoba i nije imao takvo iskustvo umiranja i vraćanja u život? Ima mnogo toga što je nelogično prirodnom umu, neizloženom utjecaju Duha Svetoga. Ali za one koji su duhovno prosvijetljeni zato što su primili novo srce koje je Bog obećao, smrt grijehu i uskrsnuće s Kristom autentične su stvarnosti. Kao što kazuju riječi duhovne pjesme: “Pitaš me kako znam da je On živ? Tako što živi u mojem srcu.”

Ali Pavao ipak daje te zapovijedi (Kološanima 3,1-4) zato što postoji stalna potreba da se naš duhovni život obnavlja (vidi 2. Korinćanima 4,16). Mi možemo otpasti i biti izgubljeni! A nikad nismo sigurni i pošteđeni kušnji u ovom životu.

Zato moramo svakodnevno tražiti “ono što je gore” (Kološanima 3,1). Naš vječni život “sakriven je s Kristom u Bogu” (Kološanima 3,3), ali vanjski odraz tog života bit će sve drugo samo ne sakriven.

Gdje su vaše misli — obično gore ili obično dolje? Ako je ovo drugo, kako možete promijeniti njihov smjer?

PREKINITE SA OVOZEMALJSKIM ŽIVOTOM

Danas čujemo mnoge slogane poput ovih: “Zaustavite rat!”; “Zaustavite sječu šuma!”; “Zaustavite nuklearno naoružavanje!” Ali jedan koji vjerojatno nikad nismo čuli glasi: “Prekinite s ovozemaljskim životom!” To se jednostavno ne uklapa u duh našeg svijeta. Ne kažemo da je bilo koji od tih drugih slogana pogrešan niti da je ono za što se oni zalažu pogrešno. Oni su samo vrlo kratkovidni s obzirom na blizinu vječnosti. Mi moramo biti usmjereni na nešto uzvišenije, beskrajno uzvišenije.

Pročitajte Kološanima 3,5.6 (vidi također Rimljanima 6,1-7). Kako možemo iskusiti što znači umrijeti sebi i ovozemaljskom životu, a tražiti ono “što je gore” (Kološanima 3,1)?

.....

Premda smo u duhovnom smislu umrli s Kristom, naši “udovi” — to jest kušnje kojima je izloženo naše tijelo i um — moraju biti usmrćeni. Ali trebamo biti svjesni dviju pojedinosti u vezi s tom zapovijeđu.

Prvo, u Kološanima 3,1 oblik grčke riječi koju Pavao upotrebljava podrazumijeva da smo mi doista uskrsli s Kristom. Drugo, zapovijed u Kološanima 3,5 posljedica je te činjenice (“dakle”). Mi možemo umrijeti onomu što je ovozemaljsko (“bludnosti, nečistoći, požudi, zlim željama i lakomstvu”, između ostalog) samo zato što smo uskrsli s Kristom, tako da imamo Njegov duhovni život i snagu da sve to uklonimo iz svojeg uma i života.

Zanimljivo je da je jedino drugo mjesto na kojem se na grčkom jeziku pojavljuje potpuno isti izraz kao u Kološanima 3,6, “srdžba Božja”, Rimljanima 1,18. Bog je “prepustio” ljude njihovim zlim putovima i zato Njegov gnjev također “dolazi” (vidi Otkrivenje 6,16.17) “na sinove neposluha” (Kološanima 3,6 — Varaždinska Biblija). U Rimljanima 1,18 Pavao se osvrće na “svaku bezbožnost i nepravednost”, izjednačujući svu tu “nečistoću” (koristeći se istom grčkom riječju koju nalazimo u Kološanima 3,5) vrlo konkretno s ljudima koji se prepuštaju “požudama srca njihovih” da “obeščašćuju svoja tijela” (Rimljanima 1,24 — Varaždinska Biblija).

Kako oni obeščašćuju svoja tijela? Najprije tako što ne priznaju Stvoritelja, ali i svojim “sramotnim strastima: žene njihove zamijeniše naravno općenje protunaravnim; jednako muškarci, ostavivši prirodno općenje sa ženom, usplamtješe pohotom jedan za drugim, vršeći — muškarci s muškarcima — sramotne stvari” (Rimljanima 1,26.27).

Kako mi slijedimo riječi: “Usmrtite, dakle, ono što je u vašem tijelu zemaljsko.” (Kološanima 3,5)?

OBNOVLJENI U SPOZNAJI

Pročitajte Kološanima 3,6-11. Kako Pavao nastavlja taj tijekom misli?

Početne riječi retka u Kološanima 3,8 označavaju dramatičnu i odlučnu promjenu iz smrti u život: "ali sada". Riječ "sada" na grčkom je naglašena. Sada, to jest zato što ste uskrsnuli s Kristom i tražite ono što je gore, u vašem sadašnjem životu treba se vidjeti upadljiv kontrast u odnosu na vaš prethodni život. Pošto ste usmrtili "ono što je u vašem tijelu zemaljsko" (Kološanima 3,5), "sada odbacite od sebe sve ovo: srdžbu, naglost, zloću; izbacite iz usta svojih psovku i sramotne riječi" (Kološanima 3,8).

I gnjev i ljutnja opisuju Božji pravedni odgovor na grijeh (čega smo se dotakli jučer), što se odnosi i na Isusa (Marko 3,5; Otkrivenje 6,16). Nasuprot tomu, svatko od nas pozvan je da bude "brz na slušanje a spor na govor, spor na srdžbu, jer čovječja srdžba ne čini što je pred Bogom pravedno" (Jakov 1,19.20). Zloba želi nesreću drugima. Namjera je klevete da ocrni. Pavao također osuđuje jezik koji je uvredljiv i nepristojan. I konačno, laganje je zabranjeno (usporedi Levitski zakonik 19,11.18) budući da ste "svukli" "staroga čovjeka s njegovim djelima" (Kološanima 3,9).

Šta Pavao misli pod "starim čovjekom" nasuprot "novomu"? Vidi Rimljanima 6,6; Efežanima 4,22-24.

Glagoli koje Pavao upotrebljava za tu promjenu iz starog u novo ukazuju na odjeću, kao kad bi netko skinuo staru, prljavu odjeću i obukao novu i bijelu (usporedi Zaharija 3,4). Slična razlika između starog i novog napravljena je i u pogledu starog i novog Saveza, pri čemu je stari označen kao izvanjsko slovo Zakona, a novi kao Zakon upisan Duhom u srcu (2. Korinćanima 3,4-18).

Te metafore opisuju obraćenje i njegove posljedice, što Pavao naziva "novim stvorom" odnosno "novim stvorenjem" (2. Korinćanima 5,17). Mi smo obnovljeni "za stanje prave spoznaje prema slici svoga Stvoritelja" (Kološanima 3,10), koji je slika nevidljivog Boga (Kološanima 1,15). Stjecanje znanja o Kristu u Njegovoj Riječi preobražava nas "u tu istu sliku, uvijek sve slavniju" (2. Korinćanima 3,18). To nas uzdiže iznad svih etničkih, geografskih i društvenih granica (Kološanima 3,11) jer smo građani uzvišenijeg kraljevstva.

KARAKTER NOVOG ŽIVOTA

Pošto je opisao loše navike i negativne osobine koje se odbacuju i odlažu kada dodemo Kristu, Pavao prelazi na pozitivne — kao da se kreće iz mraka prema svjetlu.

Pročitajte Kološanima 3,12-14. Kako su opisani vjernici i kako je to, po vašem mišljenju, povezano s osobinama u koje se oni trebaju "obučiti"?

.....

Poput Izraela kojeg je Bog pozvao da bude Njegov poseban narod i odražava Njegov karakter, oni koji vjeruju u Isusa "izbranici su Božji" (Kološanima 3,12). Međutim, ne žive svi u skladu s tim zvanjem. Kao što je Isus rekao: "Jer premda su mnogi zvani, ipak ih je malo izbranih." (Matej 22,14; usporedi Matej 24,22.24.31) Pavlovo upućivanje na izabrane ima slično značenje (Rimljanima 8,33; 2. Timoteju 2,10). Također, poput Izraela, vjernici su "izabrani" od Boga i "posvećeni" (Ponovljeni zakon 7,6-8). Ta prednost nosi sa sobom važnu odgovornost: "da razglasite slavna djela onoga koji vas pozva iz tame u svoje divno svjetlo" (1. Petrova 2,9). A to činimo načinom na koji sada živimo.

Osam osobina koje Pavao nabraja čine popriličnu listu! On tu navodi "milosrdnu srdačnost, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost! Podnosite jedan drugoga i dobrotivo opraštajte međusobno" i "povrh svega toga ... ljubav" (Kološanima 3,12-14). Te osobine mogu poteći samo iz srca sjedinjenog s Kristom jer one opisuju Njegov karakter i način na koji On postupa s nama. Mi trebamo opraštati drugima "kao što je Gospodin vama ... oprostio" (Kološanima 3,13). Ljubav je "veza savršene skladnosti" (Kološanima 3,14) jer nas Božja ljubav prema nama vezuje za Njega i osposobljava da ljubimo druge (1. Ivanova 4,11.12).

Te osobine utječu na naše odnose na dva načina. Prvo, pokazivanje ljubavi, milosrđa i dobrote i opraštanje drugima blagoslov su za nas kao i za druge. Ljubiti i blagoslivljati druge nešto je što nas ispunjava. Ljudi nam obično uzvraćaju istom mjerom i mi primamo Božju milost i oprost (Matej 5,7; 6,14). Drugo, što je još važnije, na taj se način Bog proslavlja, što može ohrabriti druge da povjeruju u Isusa i da Ga slijede jer se tako otkriva sila božanskog milosrđa. "Nijedan utjecaj na svijetu ne može obuzeti ljudsku dušu takvom snagom kao utjecaj nesebičnog života. Kršćanin koji voli i koji je blag i ljubazan najjači je dokaz u prilog Evandelju." (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 297; u izvorniku 470)

Kako vi predstavljate Isusa načinom na koji se odnosite prema drugima, a posebno prema onima koji su možda neljubazni prema vama?

ŽIVJETI NOVIM ŽIVOTOM

Pavlovo zanimanje za mir i sklad u crkvi jasno se ogleda u posljednjim redcima 3. poglavlja Poslanice Kološanima. Već smo detaljnije razmotrili Božji mir (vidi Pouku 7). Za razliku od *pax Romana*, *pax Christi*, mir Kristov, nije mir nametnut izvana, već mir koji nama treba "vladati" iznutra. Do toga može doći samo ako Krist preuzme nadzor.

Pročitajte Kološanima 3,16.17. Što konkretno osposobljava Krista da zavlada u nama i kakvu ulogu glazba ima u svemu tome?

Jezik koji se tu koristi vrlo je slikovit. On oslikava kako se Kristova Riječ nastanjuje u nama. To se događa kada pozorno čitamo Bibliju da bismo poslušali Božju mudrost i učili iz nje. Premda je grčki tekst tu donekle dvosmislen, očito je da glazba ima važnu ulogu u tome kako "poučavamo i opominjemo jedan drugoga" (Kološanima 3,16).

Ali ne bilo koja glazba. Pavao se koristi jedinstvenim načinom izražavanja i ovdje i u Efežanima 5,19: "... psalmima, hvalospjevima i nadahnutim pjesmama". Premda ne možemo biti sigurni, tu se izgleda pravi razlika između postojeće starozavjetne zbirke psalama i sve veće novozavjetne zbirke hvalospjeva. Riječi "nadahnite pjesme" mogu biti nešto uopćeniji izraz za bilo koju pjesmu povezanu s duhovnim životom ili životom crkve. Riječi tih pjesama sredstvo su poučavanja istine i davanja uputa o življenju novim životom kršćanina. Mnoge prekrasne pjesme iz proteklih nekoliko stoljeća imaju snažne, nadahnjujuće poruke nade i ohrabrenja, toliko potrebne u ovom svijetu koji sve nas tako lako može povući prema dolje.

Utjecaj glazbe je moćan. Davidovo sviranje harfe imalo je umirujuć utjecaj na kralja Šaula (1. Samuelova 16,23). Međutim, kada je David postao njegov suparnik, u Šaulu se probudio gnjev i ozlojeđenost (1. Samuelova 18,10.11). Klinički je dokazano da umirujuća klasična glazba smanjuje uznemirenost, poboljšava rad mozga, pospješuje opuštanje, pomaže kod bolova i povećava socijalizaciju.

Tko se od nas nije i sam uvjerio u snažan utjecaj koji glazba, u dobrom ili u lošem smislu, može imati na naše misli i osjećaje? Prava glazba može nas duhovno uzdići.

Što god činite, kaže Pavao, "sve činite u imenu Gospodina Isusa" (Kološanima 3,17 — Varaždinska Biblija). Možete li vi reći da tako činite? Ako ne, kako se možete promijeniti? Što morate prestati činiti ako to ne činite u Gospodnje ime?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Kad Božji Duh upravlja umom i srcem, obraćena duša počinje pjevati novu pjesmu jer razumije da se u njezinom slučaju ostvarilo Božje obećanje, da joj je prijestup oprosteno, grijeh pokriven. Ona se pokajala zbog prijestupa božanskog Zakona i pokazuje vjernost Kristu koji je umro za čovjekovo opravdanje. ‘Opravdani vjerom u miru smo s Bogom po našem Gospodinu Isusu Kristu.’ (Rimljanima 5,1)

Ali kad to doživi, kršćanin ne sklapa ruke zadovoljan onim što je za njega učinjeno. Onaj tko je odlučio ući u duhovno kraljevstvo, ustanovit će da su se na njega okomile sve snage i požude neobraćene naravi, poticane silama kraljevstva tame. Svakog dana mora iznova obnoviti svoje posvećenje, svakog se dana boriti sa zlom. Stare će navike, naslijeđene sklonosti prema zlu, ponovno nastojati zagospodariti, i zato ih se mora stalno čuvati nastojeći da pobijedi u Kristovoj snazi. ...

Snaga za uzvišeniji, čišći i plemenitiji život naša je velika potreba. Previše je naših misli posvećeno svijetu, a premalo nebeskom kraljevstvu.

U nastojanju da postigne ideal koji mu je Bog postavio, kršćanin nema razloga za očajavanje. Zahvaljujući Kristovoj milosti i snazi, svima je obećano moralno i duhovno savršenstvo. Isus je izvor snage, izvor života. ... On za nas pokreće svemoćna nebeska oruđa. Na svakom koraku dotičemo Njegovu živu snagu.” (Ellen G. White, *Djela apostolska*, str. 299,300; u izvorniku 476-478)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Kakvo je vaše iskustvo s obećanjem da ste “opravdani vjerom”? Kako je to predivno obećanje promijenilo vaš život? Kako je ono povezano s idejom da ste i vi “uskrsnuli s Kristom”?

2. Što za vas znači misliti o onome što je nebesko? Je li to važnije od bavljenja zemaljskim dobrima? Kako naći ravnotežu?

3. Razmislite kakav utjecaj vaš život ima na druge. Premda smo skloni o tome misliti u kontekstu utjecaja nas kao pojedinaca, što je s našim utjecajem kao crkve? Kako vaša mjesna crkva utječe na vašu društvenu zajednicu?

4. Pročitajte Kološanima 3,11. Šta nam ovaj redak govori o jedinstvu koje bismo trebali imati u Kristu?

Život s drugima

“Neka vam riječ bude ljubazna, solju začinjena, da znadnete odgovoriti svakome kako treba!” (Kološanima 4,6)

Biblijski tekstovi: Kološanima 3,18-4,6; Efežanima 5,22-25.33; Izreke 22,6.15; 1. Petrova 2,16; 1. Solunjanima 5,17.

Kada ljudi žive i rade u neposrednoj blizini, susreću se s različitim izazovima. Razlike u mišljenjima mogu izazvati napetosti i može doći do svađe. Što je odnos bliži, to je važnije da se svi u tom odnosu dobro slažu.

Najbliži odnosi su, naravno, među članovima obitelji. Dom se ponekad naziva “obiteljskim poduzećem”. To je zanimljiv opis funkcioniranja doma. Postoje neporecive sličnosti između vođenja poslova i vođenja kućanstva. Treba postojati opće slaganje u vezi s vrijednostima, ciljevima i zadacima. Svatko se treba slagati sa svakim drugim i dobro obavljati svoj dio posla kako bi se sve odvijalo glatko. Ista načela vrijede i za crkvu, koja je u biti velika obitelj.

U odlomku koji proučavamo ovoga tjedna Pavao iznosi neka presudno važna načela o tome kako jedna kršćanska obitelj funkcionira na najbolji način. Budući da bi kršćanskim domom trebalo upravljati prema biblijskim načelima, on nužno funkcionira donekle drugačije od tipičnog rimskog kućanstva. Pavao navodi i druga vrijedna načela koja su korisna za različite društvene odnose u domu kao i izvan njega.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White, *Djela apostolska*, Znaci vremena, 2011., stranice 7—11.

MUŽEVI I ŽENE

Novi zavjet sadrži veći broj uputa za kršćanske domove (vidi Efežanima 5,21-6,9; Kološanima 3,18-4,1; Titu 2,1-10; 1. Petrova 2,18—3,7). Značajno je da ti “kućni kodeksi”, kako se nazivaju, nisu u potpunosti hijerarhijski uređeni, već uključuju čimbenike koji odnose čine ravnopravnijim i uzajamno izgrađujućim.

Pročitajte Kološanima 3,18.19. Kakvu ravnotežu tu vidite? Koje dodatne savjete Pavao iznosi u Efežanima 5,22-25.33?

Neki muškarci citiraju tekst: “Žene, pokoravajte se svojim muževima!” (Kološanima 3,18), i tu se zaustavljaju. Međutim, obratite pozornost na važnu napomenu koju Pavao dodaje: “Kako dolikuje u Gospodinu!” Novi zavjet nigdje ne naučava da se žene trebaju pokoravati svim muškarcima, da supruge trebaju biti podređene i podčinjene, niti da se slijepo pokoravaju svakom hiru ili prohtjevu svojeg muža. Pavao naglašava da žena duguje odanost najprije Gospodinu, pa tek onda svojem mužu. Individualnost žene ne smije se utopiti u muževoj, niti on može postupati kao da je njezina savjest.

Kristova ljubav prema Crkvi, koja se ogleda u tome što je predao sebe za nju, pokazuje kako bi muževi trebali voljeti svoje žene (Efežanima 5,25). Oni trebaju biti vjerni bez obzira na cijenu. Trebaju donositi odluke koje su za najveće dobro žene, premda bi ti interesi trebali biti usklađeni. Takva ljubav olakšava ženi da posluša Božju zapovijed i poštuje svojeg muža (Efežanima 5,33).

Zdrav kršćanski brak odlikuje se uzajamnošću — međusobnim savjetovanjem, zajedničkim promišljanjem i donošenjem odluka. Ponekad, kada se odlučuje o nečemu što ima ozbiljne posljedice za cijelu obitelj, mogu se i djeca uključiti u razgovor, ali roditelji se nikad ne bi trebali svadati pred njima. Ako se muž i žena ni nakon toga ne mogu složiti, biblijski put mira predviđa da žena pristane na mužev sud, pod uvjetom da ne krši Božju riječ. Iz istog razloga, većina, ako ne i svi muževi, mogu se sjetiti trenutaka kada su bili sretni što su poslušali svoju ženu i prihvatili njezin savjet. Što više muž i žena surađuju kao par, to će sretniji biti njihov brak.

Kako možemo izbjeći ono što se, nažalost, činilo tijekom cijele povijesti, da dobra načela koja su izložena u tim redcima ne pretvorimo u nešto vrlo loše?

RODITELJI I DJECA

Djeca imaju vrlo bitnu ulogu kao dio obiteljskog poduzeća. Ona trebaju znati da su voljena i cijenjena kao članovi obitelji i građani nebeskog kraljevstva. Od ključne je važnosti obiteljsko bogoslužje, jednostavno ali redovno, ujutro i uvečer. Već u ranom uzrastu djeca mogu početi pomagati u čišćenju i drugim kućanskim poslovima. Što je najvažnije, ona trebaju poslušati Pavlovu zapovijed: "Djeco! Pokoravajte se u svemu svojim roditeljima, jer je to ugodno Gospodinu!" (Kološanima 3,20)

Pročitajte sljedeće tekstove. Koja su načela za odgajanje djece ovdje navedena?

1. Izreke 22,6.15 .....

.....

2. Matej 19,14 .....

.....

3. Ponovljeni zakon 6,6.7 .....

.....

4. Izreke 1,8.9 .....

.....

Pravilno odgojena za Gospodina poukom i primjerom, djeca će biti blagoslov za obitelj, crkvu i društvo. A Pavlov savjet roditeljima, kao i u slučaju muževa i žena, uravnotežen je i podrazumijeva uzajamno uvažavanje: "Očevi, ne ogorčujte svoje djece, da ne postanu malodušna!" (Kološanima 3,21) Način na koji se roditelji, a posebno očevi, odnose prema djeci i na koji ih odgajaju, ima dubok utjecaj na njihov duhovni napredak. Istraživanja također pokazuju da kada oba roditelja idu u crkvu, veći postotak djece ostaje u crkvi nego kada to čini samo jedan roditelj. Što je još neočekivanje, dosljedno odlazanje u crkvu oca, čak i više nego majke, dovodi do toga da veći broj djece ostane u crkvi i kada odrastu. Dakle, uloga oca u duhovnom sazrijevanju njegove djece ne može se dovoljno naglasiti. Vrlo je bitno da očevi ozbiljno shvate tu svoju ulogu.

Međutim, nisu svi očevi (blago rečeno) dobar primjer svojoj djeci. Kako nam znanje o Bogu kao našem Ocu može pomoći u iscjeljenju tamo gdje je potrebno, pogotovo ako su nam ovozemaljski očevi nanijeli veliku štetu?

ODNOSI NA POSLU

Pročitajte Kološanima 3,22-25; 4,1. Koje su upute upućene robovima? Koja načela tu nalazimo za poslovne odnose općenito?

.....

.....

Događa se da ljudi danas spominju ropstvo kao način da neke biblijske savjete potisnu u prošlost, ako ne i da potpuno omalovaže Sveto pismo. Međutim, takav stav vrlo malo ili čak nimalo ne uzima u obzir povijesni kontekst starozavjetnog Izraela i novozavjetne Crkve. Ljudi su stvoreni na Božju sliku i poput svih Božjih razumnih bića, stvoreni su za slobodu. Mojsijevi zakoni zabranjivali su da Izraelci trajno ostanu robovi (Ponovljeni zakon 15,12) i propisivali su maksimalno šest godina služenja za otplatu financijskog duga (Izlazak 21,2-6; Levitski zakonik 25,39-43). Ropstvo u Bibliji, koliko god odbojno prema našim današnjim shvaćanjima, nije bilo ni nalik na gnjusne oblike ropstva kakvi su se vidjeli u zapadnom svijetu, što je bila prava strahota i užasan zločin protiv čovječnosti. U novozavjetna vremena Crkva je morala djelovati u okviru rimskog prava koje je predviđalo posjedovanje robova. "Ali za razliku od suvremenih oblika ropstva, rimski zakon je robovima dopuštao značajna prava i mogućnosti, a pokušaji da se ta praksa ukine mogli su ugroziti napredovanje Evanđelja." (Clinton Wahlen, "Culture, Hermeneutics, and Scripture: Discerning What Is Universal", Frank M. Hasel, ur., *Biblical Hermeneutics: An Adventist Approach*, Silver Spring,: Biblical Research Institute/Review and Herald Academic, 2020., str. 166)

Zapravo, unutar Crkve, za razliku od Rimskog Carstva, prva obveza roba bila je prema Gospodinu. A njihovi gospodari pozivani su da prema njima postupaju pošteno "znajući da i vi imate nebeskog Gospodara" (Kološanima 4,1). Štoviše, Pavao je poručio Filemonu da se prema Onezimu ne ophodi više kao prema robu, već kao prema bratu (Filemonu 16). Vjernici se i u Starom i u Novom zavjetu nazivaju Božjim robovima ili slugama (vidi, primjerice, Psalam 34,22; Luka 17,10; 1. Petrova 2,16).

Čak i ako nam se ne dopadaju kulturne prilike u kojima je neki biblijski tekst nastao, ipak moramo prihvatiti autoritet samog teksta. U protivnom postavljamo sebe i svoju kulturu iznad Svetog pisma. Bolje je razmotriti sve što Biblija kaže o određenom predmetu prije nego što dodemo do zaključka što ona doista govori o tome.

Razmislite kako biste ovaj odlomak mogli primijeniti na vaše odnose na poslu. Kako bi vam načela koja se tu iznose mogla biti od koristi kao poslodavcu ili zaposleniku?

UPUĆIVANJE MOLITAVA JEDNIH ZA DRUGE

Pročitajte Kološanima 4,2-4. Koja načela u vezi s molitvom nalazite u tim redcima? Koje molitvene zahtjeve Pavao iznosi?

.....

.....

Neke od najvažnijih riječi koje možemo uputiti nekomu tko se bori s problemima različitih vrsta, bilo obiteljskim, zdravstvenim, novčanim ili nekim drugim glase: "Molim se za tebe." To je nebesko izabrano sredstvo povezivanja i uzajamnog djelovanja. "Dio je Božjeg plana da nam kao odgovor na molitvu vjere dade ono što nam ne bi dao da Ga nismo molili." (Ellen G. White, *Veliki sukob*, str. 415; u izvorniku 525)

Obratite pozornost na Pavlove dojmrljive opise molitve: "U molitvi ustrajte; u njoj bdijte sa zahvaljivanjem", što pokazuje da je to molitva vjere (Kološanima 4,2). On nas poziva da se molimo "bez prestanka" (1. Solunjanima 5,17) i u "svakoj prigodi" (Efežanima 6,18). Što je najnevjerojatnije, čak ako mi "ne znamo što da molimo kako treba, ali sam Duh posreduje za nas neizrecivim uzdisajima" (Rimljanima 8,26).

Pročitajte ponovno Kološanima 4,3. Koja bi vam "vrata riječi" (Šarić) Bog mogao otvoriti da biste naviještali svoju vjeru?

.....

.....

Značajno je da se Pavao i sam molio za prave riječi koje bi trebao iznositi. Kad čitamo njegove poslanice ili govore u Djelima apostolskim, mi zamišljamo da je on uvijek bio rječit, da nikad nije dvojio što bi trebao reći. Ali ovdje on traži da se vjernici mole za njega kako bi mogao objaviti poruku "kako treba da je objavim" (Kološanima 4,4). On se također koristi vrlo važnom grčkom riječju *dei* u posljednjem dijelu retka, koja bi se mogla prevesti "kako moram govoriti", što upućuje na božansku nužnost djela objavljivanja Evanđelja. On je prepoznao koliko je važno da se ta poruka iznese ljudima na najvišim položajima rimske vlasti, uključujući carevo kućanstvo.

"Nije uvijek nužno saviti svoja koljena da bismo se molili Bogu. Razvijte običaj da razgovarate sa Spasiteljem kad ste sami, kad hodate i onda kad ste zauzeti svojim svakodnevnim poslom. Neka se vaše srce uvijek diže u tihoj molitvi za pomoć, za svjetlost, za snagu, za mudrost. Neka svaki vaš dah bude molitva." (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 328; u izvorniku 510,511)

HODANJE U MUDROSTI

Koja je najvažnija istina koju mi kao kršćani možemo spoznati? Naravno, da je Isus umro za naše grijehе kako bismo vjerom u Njega imali vječni život. To je istina do koje sami nikad ne bismo došli. Ta nam je istina morala biti rečena ili otkrivena. I otkrivena nam je u Božjoj riječi. Ima mnogo istine, znanja i mudrosti koje nikad ne bismo spoznali da nam ih Bog nije otkrio u svojoj Riječi. Ali to znanje i mudrost nisu nam dani samo kao spoznaja, kao nešto o čemu treba biti obaviješten. Mi zapravo trebamo u svojem životu pokazivati tu istinu, to znanje i tu mudrost.

Pročitajte Kološanima 4,5.6. U kojim se situacijama, kako nam Pavao naznačuje, trebamo posebno “mudro vladati” (Varaždinska Biblija)? Zašto?

Nažalost, mi kršćani ponekad smo sve samo ne kršćani! A kao što Pavao ukazuje citirajući Izaiju 52,5, Izrael je također bio kamen spoticanja za nevjernike: “Zaista se — kako stoji pisano — ime Božje vašom krivnjom grdi među poganima.” (Rimljanima 2,24) Vrlo je bitan način na koji se ponašamo prema drugima, posebno prema onima koji nisu naše vjere (vidi Titu 2,5; 2. Petrova 2,2). Kršćanski dom, okupljanje mladih na molitvu, jednostavna djela ljubaznosti i smiren, strpljiv duh mnogo govore onima koji nas promatraju da bi se uvjerali je li naše ispovijedanje vjere iskreno ili ne.

U Kološanima 4,6 Pavao se usredotočuje posebno na riječi koje izgovaramo: “Riječ vaša neka je svagda s milošću.” (Varaždinska Biblija) Više od puke ljubaznosti ili učtivosti, riječi koje izgovaramo trebaju biti potaknute i prožete Božjom milošću pod utjecajem Duha Svetoga.

“Riječ solju začinjena.” Nasuprot svjetovnoj definiciji “začinjenog” govora, naše riječi trebaju biti prikladne i dopadljive onima kojima se obraćamo.

“Da znadnete odgovoriti svakome kako treba.” Jedino nam Duh Sveti može dati prave riječi u pravo vrijeme s pravim ciljem i pripremiti umove slušatelja za poruku koju “moramo” objavljivati (i ovdje je upotrijebljena riječ *dei* — vidi jučerašnje tumačenje retka u Kološanima 4,4).

Razmislite o svojim riječima, svojim postupcima i o tome kako “se vladate prema onima koji su vani”. Koju poruku time šaljete o svojoj vjeri i o tome što znači biti kršćanin?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Svaki član obitelji treba shvatiti da je osobno odgovoran za svoj dio posla; time će doprinijeti udobnosti, redu i redovitosti u obitelji. Nije dobro da jedan radi protiv drugoga. Svi se trebaju ujediniti u dobrom poslu da hrabre jedan drugoga; trebaju pokazati blagost, popustljivost i strpljivost; trebaju govoriti smireno izbjegavajući pomutnju i svatko treba učiniti sve što može da majci olakša terete. ...

Svaki član obitelji treba biti svjestan svojeg dijela posla koji treba obaviti zajedno s drugima. Svi, od šestogodišnjeg djeteta pa naviše, trebaju znati što se od njih očekuje u nošenju njihovog dijela životnih tereta.” (Ellen G. White, *Temelji srtnog doma*, str. 147; u izvorniku 179, 180)

“Ako želimo hoditi u svjetlu, moramo pozvati Krista u svoje srce i domove. Dom treba biti sve ono što ova riječ podrazumijeva. To treba biti malo Nebo na Zemlji, mjesto gdje se njeguje ljubav umjesto da se namjerno potiskuje. Naša sreća ovisi o ovakvom njegovanju ljubavi, suosjećanju i pravoj učtivosti u međusobnom ponašanju. ... Trebamo za boraviti na sebe i uvijek tražiti prilike, čak i male, da pokažemo zahvalnost za usluge koje su nam drugi učinili, i da druge ohrabrimo i olakšamo im jade i terete te ih od njih oslobodimo postupcima nježne ljubaznosti i malim djelima ljubavi. Ovakve promišljene usluge koje se, pokrenute u našim obiteljima, šire izvan ovog kruga, daju životu zadovoljstvo i sreću, a zanemarivanje takvih sitnica donose mu gorčinu i tugu.” (Ellen G. White, *Svjedočanstva za Crkvu*, sv. 3, str. 476; u izvorniku 539,540)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Ako ste u braku, koja su vam načela pomogla u vašoj vezi? Koji savjet imate za neudane i neoženjene o tome kako bi se trebali pripremiti za izazove koje brak uvijek donosi?

2. Mnogi dobri, brižni roditelji, koji su podigli svoju djecu u toplim kršćanskim domovima, često dožive da njihova djeca, kada odrastu, odbace vjeru. Koji im savjet i utjehu možete pružiti? Što je možda bolje da uopće ne govorite?

3. Razgovarajte detaljnije o savjetu da “mudro živite”. Suprotno tomu, što znači živjeti “ludo”? Što ste naučili iz različitih zgoda ili nezgoda hodajući jednom ili drugom stazom?

Stajati u svemu što je po Božjoj volji

“U svakoj prilici zahvaljujte, jer je to za vas volja Božja u Kristu Isusu!” (1. Solunjanima 5,18)

Biblijski tekstovi: Kološanima 4,7-18; Efežanima 6,21; Djela 15,36-40; 2. Timoteju 4,10.11; 2. Petrova 3,10-14; Izaija 60,1-3.

Ovaj završni dio Poslanice Kološanima otkriva širu mrežu Pavlovih suradnika. Biblijska knjiga Djela apostolska prikazuje ga najprije kako se udružuje s Barnabom, pa sa Silom, a tek onda nam daje pregled njegova tri misionarska putovanja.

Ovog ćemo se tjedna osvrnuti na Pavlovu misijsku strategiju koja je podrazumijevala vrlo učinkovitu upotrebu vremena i sredstava u dosezanju glavnih središta Rimskog Carstva, ali i poduku sposobnih laika kako bi obradili gradove i manja mjesta koja Pavao nije mogao posjetiti, kao što su Kolosi, Laodiceja i Hijeropol.

Osobnim posjetima tijekom svojih putovanja i preko poslanica, posebno dok je bio u zatvoru, Pavao je neprestano povezivao ljude i crkve. Shvatio je da uspjeh evanđeoske misije ovisi o zajedničkom radu svih — kršćana iz judaizma i poganstva, muškaraca i žena — takvih ljudi kao što su Tihik, Aristarh, Just, Epafra, Luka i Nimfa. Zanimljivo je da saznamo i za poslanicu napisanu Laodiceji, koja nije sačuvana. Pavao je dosta toga “upakirao” u te posljednje retke, uključujući čak i osobni poziv čovjeku po imenu Arhip. Činio je sve kako bi osnažio crkve dok je još mogao.

OIKOS: Ovog tjedna čitamo iz knjige Ellen G. White,
Djela apostolska, Znaci vremena, 2011., stranice 12—16.

POUKE O EVANĐEOSKOM RADU

Od Pavla saznajemo mnogo toga o širenju Evanđelja. On je prema nekim procjenama proputovao više od 21.500 kilometara. To je zapanjujuće kada uzmemo u obzir da je veći dio tog puta prevalio pješice, a dio vremena bio je u zatvoru. Pavao je proveo značajno vrijeme u trgovačkim središtima kao što su Korint i Efez, iz kojih se poruka mogla širiti prema gradovima u unutrašnjosti. Vraćao se u crkve koje je osnovao kako bi ojačao i ohrabrio nove vjernike u njima. Kada ih nije mogao osobno posjetiti, slao je poslanice. Tako su vjernici znali da ih se on sjeća i da mu je stalo do njih.

Pročitajte Kološanima 4,7-9; usporedite Efežanima 6,21. Kako je opisan Tihik i koje razloge Pavao navodi zato što je njega i Onezima poslao u Kolose?

Neke poruke je najbolje priopćiti usmeno, a ne pisanim putem. Bilo bi zanimljivo znati koje su novosti njih dvojica prenijela Kološanima. Sudeći prema Pavlovoj želji da ih te vijesti "utješe" (Kološanima 4,7-9), one su vjerojatno uključivale detalje o Pavlovim okolnostima u zatvoru. U svakom slučaju, takva komunikacija je također bila važna i kao sredstvo očuvanja osobnih veza koje drže vjernike na okupu.

Tihik, čije ime znači "sretan", bio je očito pouzdani izaslanik. Opisan kao "ljubljeni brat" i "vjerni sluga i drug", bio je jedan od dvojice ljudi iz Azije koje je Pavao odabrao (Djela 20,4) da mu se pridruže na putovanju, kada su nosili prikupljena sredstva za pomoć osiromašenim vjernicima u Jeruzalemu. Bio je s Pavlom i tijekom njegovog drugog zatočeništva u Rimu, odakle je poslan u Efez da podupre tamošnje djelo (2. Timoteju 4,12). Pavao je razmišljao i o tome da ga pošalje Titu na Kretu (Titu 3,12). Na putovanju u Kolose pratio ga je Onezim koji se pod Pavlovim utjecajem obratio u Rimu (vidi Pouku 1), i koji je ovdje opisan kao "vjeran i ljubazan". Pavao je po svemu sudeći i sam želio saznati nešto o prilikama vjernika u Kolosima. Ne bi bilo teško poslati mu vijesti preko nekoga, ako ne i samog Tihika. Bio je to još jedan način na koji je Pavao prenosio svoju ljubav i brigu za tamošnje vjernike, iako sam nikad nije posjetio tu crkvu. Bio je to i način da ih osnaži u vjeri kako bi i oni mogli propovijedati drugima.

Kako te pojedinosti u Pavlovim poslanicama pokazuju ne samo njegovu ljudsku stranu, već u manjem opsegu potvrđuju valjanost njegove službe?

POVEZANOST UNUTAR CRKVE

U današnjem svijetu koji je povezan putem interneta, društvenih medija i bezbrojnih uređaja, teško je zamisliti izazov s kojim se Pavao suočio pomažući crkvama da se osjete kao dio nečeg većeg od njihovih mjesnih crkava.

Pročitajte Kološanima 4,10.11. Osim slanja i primanja vijesti preko izaslanika (Kološanima 4,7-9), na koje je još načine Pavao ohrabrivao vjernike? U svjetlu nekih problema kojima se on bavi u ovoj poslanici, koja se poruka mogla prenijeti preko tih pozdrava?

.....

.....

Tim pozdravima Pavao gradi i njeguje povezanost među vjernicima. Tu saznajemo da je Marko bio Barnabin rođak. Pavao time utire put za Markov mogući posjet Kolosima. Aristarh je opisan doslovno kao "ratni zarobljenik" zajedno s Pavlom, što znači da je bio zajedno s njim u zatvoru. Oni su bili vojnici pod "oružjem Božjim" (Efežanima 6,10.11) boreći se da Sotonine zarobljenike oslobode za službu u Božjem kraljevstvu (vidi 2. Timoteju 2,1-4). Just (hebrejsko i rimsko ime koje na grčkom zvuči vrlo slično, kao Savao i Pavao) također im je preporučen kao pouzdani suradnik u djelu propovijedanja Evandjelja.

Spominjući Aristarha, Marka i Justa, Pavao ističe da su oni židovski vjernici ("iz obrezanja"). Zatim spominje trojicu obraćenih pogana: Epafro, Luku i Demu (Kološanima 4,12-14). Značajno je što su svi oni, usprkos nekim napetostima u crkvi između Židova i obraćenih pogana, zajedno i uspješno radili, jedinstveno i skladno. Međutim, kad kaže da su to "jedini" njegovi pomagači, Pavao kao da izražava izvjesno razočaranje što više židovskih kršćana nije stalo uz njega u njegovim patnjama. Pa ipak, značajno je što se Ivan Marko, koji je prije više godina napustio Pavla i Barnabu tijekom njihovog prvog misionarskog putovanja (Djela 13,13), u ovom trenutku pokazao ne samo kao vjeran, već i kao "utjeha" za Pavla (Djela 15,36-40).

Prijetnje jedinstvu nisu ništa novo. Posljednjih godina Adventistička crkva, šireći se po cijelom svijetu, doživjela je duboke promjene i razne sile neprestano su i žestoko nasrtale na njezino jedinstvo. Taj pritisak na jedinstvo može se osjetiti na svakoj crkvenoj razini.

Kako vi u svojoj mjesnoj crkvi možete raditi na smanjenju svega onoga što prijeti jedinstvu? Koji su to pritisci na mjesnoj razini i što u tom pogledu možete poduzeti?

STAJATI U SVEMU ŠTO JE PO BOŽJOJ VOLJI

Više knjiga napisano je o životu sa svrhom i o crkvi koja ima svrhu. Premda biti "vođen svrhom" možda nije baš sasvim ispravno, jasna usredotočenost na cilj od presudne je važnosti za ostvarenje bilo kojeg smislenog pothvata. Život i služba apostola Pavla, kao i njegovih suradnika i ostalih apostola, primjer takve usredotočenosti (vidi Filipljanim 3,13.14). Ishodi govore sami za sebe — Evanđelje se brzo pronijelo cijelim Rimskim Carstvom i šire (Kološanima 1,23). Isti cilj potreban je i danas.

Pročitajte Kološanima 4,12.13. Koji je cilj tu opisan i kako se on treba ostvariti?

.....

.....

Kao što smo spomenuli u prethodnoj pouci, vjerojatno se preko Epafre Evanđelje proširilo do Kolosa i obližnjih gradova, Laodiceje i Hijeropola (vidi Pouku 1). Njegovi pozdravi i molitve za te crkve bili su nesumnjivo veliko ohrabrenje za tamošnje vjernike. Epafrine molitve imale su jasnu namjeru — da se Kološani "održe savršeni i ispunjeni u svoj volji Božjoj" (Kološanima 4,12). Razmotrimo sada pozornost bogate elemente te molitve.

Da se održe. Taj izraz znači stajati čvrsto i nepomično, što je moguće jedino kada smo "utemeljeni i postojani" u vjeri i sigurni u istinitost Evanđelja (Kološanima 1,23). Pavao tu istu riječ upotrebljava višestruko u vezi s našom bitkom protiv "zlih duhova" (Efežanima 6,11), i odupiranjem silama tame uz pomoć božanske sile tako što se oblačimo u "bojnu opremu Božju" (Efežanima 6,10-18; usporedi 2. Timoteju 2,19).

Savršeni. Ta riječ odnosi se na savršenstvo karaktera koje svoj krajnji izraz nalazi u žrtvenoj ljubavi (Matej 5,44.48) onih koji nikad neće tvrditi za sebe da su "postali savršeni" (Filipljanim 3,12-15).

Ispunjeni. Ta snažna riječ znači "u potpunosti zadovoljiti ili dovesti nešto do punine". Ona se koristi za Abrahama koji je bio "potpuno uvjeren" da će Bog učiniti ono što je obećao, premda je to ljudski nemoguće (Rimljanima 4,21), kao i za snagu koju je Gospodin davao Pavlu da se preko njega "propovijedanje potpuno izvrši" (2. Timoteju 4,17).

U svemu što je po Božjoj volji. Riječ "sve" je sveobuhvatna. I sam Pavao molio se da se Kološani ispune spoznajom Božje volje kako bi živjeli "dostojno Gospodina i posve mu ugodili" (Kološanima 1,9.10) "prema moći slave njegove" (Kološanima 1,11).

ŽIVJETI U SVIJETU, ALI NE BITI OD SVIJETA

Pročitajte Kološanima 4,14.15; 2. Timoteju 4,10.11. U čemu se Luka razlikovao od Deme i zašto?

.....

.....

Apostol Ivan nam kaže: “Nemojte ljubiti ni svijeta ni onoga što je u svijetu! Ako tko ljubi svijet, u njemu nema ljubavi Očeve.” (1. Ivanova 2,15) Lukina ljubav prema Isusu i Njegovom kraljevstvu navela ga je da ostane uz Pavla do kraja, što god se dogodilo, dok je Demi ovaj svijet omilio više od svijeta koji će doći.

Pročitajte sljedeće tekstove. Koji je savjet upućen onima koji čekaju Isusov drugi dolazak?

Marko 13,32-37 .....

.....

Titu 2,11-14 .....

.....

2. Petrova 3,10-14 .....

.....

Otkrivenje 3,17-21 .....

.....

Isus i apostoli često nas upozoravaju da “bdijemo”, da budemo budni i uvijek spremni za Gospodnji dolazak kako nas on ne bi iznenadio. Nažalost, kao i učenici koji nisu poslušali Isusovu zapovijed “Bdijte i molite” (Marko 14,38), mnogi neće izvršiti nužne pripreme. A sve se svodi na to tko ili što posjeduje naše srce jer ne možemo služiti dvojici gospodara.

U poruci Laodiceji Isus nam daje jasan recept. Prvo, da se pokajemo zbog svojih grijeha. Drugo, da otvorimo svoje srce za Isusa i dopustimo Mu da preuzme vlast nad njim, što nas onda (kao treće) osposobljava da steknemo “zlatu” vjere i ljubavi, okušano u peći nevolje, koje nam osigurava pobjedu nad kušnjama.

Za koje bi konkretne pojedinosti u vašem životu Isus mogao tražiti da se pokajete? Koji vam je dio Njegovog recepta najpotrebniji?

PORUKA LAODICEJI

Pročitajte Kološanima 4,16-18; usporedite Kološanima 2,1-3. Razmišljajući o Isusovoj poruci Laodiceji (vidi jučerašnje proučavanje), kakvu povezanost zapažate s Poslanicom Kološanima, koja se trebala pročitati i u laodicejskoj crkvi Pavlovih dana?

.....

.....

U povijesti Božjeg naroda javljali su se uvijek iznova isti problemi. Proroci su ukoravali Izraelce koji su željeli služiti Bogu po ugledu na svijet i pozivali su ih da se pokaju dok ne bude prekasno. Izaija je čak jadikovao: "Kako li posta bludnicom tvrda vjerna?" (Izaija 1,21) i pozivao narod da se vrati Bogu radi oprosta i očišćenja (Izaija 1,16-20). I Ivan Krstitelj (Matej 3,2.8-10) i Isus (Matej 4,17; 12,33-37) pozivali su Židove da se pokaju i donesu plod koji će se moći održati pred sudom posljednjeg vremena. Apostoli su nosili sličnu poruku (Djela 2,38; 3,19; 17,30; 2. Korinćanima 7,9.10).

Usporedite Izaiju 60,1-3 s Otkrivenjem 18,1-4, i Izaiju 62,1-5 s Otkrivenjem 19,7.8. Koje sličnosti postoje između poruka u tim dvjema knjigama?

.....

.....

Bog će sjediniti Nebo i Zemlju. Ali zbog velikog sukoba to se mora odvijati postupno:

1. Sotona je na Golgoti izgubio svaku naklonost koju je još imao među nebeskim bićima (Ivan 12,31).

2. Kristovom službom kao Suca u nebeskom Svetištu, Božji narod je opremljen "za svaku vrstu dobra djela, da možete izvršiti njegovu volju" (Hebrejima 13,21) i pripravljen je za Nebo.

3. Tijekom milenijskog suda i konačnog suda nakon milenija, sva preostala pitanja bit će zauvijek razjašnjena, a grijeh i nepokajani grešnici bit će uništeni u jezeru vječnog ognja koji će očistiti i Zemlju (Otkrivenje 21,8).

4. Tek s nestankom grijeha Nebo i Zemlja konačno će se sjediniti (Otkrivenje 21,3).

Što vi osobno (ne gledajući ni u koga drugog) možete učiniti da biste ostali vjerni Bogu i istini koju nam On daje? Odnosno, koji izbori koje donosite otkrivaju komu pripada vaše srce?

ZA DALJNJE PROUČAVANJE

“Kad se duša preda Kristu, nova sila zagospodari novim srcem. Nastaje promjena koju čovjek nikada ne može sâm za sebe izvršiti. To je nadnaravno djelo, koje uvodi nadnaravni sastojak u čovjekovu narav. Duša koja se pokori Kristu postaje Njegova tvrđava, koju On drži u svijetu pobune i nastoji da nijedan drugi autoritet, osim Njegovog, ne bude u njoj priznat. Duša koju tako drže nebeske sile neosvojiva je za Sotonine napade. Međutim, ako se ne pokorimo Kristovoj vlasti, nama će zagospodariti onaj koji je zao. Mi se moramo naći pod vlašću ili jedne ili druge od ovih dviju velikih sila koje su u sukobu za vrhovnu vlast u svijetu. Ne moramo svojevoljno izabrati službu kraljevstva tame da bismo pali pod njegovu vlast. Dovoljno je samo da zanemarimo povezati se s kraljevstvom svjetlosti. Ako ne surađujemo s nebeskim silama, Sotona će zauzeti srce i načiniti ga svojim prebivalištem. Jedina obrana od zla je Krist koji prebiva u srcu vjerom u Njegovu pravednost. Sve dok ne postanemo životno povezani s Bogom, nećemo se nikada moći oduprijeti nesvetom utjecaju samoljublja, samozadovoljstva i sklonosti prema grijehu. Mi možemo napustiti mnoge loše navike, za neko vrijeme možemo raskinuti zajednicu sa Sotonom; ali bez životne veze s Bogom, koja se ostvaruje podčinjavanjem Njemu iz trenutka u trenutak, bit ćemo poraženi. Bez osobnog poznanstva i stalne zajednice s Kristom prepušteni smo na milost i nemilost neprijatelju, i na kraju ćemo provoditi njegove naloge.” (Ellen G. White, *Isusov život*, str. 258; u izvorniku 324)

PITANJA ZA RAZGOVOR

1. Razmotrite prethodni citat Ellen G. White. Postoje samo dvije strane u velikom sukobu i ako svjesno ne biramo Krista, mi smo na Sotoninoj strani (Luka 11,23). Koliko god ta pomisao uznemirava naše osjećaje, Bog nije ni na koji način obvezan voditi računa o tome da nas Njegova istina ne uvrijedi. Što vam ta činjenica govori o tome koliko je bitno predati svoju volju Kristu?

2. Pročitajte Otkrivenje 14,14-16. Rana kiša na blagdan Pedesetnice omogućila je da sjeme Evandelja proklija i raste, dok kasna kiša priprema zemlju za konačnu žetvu. Kakve veze ima Otkrivenje 14,12 s takvim razvojem događaja?

3. Na koje smo sve načine mi, kao crkva u cjelini i kao pojedinačni vjernici, pod utjecajem kulture i svijeta oko nas? Kako se možemo zaštititi od negativnih utjecaja svijeta koji su uvijek predstavljali problem za Božji narod u sva vremena?

Radujte se i kličite

1	Č 1. Solunjanima 5,16	Radujmo se uvijek
2	P Psalam 105,3	U zajedništvu s Bogom
3	S Psalam 5,12	U povjerenju i ljubavi prema Bogu
4	N 1. Ljetopisa 16,31	Jer Bog kraljuje
5	P Psalam 68,4	Pravedni neka se raduju
6	U Izreke 28,14	Onaj tko se boji Boga
7	S Izreke 16,20	Tko se pouzdaje u Boga
8	Č Izaija 29,19	Krotki
9	P Izreke 14,21	Milostivi
10	S Izreke 12,20	U miru s Bogom i čovjekom
11	N Psalam 146,5	Onaj komu Bog pomaže
12	P Psalam 89,17	Radovanje u Kristovom imenu
13	U Psalam 20,5	Tvoje spasenje
14	S Rimljanima 7,22	Božji zakon
15	Č 1. Korinćanima 13,6	Istina
16	P Ponovljeni zakon 26,11	Svako dobro
17	S Nehemija 9,25	Izvor svakog blagoslova
18	N Job 22,23.26	Najveća ljubav prema Bogu
19	P Psalam 63,7	Radujem se što je Bog moj pomoćnik
20	U Psalam 28,7	Gospodin je moja snaga
21	S Psalam 126,3	Bog je učinio velika djela za mene
22	Č Psalam 90,14	Bog je sažaljiv
23	P Izaija 61,10	Plašt Božje pravednosti
24	S Psalam 97,8	Ne bojim se božanskog suda
25	N Luka 10,20	Na Nebu je zapisano moje ime
26	P Propovjednik 11,9	Radujte se u mladosti
27	U Propovjednik 7,14	U blagostanju
28	S Izreke 23,16	Kao izraz vjere
29	Č Levitski z. 23,39.40	Sjećanje na Božje blagoslove
30	P Psalam 27,6	U Božjem Šatoru
31	S Filipljanima 4,4	Uvijek se radujte

Nebeska radost

1	N	Luka 15,7	Nebeska radost zbog pokajnika
2	P	Psalam 104,31	Radujte se Božjim djelima
3	U	Izreke 8,29.30	Krist dijeli radost
4	S	Psalam 40,14	Težimo za Spasiteljem
5	Č	Jeremija 32,38.41	Bog nam daruje blagoslove
6	P	Ponovljeni z. 10,15	Božji svjedoci
7	S	Izaija 62,4	Bog se raduje svojem izabranom narodu
8	N	Sefanija 3,17	U Božjoj crkvi
9	P	Izreke 15,8	Bogu je mila molitva pravednika
10	U	Izreke 12,22	Oni koji slijede istinu
11	S	Izreke 11,1	Nepokolebljivo poštenje
12	Č	Jeremija 9,24	Dobrota, pravo i pravda
13	P	Mihej 7,18	Pomilovanje
14	S	1. Samuelova 15,22	Poslušnost Božjoj riječi
15	N	Psalam 18,20	Izbavljenje od patnji i Njegova gnjeva
16	P	Izaija 46,10	Bog određuje događaje
17	U	Izaija 53,10	Dao je svojega Sina za moje spasenje
18	S	Matej 3,16.17	Sa svojim ljubljenim Sinom
19	Č	Psalam 147,11	Oni koji Ga se boje
20	P	Psalam 149,4	Oni koji vrše Njegovu volju
21	S	Filipljanima 2,13	Predanost Njegovoj volji
22	N	Psalam 51,20	Božja dobrota prema Sionu
23	P	Hebrejima 1,9	Spasitelj se raduje donoseći odmor i mir
24	U	Psalam 40,8.9	Po Božjoj volji i Zakonu
25	S	Djela 2,25.26	U zajednici sa svojim Ocem
26	Č	Izreke 8,31	Zanimanje za ljudsku obitelj
27	P	Luka 10,21	Objavio se poniznima
28	S	Ivan 15,11	U duhu samopožrtvovne ljubavi

Radost svijetu

1	N Propovjednik 2,26	Sreća je dar od Boga
2	P 1. Timoteju 6,17	Radujte se darovima života
3	U Psalam 144,15	Uzdajte se u Gospodina
4	S Zaharija 2,10	Emanuel — Bog je s nama
5	Č Psalam 97,12	Očišćeni Njegovom krvlju
6	P Ivan 16,24	Bog odgovara na moju molitvu
7	S Izreke 3,13	Bog je izvor moje mudrosti
8	N Izreke 3,17.18	Njegova mudrost donosi zadovoljstvo
9	P Psalam 96,11.12	Radujte se s prirodom
10	U Psalam 92,4.5	Priroda je stvorena za našu radost
11	S Malahija 3,12	U zemlji miline
12	Č Psalam 65,8.9	Priroda se pokorava Božjoj volji
13	P Psalam 19,4.5	Sunce Pravednosti osvjetljava moj dan
14	S Propovjednik 11,7	Božji Duh rasvjetljava Riječ
15	N Job 39,19.21	Radujte se Božjoj moći
16	P Propovjednik 5,18	Uživajte u korisnom radu
17	U Propovjednik 5,19	Rad je blagoslov za čovjeka
18	S Ponovljeni zakon 30,9	Bog nam daje plodove našeg rada
19	Č Propovjednik 3,22	Obavljena dužnost donosi sreću
20	P Ponovljeni zakon 12,18	Vjerni u svakoj pojedinosti
21	S Izaija 9,2	Radujte se žetvi
22	N Psalam 128,2	Nosim svoj dio životnog tereta
23	P Postanak 2,9	Bog daje hranu
24	U Propovjednik 9,7	Trebamo uživati u hrani
25	S Izaija 33,16	Životne potrebe su osigurane
26	Č Psalam 104,14.15	Bog iz zemlje stvara hranu
27	P 1. o kraljevima 4,20	Izrael se radovao plodovima Kanaana
28	S Estera 9,22	Izrael je bio naučen gostoprimstvu
29	N Djela 2,46.47	Novoobraćenici i kruh života
30	P Psalam 16,6	Prisjetite se svijetlih točaka u životu
31	U Izreke 10,28	Gospodnji dolazak moja je nada

VEČERNJE BOGOSLUŽJE U OBITELJI

SIJEČANJ	VELJAČA	OŽUJAK
1. Psalam 1	1. Psalam 31	1. Psalam 56
2. Psalam 2	2. Psalam 32	2. Psalam 57
3. Psalam 3	3. Psalam 33	3. Psalam 58
	4. Psalam 34	4. Psalam 59
4. Psalam 4	5. Psalam 35,1-12	5. Psalam 60
5. Psalam 5	6. Psalam 35,13-28	6. Psalam 61
6. Psalam 6	7. Psalam 36	7. Psalam 62
7. Psalam 7		
8. Psalam 8	8. Psalam 37,1-19	8. Psalam 63
9. Psalam 9	9. Psalam 37,20-40	9. Psalam 64
10. Psalam 10	10. Psalam 38	10. Psalam 65
	11. Psalam 39	11. Psalam 66
11. Psalam 11	12. Psalam 40	12. Psalam 67
12. Psalam 12	13. Psalam 41	13. Psalam 68,1-19
13. Psalam 13	14. Psalam 42	14. Psalam 68,20-36
14. Psalam 14		
15. Psalam 15	15. Psalam 43	15. Psalam 69,1-13
16. Psalam 16	16. Psalam 44,1-12	16. Psalam 69,14-37
17. Psalam 17	17. Psalam 44,13-27	17. Psalam 70
	18. Psalam 45	18. Psalam 71,1-13
18. Psalam 18,1-25	19. Psalam 46	19. Psalam 71,14-24
19. Psalam 18,26-50	20. Psalam 47	20. Psalam 72
20. Psalam 19	21. Psalam 48	21. Psalam 73,1-17
21. Psalam 20		
22. Psalam 21	22. Psalam 49	22. Psalam 73,18-28
23. Psalam 22,1-16	23. Psalam 50	23. Psalam 74
24. Psalam 23,17-31	24. Psalam 51	24. Psalam 75
	25. Psalam 52	25. Psalam 76
25. Psalam 24	26. Psalam 53	26. Psalam 77
26. Psalam 25	27. Psalam 54	27. Psalam 78,1-16
27. Psalam 26	28. Psalam 55	28. Psalam 78,17-39
28. Psalam 27		
29. Psalam 28		29. Psalam 78,40-55
30. Psalam 29		30. Psalam 78,56-72
31. Psalam 30		31. Psalam 79

ČITANJE BIBLIJE REDOM

SIJEČANJ	VELJAČA	OŽUJAK
1. Postanak 1-4	1. Lev. zakonik 14-16	1. Jošua 9-11
2. Postanak 5-7	2. Lev. zakonik 17-19	2. Jošua 12-15
3. Postanak 8-10	3. Lev. zakonik 20-23	3. Jošua 16-18
	4. Lev. zakonik 24-27	4. Jošua 19-22
4. Postanak 11-13	5. Brojevi 1-4	5. Jošua 22-24
5. Postanak 14-16	6. Brojevi 5-7	6. Suci 1-4
6. Postanak 17-20	7. Brojevi 8-11	7. Suci 5-7
7. Postanak 21-23		
8. Postanak 24-27	8. Brojevi 12-14	8. Suci 8-11
9. Postanak 28-30	9. Brojevi 15-17	9. Suci 12-14
10. Postanak 31-33	10. Brojevi 18-20	10. Suci 15-18
	11. Brojevi 21-23	11. Suci 19-21
11. Postanak 34-36	12. Brojevi 24-27	12. Ruta 1-4
12. Postanak 37-39	13. Brojevi 28-30	13. 1. Sam. 1-4
13. Postanak 40-43	14. Brojevi 31-33	14. 1. Sam. 5-7
14. Postanak 44-46		
15. Postanak 47-50	15. Brojevi 34-36	15. 1. Sam. 8-10
16. Izlazak 1-4	16. Ponov. zakon 1-3	16. 1. Sam. 11-13
17. Izlazak 5-7	17. Ponov. zakon 4-6	17. 1. Sam. 14-16
	18. Ponov. zakon 7-9	18. 1. Sam. 17-20
18. Izlazak 8-11	19. Ponov. zakon 10-13	19. 1. Sam. 21-25
19. Izlazak 12-14	20. Ponov. zakon 14-16	20. 1. Sam. 26-28
20. Izlazak 15-17	21. Ponov. zakon 17-19	21. 1. Sam. 29-31
21. Izlazak 18-20		
22. Izlazak 21-24	22. Ponov. zakon 20-22	22. 2. Sam. 1-3
23. Izlazak 25-27	23. Ponov. zakon 23-25	23. 2. Sam. 4-6
24. Izlazak 28-30	24. Ponov. zakon 26-28	24. 2. Sam. 7-10
	25. Ponov. zakon 29-31	25. 2. Sam. 11-13
25. Izlazak 31-34	26. Ponov. zakon 32-34	26. 2. Sam. 14-18
26. Izlazak 35-37	27. Jošua 1-4	27. 2. Sam. 19-21
27. Izlazak 38-40	28. Jošua 5-8	28. 2. Sam. 22-24
28. Lev. zakonik 1-3		
29. Lev. zakonik 4-7		29. 1. Kralj. 1-3
30. Lev. zakonik 8-10		30. 1. Kralj. 4-7
31. Lev. zakonik 11-13		31. 1. Kralj. 8-11

ČITANJE BIBLIJE REDOM — JEDNO POGLAVLJE DNEVNO

SIJEČANJ	VELJAČA	OŽUJAK
1. 1. Samuelova 14	1. 2. Samuelova 14	1. 1. o kraljevima 19
2. 1. Samuelova 15	2. 2. Samuelova 15	2. 1. o kraljevima 20
3. 1. Samuelova 16	3. 2. Samuelova 16	3. 1. o kraljevima 21
	4. 2. Samuelova 17	4. 1. o kraljevima 22
4. 1. Samuelova 17	5. 2. Samuelova 18	5. 2. o kraljevima 1
5. 1. Samuelova 18	6. 2. Samuelova 19	6. 2. o kraljevima 2
6. 1. Samuelova 19	7. 2. Samuelova 20	7. 2. o kraljevima 3
7. 1. Samuelova 20		
8. 1. Samuelova 21	8. 2. Samuelova 21	8. 2. o kraljevima 4
9. 1. Samuelova 22	9. 2. Samuelova 22	9. 2. o kraljevima 5
10. 1. Samuelova 23	10. 2. Samuelova 23	10. 2. o kraljevima 6
	11. 1. o kraljevima 1	11. 2. o kraljevima 7
11. 1. Samuelova 24	12. 1. o kraljevima 2	12. 2. o kraljevima 8
12. 1. Samuelova 25	13. 1. o kraljevima 3	13. 2. o kraljevima 9
13. 1. Samuelova 26	14. 1. o kraljevima 4	14. 2. o kraljevima 10
14. 1. Samuelova 27		
15. 1. Samuelova 28	15. 1. o kraljevima 5	15. 2. o kraljevima 11
16. 1. Samuelova 29	16. 1. o kraljevima 6	16. 2. o kraljevima 12
17. 1. Samuelova 30	17. 1. o kraljevima 7	17. 2. o kraljevima 13
	18. 1. o kraljevima 8	18. 2. o kraljevima 14
18. 1. Samuelova 31	19. 1. o kraljevima 9	19. 2. o kraljevima 15
19. 2. Samuelova 1	20. 1. o kraljevima 10	20. 2. o kraljevima 16
20. 2. Samuelova 2	21. 1. o kraljevima 11	21. 2. o kraljevima 17
21. 2. Samuelova 3		
22. 2. Samuelova 4	22. 1. o kraljevima 12	22. 2. o kraljevima 18
23. 2. Samuelova 5	23. 1. o kraljevima 13	23. 2. o kraljevima 19
24. 2. Samuelova 6	24. 1. o kraljevima 14	24. 2. o kraljevima 20
	25. 1. o kraljevima 15	25. 2. o kraljevima 21
25. 2. Samuelova 7	26. 1. o kraljevima 16	26. 2. o kraljevima 22
26. 2. Samuelova 8	27. 1. o kraljevima 17	27. 2. o kraljevima 23
27. 2. Samuelova 9	28. 1. o kraljevima 18	28. 2. o kraljevima 24
28. 2. Samuelova 10		
29. 2. Samuelova 11		29. 1. Ljetopisa 1
30. 2. Samuelova 12		30. 1. Ljetopisa 2
31. 2. Samuelova 13		31. 1. Ljetopisa 3

POČECI SUBOTA U SIJEČNJU, VELJAČI I OŽUJKU 2026.

MJESTO	SIJEČANJ					VELJAČA				OŽUJAK			
	2.1.	9.1.	16.1.	23.1.	30.1.	6.2.	13.2.	20.2.	27.2.	6.3.	13.3.	20.3.	27.3.
Beli Manastir	16.16	16.24	16.32	16.42	16.51	17.01	17.11	17.22	17.35	17.44	17.53	18.03	18.12
Biograd	16.35	16.43	16.51	17.00	17.08	17.18	17.28	17.37	17.49	17.58	18.07	18.15	18.23
Bjelovar	16.23	16.31	16.40	16.49	16.59	17.09	17.19	17.29	17.42	17.52	18.01	18.10	18.19
Borovo	16.16	16.24	16.32	16.42	16.51	17.01	17.11	17.21	17.34	17.44	17.53	18.02	18.11
Brač	16.32	16.39	16.47	16.56	17.05	17.14	17.23	17.33	17.45	17.53	18.02	18.10	18.19
Cres	16.36	16.43	16.52	17.01	17.10	17.20	17.30	17.40	17.52	18.01	18.10	18.19	18.28
Crikvenica	16.33	16.41	16.50	16.59	17.08	17.18	17.28	17.38	17.51	18.01	18.10	18.19	18.28
Čakovec	16.22	16.29	16.38	16.49	16.58	17.08	17.19	17.29	17.43	17.52	18.02	18.11	18.21
Dalj	16.16	16.23	16.32	16.42	16.51	17.01	17.11	17.21	17.34	17.44	17.53	18.02	18.11
Daruvar	16.22	16.29	16.38	16.47	16.56	17.07	17.17	17.27	17.40	17.49	17.59	18.08	18.17
Delnice	16.32	16.40	16.49	16.58	17.07	17.17	17.28	17.38	17.50	18.00	18.09	18.19	18.28
Dubrovnik	16.28	16.35	16.43	16.52	17.00	17.09	17.18	17.27	17.39	17.47	17.55	18.04	18.11
Dugi Otok	16.35	16.42	16.50	16.59	17.08	17.18	17.28	17.37	17.50	17.59	18.07	18.16	18.25
Đakovo	16.17	16.25	16.34	16.43	16.52	17.02	17.13	17.23	17.35	17.45	17.54	18.03	18.12
Garešnica	16.24	16.31	16.40	16.50	16.59	17.09	17.19	17.29	17.42	17.52	18.01	18.10	18.19
Gospić	16.33	16.40	16.49	16.58	17.07	17.16	17.26	17.36	17.49	17.58	18.07	18.15	18.24
Grubišno Polje	16.22	16.29	16.38	16.47	16.56	17.07	17.17	17.27	17.40	17.49	17.59	18.08	18.17
Hvar	16.33	16.40	16.48	16.57	17.05	17.15	17.24	17.34	17.36	17.54	18.02	18.11	18.19
Ilok	16.14	16.22	16.30	16.40	16.49	16.59	17.09	17.19	17.32	17.41	17.50	17.59	18.08
Karlovac	16.29	16.37	16.45	16.55	17.04	17.14	17.24	17.34	17.47	17.56	18.06	18.15	18.24
Knin	16.30	16.37	16.46	16.55	17.04	17.13	17.23	17.32	17.45	17.54	18.02	18.11	18.20
Koprivnica	16.22	16.29	16.38	16.48	16.57	17.07	17.18	17.28	17.41	17.52	18.01	18.10	18.20
Korčula	16.31	16.38	16.46	16.55	17.04	17.13	17.22	17.31	17.43	17.51	17.59	18.07	18.16
Kornat	16.36	18.43	16.52	17.01	17.09	17.19	17.28	17.37	17.49	17.58	18.07	18.15	18.23
Krapina	16.25	16.33	16.42	16.52	17.01	17.11	17.22	17.32	17.46	17.55	18.05	18.14	18.24
Križevci	16.22	16.30	16.39	16.49	16.58	17.08	17.19	17.29	17.43	17.52	18.02	18.11	18.20
Krk	16.34	16.41	16.50	16.59	17.08	17.19	17.29	17.38	17.52	18.01	18.10	18.19	18.28
Kutina	16.25	16.32	16.41	16.50	16.59	17.10	17.20	17.29	17.43	17.52	18.01	18.10	18.19
Lastovo	16.34	16.41	16.49	16.58	17.06	17.15	17.24	17.33	17.45	17.53	18.01	18.10	18.17
Lipik	16.22	16.29	16.38	16.48	16.57	17.07	17.17	17.27	17.40	17.50	17.59	18.08	18.17
Lošinj	16.37	16.44	16.52	17.02	17.10	17.20	17.30	17.40	17.52	18.01	18.10	18.19	18.28
Makarska	16.29	16.37	16.45	16.54	17.02	17.11	17.21	17.30	17.42	17.51	17.59	18.08	18.16
Maruševac	16.23	16.31	16.40	16.49	16.58	17.09	17.19	17.29	17.43	17.53	18.02	18.12	18.22
Metković	16.29	16.36	16.44	16.53	17.01	17.11	17.20	17.29	17.41	17.50	17.58	18.06	18.14

POČECI SUBOTA U SIJEČNJU, VELJAČI I OŽUJKU 2026.

MJEŠTO	SIJEČANJ					VELJAČA				OŽUJAK			
	2.1.	9.1.	16.1.	23.1.	30.1.	6.2.	13.2.	20.2.	27.2.	6.3.	13.3.	20.3.	27.3.
Miljet	16.31	16.38	16.46	16.55	17.03	17.12	17.21	17.30	17.41	17.50	17.58	18.07	18.14
Našice	16.18	16.26	16.34	16.44	16.53	17.03	17.13	17.23	17.36	17.46	17.55	18.04	18.13
Nova Gradiška	16.22	16.29	16.38	16.47	16.56	17.07	17.17	17.25	17.40	17.49	17.58	18.07	18.16
Novska	16.24	16.32	16.41	16.50	16.59	17.09	17.19	17.29	17.42	17.52	18.01	18.10	18.19
Opatija	16.34	16.41	16.50	16.59	17.08	17.19	17.29	17.39	17.52	18.01	18.10	18.20	18.29
Osiijek	16.16	16.24	16.33	16.43	16.52	17.02	17.11	17.22	17.35	17.44	17.53	18.02	18.11
Otočac	16.32	16.40	16.49	16.58	17.07	17.16	17.26	17.36	17.49	17.58	18.07	18.16	18.24
Pag	16.34	16.41	16.50	16.59	17.08	17.17	17.27	17.37	17.49	17.58	18.07	18.16	18.25
Pakrac	16.22	16.29	16.38	16.48	16.57	17.07	17.17	17.27	17.40	17.49	17.59	18.08	18.17
Pelješac	16.31	16.38	16.46	16.55	17.03	17.12	17.21	17.30	17.42	17.50	17.59	18.07	18.14
Petrinja	16.26	16.33	16.42	16.52	17.01	17.11	17.21	17.31	17.44	17.53	18.02	18.11	18.20
Ploče	16.29	16.36	16.44	16.53	17.02	17.11	17.20	17.29	17.51	17.50	17.58	18.07	18.15
Poreč	16.37	16.45	16.53	17.03	17.12	17.22	17.32	17.42	17.55	18.05	18.14	18.23	18.32
Požega	16.21	16.28	16.37	16.47	16.56	17.06	17.16	17.36	17.39	17.48	17.58	18.07	18.16
Pula	16.39	16.46	16.55	17.04	17.13	17.23	17.33	17.43	17.55	18.04	18.13	18.22	18.31
Rab	16.35	16.43	16.52	17.01	17.10	17.19	17.29	17.39	17.52	18.01	18.10	18.19	18.27
Rijeka	16.34	16.41	16.50	16.59	17.08	17.19	17.29	17.38	17.52	17.01	18.10	18.19	18.28
Rovinj	16.38	16.45	16.54	17.03	17.12	17.22	17.32	17.42	17.55	18.05	18.14	18.23	18.32
Sinj	16.31	16.38	16.47	16.56	17.04	17.14	17.23	17.32	17.44	17.53	18.02	18.10	18.19
Sisak	16.25	16.33	16.41	16.51	17.00	17.10	17.20	17.31	17.44	17.53	18.02	18.11	18.20
Slatina	16.20	16.28	16.37	16.46	16.55	17.05	17.16	17.26	17.38	17.48	17.58	18.07	18.16
Slavonski Brod	16.19	16.26	16.35	16.44	16.53	16.04	17.14	17.23	17.37	17.46	17.55	18.04	18.13
Slunj	16.29	16.37	16.46	16.55	17.04	17.14	17.25	17.34	17.47	17.56	18.06	18.15	18.24
Split	16.32	16.39	16.47	16.56	17.05	17.14	17.24	17.33	17.45	17.54	18.02	18.11	18.19
Šibenik	16.35	16.43	16.51	17.00	17.08	17.18	17.28	17.37	17.49	17.58	18.06	18.14	18.23
Varaždin	16.22	16.30	16.39	16.49	16.58	17.08	17.19	17.29	17.43	17.53	18.02	18.12	18.21
Vinkovci	16.17	16.24	16.33	16.43	16.52	17.02	17.11	17.22	17.35	17.44	17.53	18.02	18.11
Virovitica	16.20	16.28	16.37	16.47	16.56	17.06	17.14	17.26	17.40	17.49	17.58	18.07	18.16
Vis	16.34	16.41	16.49	16.58	17.07	17.16	17.25	17.34	17.46	17.55	18.03	18.11	18.20
Vukovar	16.16	16.24	16.32	16.42	16.51	17.01	17.11	17.21	17.34	17.44	17.53	18.02	18.11
Zadar	16.34	16.41	16.50	16.59	17.08	17.17	17.27	17.37	17.49	17.58	18.07	18.16	18.24
Zagreb	16.27	16.35	16.44	16.53	17.02	17.13	17.23	17.33	17.46	17.56	18.05	18.14	18.23
Županja	16.17	16.25	16.34	16.43	16.52	17.02	17.12	17.22	17.35	17.44	17.53	18.02	18.11

(Vremena u ovoj tablici navedena su po zimskom računanju.)

Posredničke molitve

Moj molitveni popis:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Moja molitvena iskustva:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“Dio je Božjeg plana da nam kao odgovor na molitvu vjere dade ono što nam ne bi dao da Ga nismo molili.” (Ellen G. White, *Velika borba*, str. 415) “Razvijajte naviku da razgovarate sa Spasiteljem. ... Neka se vaše srce uvijek diže u tihoj molitvi za pomoć, za svjetlost, za snagu, za mudrost. Neka svaki vaš dah bude molitva.” (Ellen G. White, *Služba liječenja*, str. 328)

Južnopacifička divizija

Uzaje	Crkve	Skupine	Vjernika	Stanovnika
Australska	450	112	65.477	27.304.000
Novozelandska	158	48	22.291	5.943.000
Papuanovojvodinska	1.203	3.662	595.786	9.690.000
Transpacifička	579	962	141.093	2.523.000
Ukupno	2.390	4.794	824.647	45.464.000

Misijski projekti

1. Škola za misionare Omaura, Kainantu, Papua Nova Gvineja.
2. Zdravstveni projekti za djecu, Salomonski Otoci.
3. Zdravstveni projekti za djecu, Vanuatu.
4. Središte utjecaja Wallis Island, Nova Kaledonija.

